

**Kivonat Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének
2016. április 21. napján tartott ülésének jegyzőkönyvéből:**

V-52/314.334/2016. sz. határozat:

Tárgy: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2016-2021) elfogadása

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése megtárgyalta a **Javaslat Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (2016-2021) elfogadására** című előterjesztést és a következő határozatot hozza:

1.) Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése a jelen határozat mellékletét képező tartalommal elfogadja Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2016-2021).

Felelős:	Polgármester
Végrehajtásért felelős:	Polgármesteri Kabinet
Határidő:	azonnal

2.) Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése felhatalmazza a Polgármestert a jelen határozat 1.) pontja szerint elfogadott dokumentum aláírására és a szükséges intézkedések megtételére.

Felelős:	Polgármester
Végrehajtásért felelős:	Polgármesteri Kabinet
Határidő:	azonnal

k.m.f.

Dr. Csizsár Miklós sk.

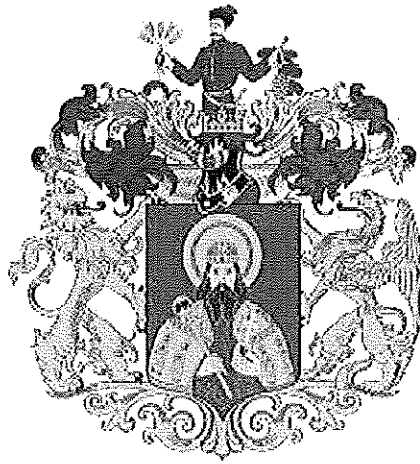
jegyző

Dr. Kriza Ákos sk.

polgármester

A kiadmány hitelül

Helyi Esélyegyenlőségi Program
Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata
2016 – 2021

Miskolc
2016.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok.....	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése	12
Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
Stratégiai környezet bemutatása	13
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	28
A nők helyzete, esélyegyenlősége	37
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	42
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	45
Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	49
A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	53
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	54
I. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	54
II. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	61
III. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	64
IV. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	67
V. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	71
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT Összefoglaló táblázat).....	79
Megvalósítás	83
Monitoring és visszacsatolás	83
Nyilvánosság.....	83

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvény, a *helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról* szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, valamint a *helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól* szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata (továbbiakban: Önkormányzat) Helyi Esélyegyenlőségi Programban (továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

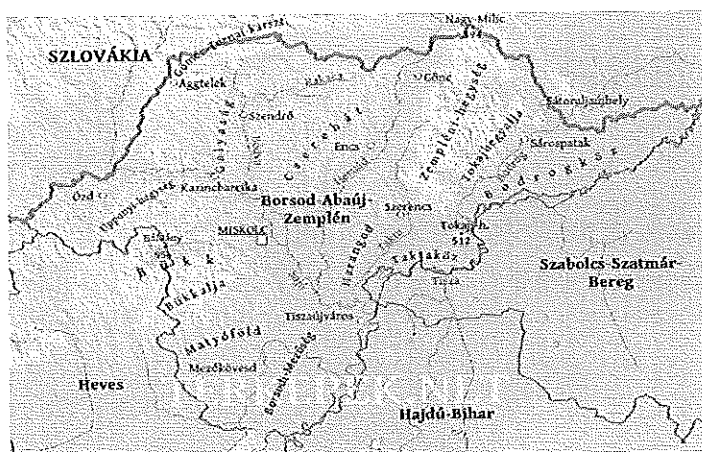
Az Önkormányzat vállalja, hogy az elkészült Helyi Esélyegyenlőségi Programmal – a jövőre nézve is – összehangolja a település más dokumentumait, valamint az Önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program megvalósítása során partneri kapcsolatrendszerét bevonja. A jelen helyzetelemzés a HEP megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Miskolc az észak-magyarországi régió közigazgatási, gazdasági, oktatási, tudományos és innovációs központja, Borsod-Abaúj-Zemplén megye székhelye, az ország negyedik legnagyobb lélekszámú városa, amely a Bükk-hegység kapujában, folyóvölgyek és tájegységek találkozásánál fekszik.

2014-es adatok alapján a város lélekszáma 163 376 fő. Miskolc KSH által definiált 36 településből álló agglomerációjának 256.713 állandó lakosa van, ebből 15.100 ingázik naponta Miskolcra.¹

Miskolc Észak-Magyarország legnagyobb városa és művelődési centruma.

Gazdaság

A város gazdasági központtá fejlődésében a középkortól kezdve jelentős szerepet játszott az ipar és a kereskedelem.

Vannak tradicionálisan erős ágazatok – úgymint a fémipar, gépipar, papírgyártás, és fokozatosan egyre meghatározóbbá válnak az új, innovatív tevékenységek: az ICT, elektronika, úripar, megújuló energiával felhasználásra épülő tevékenységek, autóipar, logisztika valamint call center szolgáltatások.

A privatizációval egyidejűleg jelentek meg az első külföldi tulajdonú vállalatok és kereskedelmi üzletláncok. Az első külföldi cégek már 1999-ben megkezdték a termelést. Ezek közé tartozik a Delco Remy (ma Remy Automotive), mely generátorok és indítómotorok felújításával foglalkozik, a SIAD Kft. ipari és egészségügyi gázokat gyártó és forgalmazó olasz vállalat, valamint az autóipari audio rendszerek alkatrészeit gyártó Shinwa Magyarország Precíziós Kft. A város jelenlegi

¹ Forrás: Agglomerációk, településeggyüttesek, 2014.

legnagyobb foglalkoztatójának, a Bosch cégcsoportnak első gyára 2001-ben kezdte meg működését. Ma két önálló vállalat – a Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft. és a Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. – közel 5000 főt foglalkoztat, és számtalan beszállítóknak, partnernek biztosít megrendeléseivel megélhetést.

A város gazdasági fejlődése és foglalkoztatási mutatóinak javulása szempontjából az autóipar meghatározó: a legnagyobb foglalkoztató Bosch mellett a Shinwa 750 főt alkalmaz. A 2013-ban betelepült TAKATA első lépcsőben 1000 munkavállaló felvételét valósítja meg. Több kisebb cég is aktív a járműipari területen: Patec, Remy Automotive, TS Hungaria stb. A cégek és partnereik klaszterbe szerveződtek, a NOHAC – Észak-magyarországi Autóipari Klaszter több mint 70 tagot számlál, és az ország egyik legnagyobb autóipari szerveződése. A neves és versenyképes beszállítóknak köszönhetően a Miskolcon gyártott autóipari alkatrészek a világ szinte valamennyi autógyárába eljutnak.

A NOHAC mellett Miskolcon még két akkreditált innovációs klaszternek van központja. Az Űripari Klaszter tagjai a NASA űrholdjaihoz is szállítottak alkatrészeket, az Észak-Magyarországi Informatikai Klaszter tagjai – többek között a MISYS, a Szinvanet vagy az Evosoft – magas hozzáadott értékű tevékenységükkel és fejlesztéseikkel teszik ismertté a várost.

A szolgáltatási szektort erősítik a Miskolcon működő szolgáltató központok, call centerek, melyek kiváló munkalehetőséget biztosítanak képzett, diplomás szakemberek számára (is). Példaképpen az eredetileg 300 főre tervezett Vodafone Regionális Ügyfélszolgálati Központ alkalmazotti létszáma meghaladta a 600 főt, és további hasonló profilú cégek települtek a városba.

A fentiek mellett fontos kitérni az élelmiszeripari fejlesztésekre: a Nestle, a Mirclit Mirsa Zrt. eredményeire, a Miskolci Likörgyár emblematisz jelenlétére.

A XXI. századi gazdasági fejlődésnek nagy lendületet adott az Ipari Parkok kialakítása. A város északi részén található Miskolci Mechatronikai Ipari Park csaknem teljesen betelt, a Miskolc Déli Ipari Parkba szintén több beruházó talált otthonra. A 2014. év legnagyobb magyarországi zöldmezős beruházása is itt valósult meg. Tíz hónapos rekordidő alatt épült fel a TAKATA japán cég miskolci légszákgyártó üzeme. A fenti önkormányzati tulajdonú ipari parkok mellett magánkézben lévő barnamezős ipari park és logisztikai park is teret biztosít a vállalatok fejlődéséhez.

Az újonnan betelepülő cégek mellett a város törekszik a helyben működő cégek, vállalatok számára is versenyképes üzleti környezetet kialakítani, fejlesztéseiket ösztönözni. Miskolc elsőként fogalmazta meg rendelet formájában vállalkozásfejlesztési programját, infrastrukturális és közlekedési fejlesztéseivel támogatja a területén működő cégeket.

Összességében elmondható, hogy az elmúlt 3 évben a Miskolcon lévő vállalatok több ezer új munkahelyet és több milliárd forint értékű beruházást, fejlesztést valósítottak meg.

Közlekedés és infrastruktúra

Miskolcon futnak össze a jelentősebb térségi kapcsolódási pontok, mind a vasúti, mind a közúti közlekedési infrastruktúrát tekintve, így a megye főbb közlekedési kapcsolatai is a városra koncentrálnak. Az M3-as autópálya, és az M30-as út Miskolcig vezető szakasza Borsod-Abaúj-Zemplén megye egészének elérhetőségét javította, kedvező hatást gyakorolt a gazdaság fejlődésére.

A 2015 nyarán átadott északi elkerülő útnak köszönhetően becslések szerint napi ötezerrel csökkent a belvárosban áthaladó gépjárművek száma. Az új, körforgalmúvá átépített csomópontok és útkereszteződések eredményeképpen a közlekedés gyorsabbá és biztonságosabbá is vált.

Miskolc jelentős vasúthálózati kapcsolatokkal is rendelkezik. Több országos törzshálózati vasúti pálya is érinti a várost.² Emellett további két országos vasúti mellékvonal is átmegy a városon.³

A városban két vasúti pályaudvar található: a Tiszai- és a Gömöri pályaudvar. Az előbbi jelentős vasúti csomópontként szolgál a keleti országrész, valamint Szlovákia irányába. Miskolc összeköttetését a fővárossal és a térség nagyobb városaival InterCity járatok biztosítják. Miskolc és Garadna között közlekedik a keskeny nyomtávú erdci vasút (Lillafüredi Állami Erdei Vasút), mely turisztikai szempontból bír jelentőséggel.

A városban egy kisebb repülőtér is található füves kifutópályával, ám ez a tömegközlekedésben nem játszik szerepet. A legközelebbi nemzetközi reptér Kassán (84 km) és Debrecenben (113 km) található. A kerékpárutak tekintetében a Tiszai Pályaudvart Diósgyőrrel összekötő fejlesztésén túl hamarosan a közösségi kerékpározás rendszere is bevezetésre kerül.

Miskolc válaszokat keres a közlekedés megújítására, ezért a Zöldebb Városokért alapelvei mentén fogalmazza meg jövőképét. A környezettudatos szemléletformálás fontosságát igyekszik népszerűsítő, figyelemfelkeltő programokkal összekapcsolni: autómentes nap, a Föld napja, civil kezdeményezések pl.: Critical Mass támogatása, vagy csatlakozás a Green City mozgalomhoz.

Az elmúlt években üzembe helyezett alacsony padlós Škoda villamosok után 40 darab szóló és 35 darab csuklós járműből álló –utóbbi 2015-ben „Az év autóbusza” kategória győztese– környezetkímélő CNG autóbusz flottát állított a rendszerbe a városi közlekedési vállalat. A fejlesztés eredményeképpen a miskolci városi közlekedést szolgáló autóbuszok döntő többsége alacsony padlós, klimatizált, környezetbarát és gazdaságosabb fenntartású lett.

A belváros parkolási helyzetének javításához járult hozzá a Patak utcai mélygarázs átadása, a részben zöldtetős fedésével pedig új városi park és játszótér került kialakításra.

Miskolc országos szinten is kiemelkedő közműhálózattal rendelkezik. A MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. Magyarország második legnagyobb távfűtési rendszerét üzemelteti. A környezetvédelmi szempontok előtérbe helyezése indukálta a biomassza tüzelésű fűtőmű létesítésének elkészítését, valamint Miskolc geotermikus erőforrásainak felkutatását. A geotermikus hőszállító rendszer üzembe helyezésével elindult Közép-Európa legnagyobb geotermikus fűtőműve. Ezzel Miskolc távhőellátásának közel a fele geotermia alapú lett. Így a 2012-ben átadott biomassza-erőmű után újabb korszerű és környezetbarát szolgáltatással gazdagodott Miskolc távhő szolgáltatási profilja.

Számos lépés történt a természeti katasztrófák pusztításainak megelőzése érdekében, többek között megoldódott a Szinva patak mederrendezése. Ezzel jelentősen csökkent az ár-, a bel-, és a helyi vízkár veszélyeztetettség. Megvalósult a Miskolc városi csatornahálózat bővítése, valamint az ivóvízellátás biztonságának javítása. Megtörtént a Szinva patakszennyező forrásainak felszámolása. Több mint 900 új csatornabekötésre került sor a 19,8 km hosszú új szennyvízcsatorna kiépítésének köszönhetően. A Miskolc-Tapolcai Vízműnél ultraszűrő beépítésére került sor, valamint megvalósult egy biztonsági tároló kiépítése. Korszerű, folyamatos számítógépes ellenőrzést biztosító monitoring-rendszer épült ki a város ivóvizét biztosító kutakra és forrásokra, ami garantálja, hogy kristálytisza ivóvíz jusson el a miskolci fogyasztókhoz.

Oktatás

Megkerülhetetlen tény az oktatási rendszer hatása a foglalkoztatásra és ezen keresztül a gazdasági növekedésre.

² 2005. évi CLXXXIII. törvény a vasúti közlekedésről 1. számú melléklete alapján

³ Forrás: Integrált Városfejlesztési Stratégia Miskolc I. kötet helyzetelemzés

A Miskolci Egyetem ma már igazi universitasként működik, hiszen hét kara és egy Zeneművészeti Intézete van, ahol több mint félszáz szakon folytat képzést a felsőoktatási szakképzéstől az alapképzésen és a mesterképzésen át egészen a doktorképzésig és a továbbképzésig, az élethosszig való tanulás jegyében. Szerepe ugyanakkor nem csak az oktatás, hanem egyúttal az Észak-magyarországi régió szellemi tudásközpontja is. Működése egyre inkább kiegészül a gazdaság igényeihez való rugalmas reagálás és a gazdaságfejlesztésben való közvetlen részvétel kötelezettségével, és nagymértékben járul hozzá, hogy Miskolc vonzó település legyen a befektetők számára, mind az innovációs célok, mind pedig a szakember utánpótlás tekintetében.

A Miskolci Felnőttképző Központ Kft. a régióban lévő szakképző iskolák diákjainak nyújt magas szintű gyakorlati képzést, és fontos szerepet tölt be a felnőttképzésében és átképzésében is.

Az intézmények biztosítják a versenyképes tudás megszerzésének lehetőségét, hogy a fiatalok a munkaerőpiacon megállják helyüket. A duális oktatási rendszerben a tanulók a szakmai-elméleti ismereteket a felső-, illetve középfokú oktatási intézményben sajátítják el, gyakorlati oktatásuk pedig gazdálkodó szervezeteknél, költségvetési szerveknél, illetve vállalatoknál folyik. A város támogatja a vállalati tanműhelyek, képzőhelyek fejlesztését, hálózatosodását, segíti a stratégiai megállapodások megkötését.

Miskolc általános- és középiskolai kínálata is sokszínű. A családok állami, egyházi és civil működtetésű intézmények közül választhatnak. Összesen 45 középfokú és 46 alapfokú oktatási intézmény szolgálja a nevelés és oktatás ügyét. A gimnáziumok közül az Avasi Gimnáziumban, a Földes Ferenc Gimnáziumban, valamint a Miskolci Herman Ottó Gimnáziumban természettudományos laborok kerültek kialakítása és átadásra 2015-ben.

Kulturális és turisztikai értékeink

A Miskolci Nemzeti Színház, az ország első kőszínháza, Közép-Európa egyik legkorszerűbb színházi épületegyüttese.

Különleges látnivalókat kínálnak az érdeklődők számára a város múzeumai is. A több éve sikeresen működő Herman Ottó Múzeum hét intézményének⁴ kiállítási épületeiben többek között Szász Endre világhírű képzőművész állandó kiállítása tekinthető meg, mely bővült a Szemere Bertalan várostörténeti kiállítással, a Pannon Tenger és az Elit Alakulat állandó kiállításokkal. A Rákóczi-házban működő Miskolci Galéria évtizedek óta otthont ad a Miskolci Grafikai Triennálénak.

A helyi egyetem, a vasgyártás, a kohászat történetét, a papírgyártás és a színház, valamint a vár is önálló múzeummal rendelkezik. Az Egyetemtörténeti Gyűjtemény és Selmei Műemlékkönyvtár egyik fő feladatának tekintik a hagyományok megőrzését a későbbi diáknemzedékek számára. Az Országos Műszaki és Közlekedési Múzeum Kohászati Múzeuma a magyarországi és az egyetemcs kohászat történetét mutatja be. A Miskolc-Újmassán található Massa Múzeumban a diósgyőri vasgyártás története elevenedik meg 1770-től 1870-ig.

A városban évek óta működő közművelődési intézmények: a Bartók Béla Művelődési Ház, a Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ, a Görömbölyi Közösségi Ház, az Ifjúsági és Szabadidő Ház, a Radnóti Miklós Közösségi Ház valamint a Vörösmarty Művelődési Ház, színvonalas programokat kínálnak a város lakosságának és otthont adnak a kulturális civil szervezeteknek.

Az Avasi Református Templom Magyarország egyik legjelentősebb késő gótikus emléke. A templom mellett álló fagalériás, 16. századi harangtorony órája Miskolc jelképe. A város legértékesebb műemlékei közé tartozik a 18. században emelt későbarokk stílusú görögkeleti ortodox templom, a kéttornyú Minorita templom, az erdélyi jellegű rönkfából ácsolt

---

⁴ Forrás: helyi adatgyűjtés

Deszkatemplom. A Belvárosi Református templom homlokzata pedig nemrég felújításon esett át. A neoromán-moreszk zsinagóga a legnagyobb a régióban. 2011-ben került átépítésre és székesegyházi rangot kapott a Boldogasszony görög katolikus templom.

Magyarország egyik legjelentősebb komolyzenei rendezvénye minden évben Miskolcon kerül megrendezésre: a júniusi „Bartók Plusz...” Operafesztivál. Említést érdemel a Becherovka Miskolci Kocsonya Farsang kulturális és gasztronómiai program, a Jameson CineFest, Magyarország vezető filmfesztiválja is. Évtizedes hagyománnyal rendelkező programok a Nemzetközi Ásványfesztivál, Nemzetközi Kamarakórus Fesztivál, Borsodi Fonó Folkfesztivál, Miskolci Fröccsfesztivál, Diósgyőri Várfesztivál, Miskolci Lecsó- és Pecsényefesztivál, Miskolci Sörfesztivál, vagy a Miskolci Pálinkamustra.

2014 augusztusára Közép-Európában is egyedülálló fejlesztés valósult meg az ország egyik legjelentősebb középkori műemlékét, a Diósgyőri Várat érintve. Helyet kapott Közép-Európa legnagyobb lovagterme, legnagyobb történelmi panoptikuma, egy várkapolna és a királynék lakóterme. Itt zajlik az egész nyáron át tartó Várfesztivál, a Borsodi Fonó, a Királynék Tavasz, a Középkori Forgatag és a nyári Színházi Esték rendezvényei. 2015 augusztusában a Lovagi Tornák Tere is átadásra került.

A várost szegélyezi a Bükki Nemzeti Park. Lábánál található a Miskolci Állatkert és Kultúrpark. Lillafüred az ország első klimatikus gyógyhelye és egyik legnépszerűbb kirándulóhelye. Nevezetessége a Palotaszálló, mely ismét teljes pompájában látható. A függőkert falából nyílik az Anna barlang, melytől nem messze található a cseppkőveiről nevezetes Szent István-barlang felé haladó, a Diósgyőrből induló Erdei Kisvasút, mely az ország legnagyobb viaduktján viszi az utasokat Garadna végállomásig.

Az Európában is egyedülálló Barlangfürdő Miskolctapolcán található.

2015 májusában megnyílt a felújított és igényesen átalakított Miskolctapolcai Strandfürdő. A fejlesztés eredményeként a strand alkalmassá vált vízilabda mérkőzések és úszóversenyek megrendezésére is.

Sport

Miskolc mindig nagy hangsúlyt fektet a sportéletre, az élsportra és a tömegsportra egyaránt. A város elkötelezettségét az elmúlt években történt infrastrukturális és ingatlanfejlesztések is jelzik. Nemzetközi szabványoknak megfelelő futópályával és fedett futófolyosóval rendelkező téli edzésre is alkalmas atlétikai centrum épült az egyetemen. Megújult az Ifjúsági Sportpálya futó- és műfüves pályája. A futópálya rekortán gumiborítást kapott és világítást, mely lehetővé teszi a szabadidő sportolóknak, hogy télen (is) a korai sötétedés ellenére is hódolni tudjanak futó szenvedélyüknek. A diósgyőri uszoda rekonstrukciója is megvalósult, továbbá elkészült az új versenymedence Miskolc-Tapolcán. A Jégcsarnok szabadtéri jégpályája igényes kivitelezésű lefedésével jelentősen növekedett a pálya kihasználhatósága, különösen a kedvezőtlen időjárási körülmények esetén. A közeljövőben elkezdődik a DVTK Stadion teljes átalakítása is, mely általánosan 15 000 néző befogadására lesz alkalmas.

Sport infrastruktúra terén a város jól ellátottnak mondható, melynek köszönhetően Miskolc az utóbbi időszakban számos rangos sportesemény helyszíne lehetett.

A megyeszékhelyen pezsgő sportélet zajlik. A kiváló feltételek megalapozzák, hogy a csapatok évek óta az első osztályban szerepelnek, mint a DVTK labdarúgó csapata, a DVTK Jegesmedvék csapata, Aluinvent DVTK Női Kosárlabda csapata, továbbá az MVLC Miskolci Vízilabda Club is felküzdötte magát az első osztályba.

Judo és birkózás sportágban olimpikonjai vannak a városnak, kajak-kenu utánpótlás korú versenyzőik világversenyeket nyernek.

Az MVSI Miskolc Városi Sportiskola Nonprofit Közhasznú Kft. nagy sikerrel neveli a város utánpótlás sportolóit.

A senior sportolók is sikeresek számos sportágban, mint az atlétika, tájékozódási futás, birkózás és úszás.

Számos diákolimpiai és szabadidős verseny tartja mozgásban egész évben a diákokat. Köznevelési típusú sportiskolaként a 2015. évtől működik a Gyarmati Dezső Általános Iskola.

Az országban egyedülállónak mondható a kötelező úszásoktatás szervezettsége is, mely több, mint 30 éves múltra tekint vissza.

A vakok és gyengén látók a Látássérültek B-A-Z Megyei „Denevér” Sportegyesületen keresztül tekesportágban versenyezhetnek nemzetközi, speciális szabályok szerint. A mozgáskorlátozottak a Mozgáskorlátozottak „AKARAT” Sportegyesületén keresztül sportolhatnak úszás és boccia sportágakban. A Kerékvilág Sportegyesület tenisz és kosárlabda sportágban tart edzéseket.

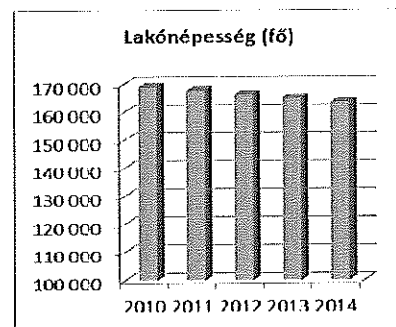
A siketeket és nagyothallókat a Miskolci Hallássérültek Egyesülete és Sport Klubja támogatja, labdarúgás, bowling, horgászat, úszás terén versenyezhetnek tagjaik.

Demográfia

Az alábbi általános demográfiai helyzetkép bemutatja Miskolc Megyei Jogú Város lakónépességének alakulását az elmúlt öt évben.

Miskolc népessége		
Év	Állandó népesség (fő)	Lakónépesség (fő)
2010.	168 916	169 678
2011.	167 680	168 172
2012.	166 258	165 751
2013.	165 013	163 499
2014.	163 376	161 341

Forrás: helyi adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH

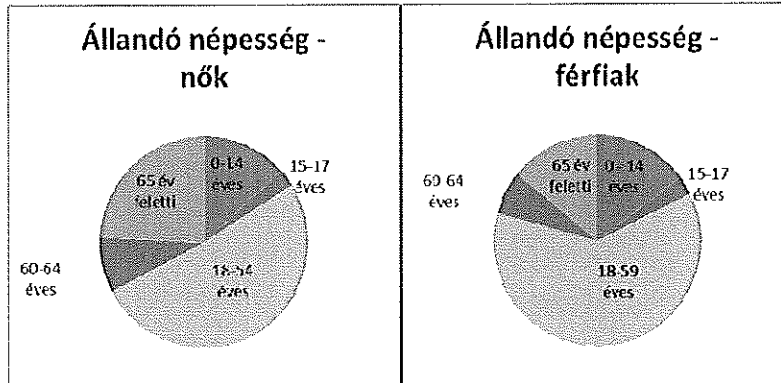
Állandó népesség korcsoport szerinti megoszlása 2014-ben

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
összesen	86973	76403	163376	53%	47%
0-2 évesek			4083		
0-14 éves	10654	11236	21890	49%	51%
15-17 éves	2195	2252	4447	49%	51%
18-59 éves	44075	46853	90928	48%	52%
60-64 éves	6831	5145	11976	57%	43%
65 év feletti	19447	10605	30052	65%	35%

Forrás: TeIR, KSH

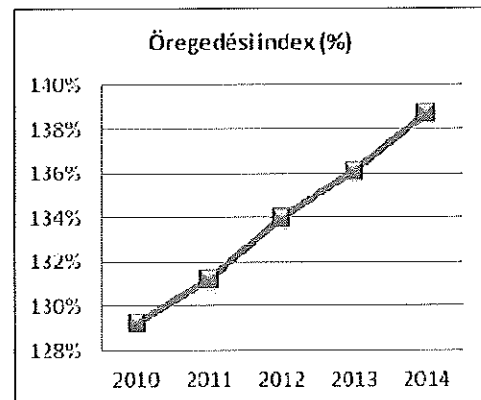
A korcsoportonként és nemek szerint bontott adatokból kiderül, hogy 2014-ben az állandó népességben belül a nemek aránya az idősebbeknél a nők felé tolódott. A férfiak halandósága nagyobb, ezért kb. 40 éves kortól fokozottan többségbe kerülnek a nők.

A népesség összevont nem és korcsoport szerinti megoszlása

A gyermek korosztályok aránya csökken.

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2010.	29 408	22 753	129,2%
2011.	29 494	22 478	131,2%
2012.	29 835	22 265	134,0%
2013.	30 123	22 132	136,1%
2014.	30 364	21 890	138,7%

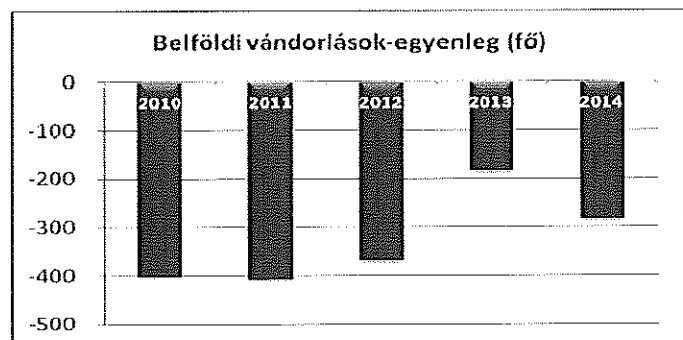

Forrás: TeIR, KSH

Miskolc lakónépessége öregszik, a legnépesebb korcsoportot jelenleg a nyugdíj előtt állók alkotják. A demográfiai öregedést jelentős mértékben fokozza az alacsony gyermekszám, a növekvő élettartam.

Belföldi vándorlások (4. számú táblázat)

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2010.	2 317	2 719	-402
2011.	2 230	2 639	-409
2012.	2 194	2 564	-370
2013.	2 147	2 332	-185
2014.	2 486	2 769	-283

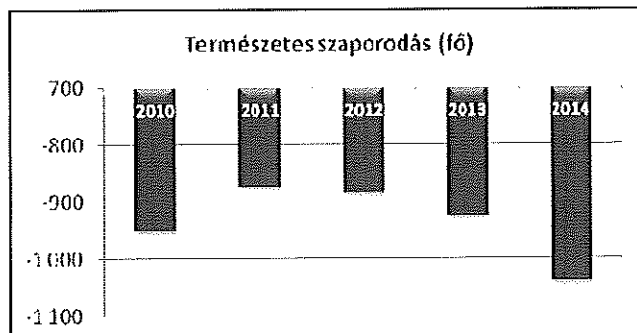
Forrás: TeIR, KSH

Az elvándorlás a helyi munkaerő-piac javulásának köszönhetően csökken, mégis jellemző tendencia a közeli településekre való kiköltözés –az ingázás vállalása–, melyben az alacsonyabb ingatlanárak

is szerepet játszhatnak. Ezek a családok jellemzően Miskolcon veszik igénybe a különböző szolgáltatásokat (pl.: közoktatási rendszer szolgáltatásait).

Természetes szaporodás (5. számú táblázat)

	éve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2010.	1447	2399	-952
2011.	1 391	2 266	-875
2012.	1 421	2 305	-884
2013.	1 366	2 292	-926
2014.	1 387	2 427	-1 040

Forrás: TeIR, KSH

Miskolc esetében természetes fogyásról beszélhetünk. A születések száma minden éven alul marad a halálozások számához képest.

Értékeink, küldetésünk

Magyarország Alaptörvénye, Szabadság és felelősség fejezete II. cikkének értelmében „Magyarország az esélyegyenlőség megvalósulását külön intézkedésekkel segíti. Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élőket.”

Küldetésünk, hogy az Alaptörvény, valamint az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvény passzusait kiemelten szem előtt tartva városunk minden polgára számára – különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra – elősegítse az egyenlő bánásmód követelményeinek érvényesítését, biztosítsa a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést és megelőzze a hátrányos megkülönböztetést.

Kiemelt értékeink

Társadalmi szolidaritás. Célunk az összetartó, szolidáris, hátrányos megkülönböztetéstől mentes helyi társadalom erősítése.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása. Életkörülmények, -feltételek, -tér kialakítása, mely a lakosok emberi méltóságának, értékeinek, egyediségének megerősítését szolgálja.

Partneri kapcsolat, együttműködés. A kölcsönös előnyök egyidejű biztosításával a partnerség és a méltányosság elvének érvényesítésére törekszünk.

„A bármilyen hátránnyal Miskolcon élő lakosság esélyeinek érvényesítése érdekében összehangolja az Önkormányzati intézményeket és a civil szervezeteket, a célkitűzések megvalósítása érdekében, és kialakítja az együttműködési rendszereit, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítani tudja az éves munkatervének megvalósítását, nyomon követi a célok teljesülését, ellenőrzi, értékeli az elért eredményeket, kiigazítja a rendszert, melynek gyakorlati megvalósítására fórumot hoz létre.”⁵

⁵Forrás: Miskolc Megyei Jogú Város Esélyegyenlőségi Tanácsa Szervezeti és Működési Szabályzata, 2015.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, a szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.

A köznevelési intézményeket érintő intézkedések érdekében – az óvodák kivételével – együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (a tankerülettel és a Szakképzési Centrummal).

HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a városban.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk annak az együttműködési rendszernek a folyamatos fenntartása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, és a hozzá kapcsolódó Esélyegyenlőségi Tanács működtetését.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése

Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az *egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról* szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályok a törvény végrehajtási rendeletei:

- A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.),
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.),
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.),
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény),
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.),
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.),
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás bemutatása

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének hatályos rendeletei alapján:

- A gyermekvédelmi szakellátás keretében nyújtott utógondozási ellátásért fizetendő térítési díjról szóló 21/1998. (VII. 1.) önkormányzati rendelet
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, azok igénybevételéről és fizetendő térítési díjakról szóló 12/2014. (V. 12.) önkormányzati rendelet
- A települési támogatás és az önkormányzat által nyújtott egyéb szociális ellátások helyi szabályairól szóló 2/2015. (II. 10.) önkormányzati rendelet
- Az önkormányzati rendeletek előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 25/2011. (IX. 1.) önkormányzati rendelet
- A 65-70 év közötti életkorú, miskolci állandó lakóhellyel rendelkező személyek utazási kedvezményéről szóló 9/1995. (III. 7.) önkormányzati rendelet
- A város közművelődési feladatainak és ellátásának feltételeiről szóló 21/2012. (VI. 27.) önkormányzati rendelet
- Az önkormányzat által fenntartott köznevelési intézményekben fizetendő térítési díjakról

- és tandíjakról szóló 34/2012. (IX. 28.) önkormányzati rendelet
- Miskolc Megyei Jogú Város testnevelési és sport feladatairól szóló 3/2008. (III. 12.) önkormányzati rendelet
  - A lakások bérletéről szóló 25/2006. (VII. 12.) önkormányzati rendelet
  - A háziorvosi és fogorvosi körzetekről szóló 17/2009. (V. 20.) önkormányzati rendelet
  - A miskolci területi védőnői és iskola-, ifjúság-egészségügyi körzethatárok megállapításáról és fejlesztéséről szóló 50/2005. (XI. 24.) önkormányzati rendelet
  - Az Önkormányzat által magánszemélyek lakhatásának biztosítása céljából bérbevett lakások hasznosításáról és a nem önkormányzati tulajdonban lévő bérlakásban lakók lakbértámogatásáról szóló 15/2005. (IV. 20.) önkormányzati rendelet
  - A város-rehabilitációhoz kapcsolódó feladatok ellátásáról szóló 14/2009. (IV. 22.) önkormányzati rendelet
  - Miskolc Város művészeti és tudományos ösztöndíjainak alapításáról és adományozásuk szabályairól 62/1997. (XI. 1.) önkormányzati rendelet
  - A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetéséről szóló 40/2011. (XII. 22.) önkormányzati rendelet
  - A távhőszolgáltatás díjáról és a díjalkalmazás feltételeiről szóló 40/2006. (XII. 06.) önkormányzati rendelet

Stratégiai környezet bemutatása

Kapcsolódás helyi stratégiai és települési Önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának **Településfejlesztési Koncepcióját** a város Közgyűlése az I-8/80.129/2014. számú határozatával hagyta jóvá. A dokumentum összeállítását helyzetfeltáró, elemző és értékelő munkafázisok alapozták meg. A koncepció hosszú távra fogalmazza meg a város jövőképét, kijelöli a város pozícióját 2030-ig a hazai városhálózatban, bemutatja a város társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetének jövőbeni állapotát. A jövőkép a megindult paradigmaváltást erősítő, újszerű beavatkozások eredménye.

A koncepcióval összhangban készült el az **Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS)** és az annak részét képező **Antiszegregációs Program**, melyet Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlése 2014-ben a VIII-105/80.939/2014. számú határozatával fogadott el.

A stratégia funkciója, hogy bemutassa a koncepcióban megfogalmazott hosszú távú célok megvalósíthatóságát. A koncepció célrendszeréből öt stratégiai cél vezethető le:

- gazdasági potenciál növelése,
- természeti környezet megóvása, sérült környezet rehabilitációja,
- életminőség javítása, humán potenciál fejlesztése,
- épített környezet fejlesztése, az épített és a természeti környezet harmóniájának megteremtése,
- biztonság, esélyteremtés, szociális kohézió erősítése.

Jelen dokumentum készítésekor az ITS és az annak részét képező Antiszegregációs Program felülvizsgálata zajlik, melyet a 314/2012. (XI. 08.) Korm. rendelet módosítása tett szükségessé. A felülvizsgálat során a városfejlesztési elképzeléseket a jogszabályi előírásokkal szinkronba kívánjuk hozni.

Integrált Területi Program (ITP)

A Terület és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) által támogatható városfejlesztési beavatkozások az Integrált Területi Program keretében valósíthatóak meg.

A TOP 6. prioritása az alábbi intézkedéseket tartalmazza:

- gazdaságfejlesztés,
- családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése,
- gazdaságélénkítő és népességmegtartó városfejlesztés,
- fenntartható városi közlekedésfejlesztés,
- önkormányzatok energiahatékonyságának és a megújuló energiafelhasználás arányának növelése,
- városi közszolgáltatások fejlesztése,
- leromlott városi területek rehabilitációja,
- gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatás fejlesztése,
- társadalmi kohéziót célzó helyi programok.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának **Gazdasági Programja** a 2014-2019 közötti időszak fő városfejlesztési irányait foglalja össze, mely példaértékű abból a szempontból, hogy a jogszabály által elő nem írt területeken (pl. sport, kultúra) is megfogalmaz az esélyegyenlőséggel kapcsolatos törekvéseket. A koncepció elsősorban a város gazdaságának megerősítését, versenyképességének erősítését, a foglalkoztatás (beleértve a szociális- és közfoglalkoztatás) bővítését tartja szem előtt. A megfogalmazott célkitűzések a HEP valamennyi célcsoportját érintik.

2014-ben elkészült Miskolc **Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója**. A fejlesztéseket megalapozó tervdokumentum irányelveket fogalmaz meg, valamint információkat biztosít egyéb tervezések készítői számára. Feladata: elősegíteni egy egységes, szociális-szolgáltató politika kialakítását a településen. A koncepció bemutatja a város szocio-demográfiai helyzetét, a szociális szolgáltatások rendszerét, valamint civil és egyházi szervezeteket, intézményeket stb.

Miskolc Megyei Jogú Város **Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Stratégiája** átfogóan kezeli a bűnmegelőzés témakörét. A **2015-2016.** évekre vonatkozó **cselekvési program** tartalmazza a célok eléréséhez szükséges eszközöket, a feladatok felelőseit, közreműködőit, és a végrehajtási határidőket.

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Önkormányzati társulásban 22 települési önkormányzattal működik együtt Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a szociális szolgáltatások nyújtása terén. Az együttműködő partnerek száma tématerületenként változik.

A Miskolci Egysített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény (továbbiakban: MESZEGYI) az alábbi személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat biztosítja:

- házi segítségnyújtás,
- család- és gyermekjóléti szolgálat,
- családok átmeneti otthonában elhelyezettek ellátása,
- gyermekek átmeneti otthonában elhelyezettek ellátása,
- támogató szolgáltatás,
- bentlakásos átmeneti elhelyezést nyújtó idősek gondozóháza,
- szociális étkeztetés,
- idősek nappali ellátása,
- bölcsődei ellátás,

- pszichiátriai betegek közösségi ellátása,
- pszichiátriai betegek nappali ellátása.

A települési Önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés során törekedtünk a legfrissebb rendelkezésre álló adatok használatára. Alapvetően az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (a továbbiakban: TeIR) adatbázisából nyertünk ki „információkat”, azonban a TeIR esetünkben számadatokat csak 2013-ig tartalmaz. A 2014-es évre vonatkozóan a www.ksh.hu weboldalt hívtuk segítségül, illetve helyi adatgyűjtésből származó információkra hagyatkoztunk, természetesen valamennyi adattábla esetében feltüntetve a pontos forrást.

A programban található táblázatok adatai kizárólag Miskolcra vonatkoznak, a táblázatok fejlécei és sorszámozásai országosan használt egységes formátumúak.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Magyarországon a szegénység elleni küzdelem alapküldetése a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia – Mélyszegénység, Gyermekszegénység, Romák – 2011-2020 (NTFS). Az NTFS kiemeli, hogy a szegénység korántsem csak a romákat sújtja, de a szegények között arányaiban többen tartoznak a roma népességhez, ezért az ő felzárkózásukra külön hangsúlyt kell helyezni.

Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a szegénység leküzdését célzó programok többségéről – részben adatvédelmi okok miatt – nem készül, nem is készülhet olyan nyilvántartás, amely bemutatná, hogy a célcsoportban milyen arányban vannak romák, így ilyen kimutatásokkal Miskolc sem rendelkezik. A dokumentum hangsúlyozza, hogy a mélyszegénység és a társadalmi kirekesztődés mérséklése komplex és hosszútávon kiszámítható megközelítést igényel. Ez az állampolgári érdek helyi, önkormányzati szinten is tudatos és fenntartható beavatkozásokat tesz szükségessé. Miskolc a NTFS által megfogalmazott célok mentén az utóbbi években fontos lépéseket tett a felzárkózás területén.

„A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást.”⁶

A mélyszegénységben élők helyzetének javítását a munkaalapú társadalom alapelvei mentén kívánjuk megvalósítani. Elsődleges cél, hogy a mélyszegénységben élő családokban növekedjen a munkajövedelemmel rendelkezők száma, amelyhez több – az Európai Unió támogatásával megvalósuló – projekt is hozzájárulhat. A helyzet megváltoztatásának fókuszában a gyermekek állnak. Javítani kell a hátrányos helyzetű gyermek eredményességét a köznevelésben, csökkenteni a lemorzsolódást, növelni kell a szakmai végzettséget szerzők számát.

⁶ Cserti Csapó Tibor – Orsós Anna: A mélyszegénységben élők és a cigányok/romák helyzete, esélyegyenlősége (2013.)

Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

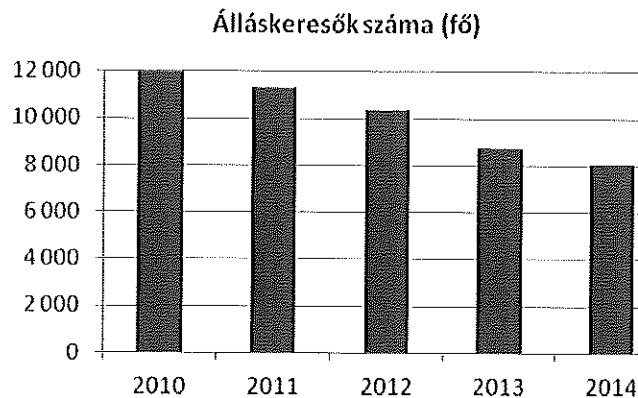
Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, álláskeresési segélyben részesülők száma, járadékra jogosultak száma és rendszeres szociális segélyben részesülők száma (3.2.1. számú táblázat)

Negyedév	Nyilvántartott álláskeresők száma				Álláskeresési segélyben részesülők /fő	Járadékra jogosultak /fő	Rendszeres szociális segélyben részesülők /fő
	férfiak		nők				
	/fő	%	fő	%			
2010. I.	7 408	13,6%	6 015	10,6%	844	2 799	5 064
2010. II.	6 860	12,6%	5 865	10,3%	815	2 307	4 940
2010. III.	6 593	12,1%	5 953	10,5%	884	2 023	5 127
2010. IV.	6 386	11,7%	5 706	10,0%	797	1 756	5 220
2011. I.	7 255	13,5%	6 108	10,9%	1 092	2 170	5 663
2011. II.	6 409	11,9%	5 626	10,0%	756	1 882	4 763
2011. III.	6 110	11,3%	5 737	10,3%	901	1 725	4 644
2011. IV.	6 119	11,4%	5 408	9,7%	229	1 707	4 841
2012. I.	6 482	12,2%	5 347	9,7%	108	1 635	4 953
2012. II.	6 187	11,6%	5 291	9,6%	104	989	4 917
2012. III.	5 920	11,1%	5 376	9,8%	120	797	4 649
2012. IV.	5 281	9,9%	4 853	8,8%	143	701	3 928
2013. I.	6 454	12,3%	5 380	9,9%	182	893	4 903
2013. II.	5 461	10,4%	4 956	9,1%	222	813	3 948
2013. III.	5 083	9,7%	4 702	8,7%	248	611	3 403
2013. IV.	4 657	8,9%	4 253	7,9%	256	662	3 036
2014. I.	5 174	9,8%	4 323	7,9%	269	880	3 357
2014. II.	5 660	10,8%	5 174	9,5%	306	760	3 863
2014. III.	4 319	8,2%	4 209	7,7%	322	665	2 960
2014. IV.	4 087	7,8%	3 960	7,2%	343	991	2 584

Forrás: TelR, KSH

Az álláskeresők számáról és arányáról szóló adatokat vizsgálva egyértelmű a foglalkoztatási mutatók javulása az elmúlt 5 év alatt. Azonban a mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak.

A rendelkezésünkre álló információk alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével tudunk következtetéseket tenni. A lakosság jövedelmi viszonyairól nem rendelkezünk megfelelő adatokkal.

Forrás: TeIR, KSH

Országoként más és más a megítélése, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban más mutatókat használnak. Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek. Általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak.

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya (3.2.3. számú tábla)

Negyedév	fő
2010. I.	5 090
2010. II.	5 389
2010. III.	5 387
2010. IV.	5 461
2011. I.	5 729
2011. II.	5 033
2011. III.	4 550
2011. IV.	3 941
2012. I.	3 463
2012. II.	3 333
2012. III.	3 656
2012. IV.	3 437
2013. I.	3 757
2013. II.	3 631
2013. III.	3 286
2013. IV.	3 072
2014. I.	3 101
2014. II.	3 094
2014. III.	2 924
2014. IV.	2 688

Forrás: TeIR

2010 óta a közfoglalkoztatásban dolgozókat nem számítva mintegy hatezerrel csökkent a regisztrált álláskeresők száma a városban. A Mechatronikai park betelt, és az újonnan kijelölt Déli Ipari Park belakása is megkezdődött. Az Országos Segélyhívó Központ Miskolcra településével 450 új álláshelyet tölthettek fel helyi munkaerővel. A Takata beruházásnak köszönhetően több, mint 750 munkahely jött létre. A Patec gyár jelenleg közel 90 embert foglalkoztat, míg a Remy Automotive Hungary Kft. csaknem félezer embernek ad munkát.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint (3.2.2. számú tábla)

Negyedév	20 év alatt	20-24 éves	25-29 éves	30-34 éves	35-39 éves	40-44 éves	45-49 éves	50-54 éves	55-59 éves	59 év felett
2010. I.	179	1 479	1 819	2 074	1 757	1 743	1 510	1 752	1 020	90
2010. II.	143	1 369	1 615	1 908	1 658	1 693	1 435	1 716	1 095	93
2010. III.	156	1 430	1 608	1 798	1 643	1 655	1 406	1456	1 093	101
2010. IV.	165	1 323	1 534	1 748	1 640	1 578	1 358	1 569	1 074	103
2011. I.	142	1 431	1 647	1 944	1 872	1 777	1 521	1 734	1 181	114
2011. II.	135	1 232	1 524	1 718	1 650	1 625	1 330	1 497	1 196	128
2011. III.	144	1 390	1 491	1 607	1 578	1 568	1 342	1 436	1 167	124
2011. IV.	106	1 289	1 457	1 544	1 550	1 590	1 314	1 377	1 172	118
2012. I.	119	1 254	1 447	1 581	1 612	1 608	1 385	1 482	1 220	121
2012. II.	112	1 195	1 333	1 460	1 544	1 517	1 330	1 454	1 390	143
2012. III.	163	1 326	1 271	1 404	1 475	1 438	1 273	1 411	1 387	148
2012. IV.	128	1 077	1 123	1 244	1 362	1 312	1 202	1 199	1 308	179
2013. I.	147	1 242	1 371	1 396	1 523	1 518	1 467	1 438	1 531	201
2013. II.	97	1 040	1 207	1 180	1 378	1 318	1 318	1 260	1 404	215
2013. III.	139	1 075	1 082	1 045	1 229	1 224	1 233	1 199	1 322	237
2013. IV.	143	973	984	973	1 140	1 096	1 087	1 053	1 188	273
2014. I.	138	1 005	1 057	1 065	1 252	1 130	1 333	1 127	1 254	336
2014. II.	183	1 124	1 212	1 191	1 387	1 285	1 374	1 266	1 420	392
2014. III.	122	967	870	874	1 121	1 000	1 045	998	1 106	428
2014. IV.	155	893	798	827	1 011	945	1 041	904	1 017	456

Forrás: TeIR, KSH

Akár a pályakezdő állás keresők számát elemezzük, akár a nyilvántartott munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlását vesszük górcső alá, az adatok egyértelműen csökkenő tendenciát mutatnak a vizsgált időszakban.

Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma (3.2.4. számú táblázat)

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2010.	12 380	12 991	25 371	513	4,1%	580	4,5%	1093	4,3%
2011.	12 025	12 617	24 642	453	3,8%	567	4,5%	1 020	4,1%
2012.	11 734	12 220	23 954	468	4,0%	557	4,6%	1 025	4,3%
2013.	11 513	12 019	23 532	419	3,6%	501	4,2%	920	3,9%
2014.	11 252	11 740	22 992	395	3,5%	445	3,8%	840	3,7%

Forrás: TeIR, KSH

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint (3.2.6. számú táblázat)

Negyedév	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		Általános iskolát végzett álláskeresők száma	8 általánosnál kisebb végzettségű álláskeresők száma
		fő	fő
2010. I.	13 423	3 612	587
2010. II.	12 725	3 556	636
2010. III.	12 546	3 528	540
2010. IV.	12 092	3 124	562
2011. I.	13 363	4 003	617
2011. II.	12 035	3 522	486
2011. III.	11 847	3 289	537
2011. IV.	11 527	3 358	577
2012. I.	11 829	3 313	531
2012. II.	11 478	3 276	515
2012. III.	11 296	3 046	465
2012. IV.	10 134	2 710	401
2013. I.	11 834	3 304	526
2013. II.	10 417	2 720	417
2013. III.	9 785	2 597	356
2013. IV.	8 910	2 321	312
2014. I.	9 497	2 579	414
2014. II.	10 834	3 259	532
2014. III.	8 528	2 263	300
2014. IV.	8 152	2 327	308

Forrás: TeIR

A szegénységben élők helyzetét az Önkormányzat a szociális és egészségügyi, gyermekjóléti ellátórendszeren keresztül ismeri, anyagi lehetőségei és intézményi hálózatán keresztül a segítő, támogató szervezetek, a civil társadalom és az egyházak bevonásával, közfoglalkoztatási és egyéb programokon keresztül, jogi tanácsadás és komplex beavatkozások megszervezésével segíteni tudja és kezelni képes a mélyszegénységben élők napi problémáit.

Azonban, hogy az önszolgálati mechanizmusok beindulhassanak az érintett családok helyzetének javítása érdekében, információnyújtással, jogi segítségadással, szervezett ismeretterjesztéssel, újabb komplex beavatkozások megvalósításával további segítséget kell nyújtani.

A **közfoglalkoztatás** fontos szerepet játszhat a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskeresők számának csökkenésében.

2012-ben a miskolci kistérség 34 települése közösen indította el a START mintaprogramot. A programban résztvevő dolgozók közfoglalkoztatója a Miskolci Kistérségi Többcélu Társulás volt, a társulás legnagyobb partnere pedig a Miskolci Városgazda Kft, melyet Miskolc Megyei Jogú Önkormányzata hozott létre társadalmi közös szükségletek kielégítését – nyereség és vagyonszerzési cél nélkül – szolgáló tevékenység folytatására. Az évről-évre nagyobb jelentőségű közfoglalkoztatási programon belül a Városgazda Kft. és Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, valamint az általa fenntartott intézmények vállalnak kiemelkedő, és folyamatosan

növekvő szerepet. A közfoglalkoztatottak száma évenként mintegy 3000 fővel növekszik: 2013. évben 18 101 fő, 2014-ben 21 491 fő.

A Miskolci Városgazda Nonprofit Kft. a 2015-ös tavaszi-nyári közfoglalkoztatási program keretében közel 900 főnek nyújtott munkalehetőséget. Foglalkoztatók még az iskolák, óvodák, önkormányzati fenntartású szociális intézmények, közgyűjtemények és közművelődési intézmények, illetve Miskolci Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala is.

Felnőttoktatásban résztvevők (3.2.7. számú táblázat)

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	fő	%
2010.	53	19	36%
2011.	50	14	28%
2012.	42	4	10%
2013.	74	3	4%
2014.	78	8	10%

Forrás: TeIR, KSH

A szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők 2013-as létszámadatai csak az állami fenntartású intézményekben tanulók létszámát mutatják.

Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában (3.2.8. számú táblázat)

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2010.	2 339	353	15,1%	1 704	72,9%	282	12,1%
2011.	1 945	630	24,5%	1 945	75,5%	264	13,6%
2012.	2 669	961	36,0%	735	27,5%	973	36,5%
2013.	1 551	1 252	80,7%	174	5,7%	210	13,5%
2014.	2 049	534	26,1%	1 287	62,8%	228	11,1%

Forrás: TeIR, KSH

A fiatalok foglalkoztatási esélyeinek növelésében elsődleges szerepe van annak, hogy biztos tudást, versenyképes szakmákat szerezhessenek. A roma fiatalok száma alacsony a felsőoktatásban. Ugyanakkor a munkaerő-piacon való helytállást szolgálja a szakmai gyakorlatra nagyobb hangsúlyt helyező duális oktatási forma bevezetése. Szükség van ugyanakkor a tehetséges, felsőfokú végzettséget szerző hátrányos helyzetű fiatalok miskolci elhelyezkedésének célzott támogatására is.

A foglalkoztatást, a munkába állás esélyeit támogató programok:

„A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (TÁMOP 1.1.2 Decentralizált programok a konvergencia régiókban)”

Az Új Széchenyi Terv keretében 2012. május 1-jén indult, TÁMOP 1.1.2 „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása” című országos programot a megyei Kormányhivatalok

Munkaügyi Központjai valósították meg az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával a 2011-2015 közötti időszakban. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 2015. április 30-ig tartó programban 15 207 fő álláskereső programba vonására és támogatására nyílt lehetőség. A projekt fő célja, hogy új szolgáltatásokkal, támogatási formákkal segítse az álláskeresőket munkacső-piacra való be-, illetve visszajutását.

Komplex telepprogram (TÁMOP 5.3.6.)

Lyukóvölgy-Gulyakúton valósult meg az Önkormányzat, a Türr István Képző- és Kutató Intézet, valamint a Regionális Civil Központ Alapítvány konzorciumi együttműködésével. Célja alapkompétencia fejlesztő képzés, szakmai képzések (pl. kert munkás, betanított kőműves és festő, betonozó, informatikai képzés) biztosítása volt, kiegészítve a folyamatos, settlement típusú szociális munkával, közösségfejlesztéssel. A program lezárultával a Magyar Máltai Szeretetszolgálat működtet közösségi és szociális ellátásokat, szolgáltatásokat és a MESZEGYI is változatlanul jelen van az érintett területen.

A projekt különösen sikeres elemei voltak a „Munka + tanulás” jellegű tanfolyam keretében – helyi lakosok által – kialakított sportpálya, a férfi és női labdarúgó csapatok megszervezése, az asszonyklub, és a sok gyermeket elért fejlesztő foglalkozások sorozata.

A program a lyukóvölgyi fejlesztések sorába illeszkedve jelentős mértékben járult hozzá a közösség megerősítéséhez és a további fejlesztések célirányos kidolgozásához.

„Aktívan a tudásért!” (TÁMOP 5.3.10.)

A kiemelt projekt 2013. január 1-jétől a hátrányos helyzetű kistérségekben élő, jelentős alapkompétencia hiánnyal rendelkező személyek felkarolását szolgálta. Az aktív korú nem foglalkoztatott, tartósan munkanélküli személyek résztvevőként támogatást kaptak arra, hogy további képzéseken vegyenek részt, szakképesítést szerezzenek, társadalmi helyzetük, munkába állási esélyeik javuljanak. Miskolcon a program keretében 5 csoport indult, összesen 85 fővel.

„Aktívan a munkáért!” (TÁMOP 5.3.8.)

2012. június 1. és 2015. november 30. között a program motiváló képzések és támogató szolgáltatások sorát nyújtotta a leghátrányosabb helyzetű inaktív vagy álláskereső emberek munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében. A Türr István Képző és Kutató Intézet által megvalósított miskolci alapkompétencia képzésen 253 fő vett részt, szakmai jellegű képzésben pedig 123 fő részesült.

Városrehabilitációs programok

A **Megújulás – Jelenlét** városrehabilitációs program a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület, a Jezsuita Közösség és a Dialóg a Közösségekért Közhasznú Egyesület (továbbiakban: Dialóg Egyesület) konzorciumi együttműködésének keretében valósul meg. Ezen túlmenően az Avasi lakótelepen a Dialóg Egyesület számos pozitív és folytatandó kezdeményezést indított. Ilyen például az érintettekkel való párbeszéd, melyre alapozva helyben kialakított fejlesztések indulhatnak.

A folyamat eredménye a kisközösségek megerősödése és hálózatosodása, élő közösségi terek kialakítása, amelyek egyben az önkéntes munka és a célirányos adományozás szervező színtereivé is váltak. A komplex tevékenységek sikerei a **TÉRerő** program, az **Avasi Közösségi Tér létrejötte**, a **Közösségi Kávézó**, illetve a **settlement lakások kialakítása**. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat avasi játszótere fontos szociális és közösség-szervezői funkciót is ellát, túlmutatva a mindennapi játéklehetőségeken.

A városrehabilitációs mikro projektek révén olyan szervezetek és közösségek is meg tudtak jelenni

kezdemenyzescikkkel, amelyek addig kívül estek az Önkormányzat látókörén.

Az elmúlt években beindított közösségi programok sikere azt mutatja, hogy érdemes erre a területre a jövőben, ha lehet, még nagyobb hangsúlyt fektetni. A jó gyakorlat folytatása érdekében az Önkormányzat a jövőben is hasonló törekvések mentén szervezi programjait.

Az élet korai szakaszában, a legkisebb szociális egység körében, már a családban figyelmet kell fordítani a közösségfejlesztésre. A családalapítás előtt álló fiatalok, a gyermekes szülők, a munkaerőpiacra visszatérni kívánó szülők bevonásával szükséges erősíteni a közösségek tagjai közötti összefogást. Ez hosszútávon a krízishelyzetek megoldásában is jelentős szerepet játszhat. Fontos, hogy segítsük a fiatal felnőttek társadalmi integrációját közösségi programok szervezésével, a szabadidő hasznos eltöltése megszervezésének lehetőségével.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat programja a **Jelenlét** elnevezést viseli. A **program** Lyukóvölgyben hátrányos helyzetű gyerekek számára tanoda jellegű fejlesztési szolgáltatásokat nyújt, tábortokat szervez. Anyukáknak és gyermekeiknek baba-mama klubot működtet, és valamennyi helyi lakos részére egészségügyi szűrő programokat valósít meg annak érdekében, hogy az alacsony komfortfokozatú, nem megfelelő közműellátottságú, esetenként a közutaktól is távol lévő lakásokban élőkre nézve az egészségre ártalmas hatásokat megelőzze.

Az egészségügyi ellátás megfelelő színvonalára és az ahhoz való hozzáférésre kiemelt figyelmet kell fordítani. Az Önkormányzat ezért –Magyarországon példaértékűen elsőként– olyan koordinatív Egészségfejlesztési Intézetet alapításáról döntött Miskolcon, mely az alapellátás minden alkotó egységét integrálja.

A mélyszegénységben, szegregált körülmények között élő emberek egészségi állapotára kedvezően kívánja hatást gyakorolni. Ezért az Önkormányzat a szűréseken való részvételi arányt emelni szeretné. Célként fogalmazza meg a lakosság népegészségügyi mutatójának és ezáltal az egészségi állapotának javítását. A prevenció tevékenységet végző rendszer működési hatékonyságának növekedése is célként kerül meghatározásra.

Az utóbbi években az olcsó és könnyen hozzáférhető szerek miatt komoly problémává vált a droghasználat. A közegészségügyi helyzet javítását célozza többek között egy korszerű rendelő építésének terve Lyukóvölgyben.

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

**Álláskeresői segélyben részesülők száma
(3.3.1. számú táblázat)**

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők
			%
2010.	116 755	835	0,7%
2011.	115 708	745	0,6%
2012.	115 708	118	0,1%
2013.	105 662	227	0,2%
2014.	107 351	310	0,3%

Forrás: TeIR, KSH

**Járadékra jogosultak száma
(3.3.2. számú táblázat)**

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
		fő	%
2010.	12 363	2 221	18,0%
2011.	11 309	1 871	16,5%
2012.	10 357	1 031	10,0%
2013.	8 774	744	8,5%
2014.	8 091	824	10,2%

Forrás: TeIR, KSH

Főként a hátrányos helyzetű személyeknek nyújt segítséget a HÍD Kultúrák, Korosztályok, Közösségek Között Egyesület, mely szorosan együttműködik a B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal

Munkaügyi Központjával, elsősorban megváltozott munkaképességűek munkaerő-piaci rehabilitációjával foglalkozva. Havonta kb. 540 fő mentorálására és tanácsadására biztosítanak lehetőséget.

**Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma
(3.3.3. számú táblázat)**

Negyedév	Nyilvántartott álláskeresők száma				Álláskeresési segélyben részesülők /fő	Járadékra jogosultak /fő	Rendszeres szociális segélyben részesülők /fő
	férfiak		nők				
	/fő	%	fő	%			
2010. I.	7 408	13,6%	6 015	10,6%	844	2 799	718
2010. II.	6 860	12,6%	5 865	10,3%	815	2 307	793
2010. III.	6 593	12,1%	5 953	10,5%	884	2 023	869
2010. IV.	6 386	11,7%	5 706	10,0%	797	1 756	930
2011. I.	7 255	13,5%	6 108	10,9%	1 092	2 170	1 003
2011. II.	6 409	11,9%	5 626	10,0%	756	1 882	1 082
2011. III.	6 110	11,3%	5 737	10,3%	901	1 725	3 365
2011. IV.	6 119	11,4%	5 408	9,7%	229	1 707	1 208
2012. I.	6 482	12,2%	5 347	9,7%	108	1 635	1 209
2012. II.	6 187	11,6%	5 291	9,6%	104	989	702
2012. III.	5 920	11,1%	5 376	9,8%	120	797	697
2012. IV.	5 281	9,9%	4 853	8,8%	143	701	714
2013. I.	6 454	12,3%	5 380	9,9%	182	893	760
2013. II.	5 461	10,4%	4 956	9,1%	222	813	786
2013. III.	5 083	9,7%	4 702	8,7%	248	611	788
2013. IV.	4 657	8,9%	4 253	7,9%	256	662	761
2014. I.	5 174	9,8%	4 323	7,9%	269	880	735
2014. II.	5 660	10,8%	5 174	9,5%	306	760	723
2014. III.	4 319	8,2%	4 209	7,7%	322	665	705
2014. IV.	4 087	7,8%	3 960	7,2%	343	991	698

Forrás: TeIR, KSH

Az álláskeresési segélyben részesülők és a járadékra jogosultak száma csökkent a vizsgált időszakban. A rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek számának csökkenése azzal magyarázható, hogy az Szt. által szabályozott aktív korúak ellátásra való jogosultság megállapításának feltételei 2012. 01. 01. napjától változtak.

A változás előtt az Szt. 37.§ (1) bekezdésének b) pontja alapján – egyéb jogosultsági feltételek fennállásakor – az 55. életévüket betöltő személyek részére is rendszeres szociális segély volt megállapítható. 2012. 01. 01-jétől a jogszabály életkor alapján már csak olyan személy részére engedte meg a rendszeres szociális segélyt megállapítani, aki a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti. Felülvizsgálat során erre való tekintettel sok ügyfelet át kellett sorolni a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak közé, vagy a támogatásra való jogosultságukat meg kellett szüntetni. 2015. március 1-jétől az aktív korúak ellátása (így a foglalkoztatást helyettesítő támogatás és a már átnevezett rendszeres szociális segély, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás lett) átkerült a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal hatáskörébe, de elmondható, hogy a szegények lakta területeken élők közül nagy számban részesülnek ezen támogatásokból.

Az Szt. a Gyvt. és Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015.(II.10.) számú rendelete alapján különböző támogatási formákkal lehetőség nyílt életkörülményeik javítására, többek között lakásfenntartási támogatás, gyógyszer-támogatás, gyermekétkeztetés térítési díjának kedvezménye és rendkívüli települési támogatás igénybevétele.

A hátrányok kompenzálását szolgáló juttatásokhoz a jogszabályi keretek között azonos eséllyel férhet hozzá minden arra jogosult. A különböző kérelmek benyújtásához, a jogérvényesítéshez több forrásból is segítséget kaphatnak azok, akiknek a szükséges igazgatási eljárások során nehézségeik adódnak, így a MESZEGYI családgondozóin kívül a pedagógusokhoz, védőnőkhöz, illetve a Polgármesteri Hivatal ügyintézőihez is sok esetben fordulnak az érintettek.

2015. december 31. napjáig Miskolcon a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a családgondozói körzetekben együttműködve, de a hatályos jogszabályok által deklarált kompetencia határokat megtartva működött.

Az Szt. és Gyvt. 2016.01.01-től hatályos módosítása értelmében a feladatellátás átszervezésre került. A MESZEGYI keretei között a Család és Gyermekjóléti Központ család és gyermekjóléti szolgáltatást Miskolc közigazgatási területén öt Területi Szolgáltatási Központ működtetésével biztosítja.

A szolgáltatási helyek az ellátási területen élők számára jól megközelíthetőek, tömegközlekedési eszközzel is elérhetőek.

A Területi Szolgáltatási Központokban a családsegítő kollégák nyújtják az alapszolgáltatási csomagba tartozó szociális segítő munkát. Az integrált szervezeti keret, a szakmai tartalmak összehangolása utat nyitott a rendszerszemléletű szolgáltatás szervezésének. Ezzel az alapszolgáltatásban nyújtott szociális segítő munka hangsúlya áthelyeződik az intenzív családmegtartó szolgáltatások és jelenlét típusú programok biztosítására.

A Területi Szolgáltatási Központok a helyi igényekre, szükségletre reagálva alakítják ki szolgáltatási profiljukat, beleértve többek között az alapszolgáltatásban nyújtott tanácsadásokat, a prevenció programokat, a csoportos szociális munkát, és a közösségfejlesztő kezdeményezéseket.

A Család és Gyermekjóléti Központ feladatainak biztosítása önálló szervezeti keretben az alapszolgáltatástól elkülönülten működik. Az intézmény komplex –az országban egyedülálló és mintaeértékű– bűnmegelőzési programot, és a hátrányos helyzetű gyermekek szocializációját és készségfejlesztését segítő csoportokat működtet. A szabadidő hasznos eltöltése érdekében közösségi programokat – játszóházakat, családi napokat – biztosítanak, az intézmény által szervezett nyári táborok pedig átölelik a teljes nyári szünet időszakát.

Az integrált szervezeti keret elősegíti az átláthatóbb munkaszervezést, a területi munka hatékonyabbá tételét, és a jelzőrendszerrel való közvetlenebb munkakapcsolat kialakítását is, tehát a szolgáltatás minél jobb elérhetőségét teszi lehetővé.

A szociális, az egészségügyi, az oktatási, és a lakhatási hátrányok csökkentésében az ezekre közvetlenül irányuló támogatások mellett a munkajövedelemhez jutás játszik döntő szerepet, így a törekvések fő iránya is ez kell, hogy legyen.

Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A város vezetése célul tűzte ki a nyomortelepek felszámolását, megkezdte a komfort nélküli bérlakások számának fokozatos csökkentését. A 2014-2020-as pályázati ciklus a tervek szerint lehetőséget ad majd a probléma részleges orvoslására, és ugyancsak lehetőséget biztosít a költözéscsökkentés szociális-szakmai szempontú támogatására is.

Lakásállomány (3.4.1. számú táblázat)

év	összes lakásállomány (db)	bérlakás állomány (db)	szociális lakásállomány (db)
2010.	76 053	5 212	2 635
2011.	76 557	5 184	1 040
2012.	76 649	5 145	1 002
2013.	76 809	5 063	980
2014.	76 817	5 024	891

Forrás: Miskolci Ingatlangazdálkodó Zrt.

A (MIK) Miskolci Ingatlangazdálkodó Zrt. Miskolc Megyei Jogú Város forgalomképes ingatlanvagyonának kezelője, az Észak-magyarországi régió stabil, dinamikusan fejlődő vállalkozása.

A részvénytársaság jelentős feladatokat lát el Miskolc város ingatlanvagyonának fejlesztésében, állagának megóvásában, valamint új beruházások beindításában a finanszírozástól a kivitelezésen át az értékesítésig. Műszaki tevékenységének hagyományos részét képezi a meglévő ingatlanvagyon szükség szerinti, illetve tervszerű karbantartása, felújítása, esetleges bontása, mely által a lakhatási kérdések megkerülhetetlen szereplőjévé vált.

Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

Támogatásban részesülők (3.4.3. számú táblázat)

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2010.	10 112	1 164
2011.	10 850	1 049
2012.	10 268	812
2013.	7 364	621
2014.	5 807	641

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatok
(Egészségügyi és Szociális Osztály)

Az Szt. 38. § (1) bekezdésének változása kapcsán 2012. 01. 01. napját követően az addig Önkormányzati helyi rendelet alapján is megállapítható méltányossági lakásfenntartási támogatás kategóriája megszűnt. Ezt követően már csak normatív lakásfenntartási támogatás megállapítására volt lehetőség, amely szigorított a jogosultsági jövedelemhatárokon. A méltányosságból megállapított támogatás is 12 hónapos időtartamú volt, és nem naptári évre szólt, így még sok jogosultság áthúzódott 2012. évre is. A látványos csökkenés ezért 2013. évben volt látható.

A segélyezési rendszer átalakításával 2015. március 01. napjától megszűnt –mint kötelező támogatás– a normatív lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás. Az önkormányzat helyi rendelete alapján 2015. március 01. napjától települési támogatásként nyújt lakásfenntartási támogatást.

Telepek, szegregátumok helyzete a 2011-es népszámlálás KSH adatai alapján

Miskolc városában több évtized alatt alakultak ki szegregált területek, mely területek mindegyikén az életkörülmények javítása, illetve a lakosság integrációja nem történhet meg rövidtávon. Ugyanakkor a város elkötelezett, –ahogy azt az elmúlt időszak telep-felszámolási programjai is bizonyítják– hogy javítson a szegregátumokban élők élethelyzetén oly módon, hogy megszünteti az egészségtelen, a legalapvetőbb higiéniai viszonyoknak sem megfelelő lakásokat, lakhatási

körülményeket, különös tekintettel arra, hogy a szegregátumok folyamatos közbiztonsági és közegészségügyi veszélyforrást jelentenek.

A szegregátumok kijelölését a 2011. évi népszámlálás adatai alapján a szegregátumok megállapításának új –2014 decemberétől érvényben lévő– szabályai alapján készítette a KSH. Ez alapján a szegregátum ötven főnél népesebb településrész, ahol az aktív korú, rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező és a legfeljebb nyolc általános iskolai osztállyal rendelkező lakók aránya, megyei jogú városok esetében –a korábbi 50%-os határértéket lecsökkentve– meghaladja a 35% százalékot.

Meg kell említeni, hogy a népszámlálás adatfelvétele és 2015. december 31. között több városi beavatkozás történt, így ezeknek a területeknek a –szegregátumot meghatározó kritériumok közé eső– népessége jelentősen csökkent.

Több szegregátum felszámolása befejeződött (pl. Szondi-telep, Békeszálló, Álmos utca, Hejőcsabamésztelep), és további szegregátumok felszámolása van folyamatban (pl.: Számozott utcák). Telepfelszámolási szinten beavatkozás Lyukóvölgyben még nem történt. A szegregátumokban való lakás célú beavatkozások, felszámolások kapcsán törekedni kell arra, hogy egyúttal más szegregátum lakossága ne növekedjen. Az elmúlt években a szegregátumokban történő beavatkozásokkal változott az egyes területeken élők száma, így a jövőbeni beavatkozások során figyelembe kell venni a statisztikai adatokkal nem kimutatható helyzetet is (az aktuális lakosság számot).

A szegregátumokban élők lakáshelyzete tipikusan rosszabb a város más területein élőkénél. A külterületeken élők esetében a szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályai tovább nehezíthetik a helyzetet, hiszen a közlekedéshez plusz idő és anyagi ráfordítás is szükséges, illetve az elektromos áram kivételével a közműszolgáltatásokkal való ellátottság sem olyan mértékű, mint a belterületeken. Jellemző ugyanakkor az is, hogy a szegregátumokban élők közül sokan gyakran változtatják lakóhelyüket, ami a komplex beavatkozások hatékonyságát csökkentheti.

Az itt élők anyagi helyzetének bizonytalanabb volta miatt gyakrabban kényszerülnek kisebb hitelek felvételére, amelyek nagy terhet jelenthetnek számukra. Ezekben az esetekben is az összetett és többoldalú problémakezelés vezethet eredményre.

A hátrányok kompenzálásának egyik lehetséges módja az itt élők segítése. Szegregátumon belüli beavatkozások szükségesek annak érdekében, hogy az itt élők, ha később integrált területekre kerülnek, be tudjanak illeszkedni. A komplex segítségnek ilyen esetekben éppúgy része lehet a Biztos Kezdet Gyerekház jellegű ellátás, mint a sportolási lehetőségek vagy éppen a közösségfejlesztő programok biztosítása. Ennek jó példája a Lyukóvölgyben kalákában végzett önszolgáltató programok eredményeként megépített gulyakúti sportpálya, amelynek munkálataiban egy külső segítőn kívül helyi férfiak vettek részt. A pályát elkészülése óta rendszeresen használják gyerekek és felnőttek, alakult női és férfi focicsapat is. Hasonló módon jött létre a segítséggel történő önszerveződés jó példaként Lyukóvölgyben az LY16 zenekar is.

A Miskolci Roma Nemzetiségi Önkormányzat szintén hangsúlyt fektet sportprogramok, elsősorban labdarúgó tornákon való részvétel biztosítására romák számára. A labdarúgás népszerűsítésének érdekében két saját csapattal is képviseltetik magukat a városi bajnokságban. Sportprogramjaikat és nyári táboraikat általában az Önkormányzat segítségével valósítják meg, és egyéb karitatív rendezvényeiken is igénybe veszik az Önkormányzat anyagi, illetve természetbeni támogatását.

A szegregátumokban és az integrált területeken is jellemzőnek mondható, hogy a konfliktusok nem a roma – nem-roma „vonal” mentén keletkeznek, tehát nem faji, vagy nemzetiségi alapúak, hanem az integrálódott, beilleszkedett lakosság, és a még erre a fokra el nem jutott réteg között alakulnak ki.

A MESZEGYI a város minden szegregátumában, az egyéb területekhez képest intenzívebb szociális munkával van jelen.

Egészségügyi ellátás

Miskolcon az egészségügyi alapellátás körébe tartozó házi orvosi, házi gyermekorvosi, védőnői, fogorvosi, iskola-egészségügyi és ügyeleti szolgáltatás színvonalának fejlesztése kiemelt fontosságú. Az egészségügyi alapellátás működtetése az Egészségbiztosítási Alapból folyósított finanszírozásból történik, amelyhez az Önkormányzat további forrásokat biztosít, illetve gondoskodik az ellátáshoz szükséges ingatlanokról.

Az Önkormányzat célja egy olyan egészségügyi intézményrendszer kialakítása, amelyben a magas színvonalú szolgáltatásokhoz egyenlő csélllyel fér hozzá a város valamennyi lakója.

Az egészség megőrzésének alapfeltétele az egészséges táplálkozás. Miskolc önkormányzata ezért kiemelt figyelmet fordít a közétkeztetés minőségének fejlesztésére. 2013 és 2016 között, a városban a Miskolci Közintézmény-működtető Központ által üzemeltetett 19 főzőkonyha olyan korszerű berendezésekkel -kombi gőzpárolókkal- lett felszerelve, amelyek lehetővé teszik a kíméletes, szinte súlyvesztés nélküli ételkészítést. Előnyük, hogy az ételek tápértéke, vitamintartalma kevésbé csökken, illetve lehetővé válik a változatosabb, és szélesebb alapanyagkálát felvonultató, gazdagabb ételválaszték elkészítése.

A közétkeztetésben résztvevő gyerekek a hét szinte minden napján kapnak egészséges, friss gyümölcsöt, zöldséget, illetve gyakran kerül teljes kiőrlésű, valamint sokmagvas pékárú és sokféle tejtermék is felhasználásra.

Az ÁNTSZ az élelmezési mutatókat évente többször ellenőrzi, amely alkalmakkor a városi közétkeztetés rendre kiváló minősítést kap. A közétkeztetési szakembergárda rendszeresen vesz részt továbbképzéseken, annak érdekében, hogy munkatársaik mindig naprakészek legyenek az alapanyagok, az ételkészítés, és a diétetika területén. A városi konyhák szakácsai rendszeresen mérettetnek meg helyi és országos versenyeken, ahol szép eredményeket érnek el.

Közgyógyellátás tekintetében az alábbiak mondhatók el. Jelenleg két jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon. Az Önkormányzat helyi rendelet alapján gyógyszerátogatást nyújt. Az alanyi és a normatív közgyógyellátásra való jogosultságról a járási hivatal dönt.

Orvosi ellátás (3.6.1. számú táblázat)

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2010.	128	92	36
2011.	127	92	35
2012.	128	93	34
2013.	127	93	34
2014	128	94	34

Forrás: TeIR, KSH

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők (3.6.2. számú táblázat)

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2010	2 343
2011	7 406
2012	9 069
2013	7 406
2014	7 540

Forrás: TeIR, KSH

Ápolási díjban részesítettek száma (3.6.3. számú táblázat)

év	ápolási díjban részesítettek száma
2010	741
2011	922
2012	943
2013	734
2014	610

Forrás: TeIR, KSH

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Magas az álláskereső hátrányos helyzetű személyek száma.	Álláskereső hátrányos helyzetű személyek és roma csoportok munkaerő-piaci helyzetének célzott támogatása.
Kevés az együttműködést segítő, erősítő komplex programok száma.	Gyermek központú komplex, társadalmi felzárkózást segítő programok egyén és családok szintjén.
A lakhatási körülmények, szociális bérlakások fejlesztésre szorulnak.	Lakhatás feltételeinek, körülményeinek javítása.
A mélyszegénységben, szegregált körülmények között élő emberek egészségi állapota fejlesztésre szorul. Terjedőben van a droghasználat.	Közegészségügyi helyzet javítása.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt feladatának tekinti a gyermekek helyzetének javítását. Ezt a gyermekjóléti alapellátások biztosításával, különböző pénzügyi támogatások megállapításával és sokszínű intézményi háttér működtetésével, fenntartásával igyekszik elérni.

Miskolcon a gyermekjóléti alapellátások szolgáltatása mellett a **gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését**, annak megszüntetését, és a családjukból kiemelt gyermekek családba történő visszahelyezését évek óta a nagy szakértelemmel és tapasztalattal rendelkező MESZEGYI végzi. Az intézmény 2013. január 1. napjától tevékenykedik ebben az integrált formában. Fenntartói feladatainak ellátása 2013. július 1. napjától a Miskolc Környéki Önkormányzati Társuláshoz került.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek számának alakulása

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (4.1.1. számú táblázat)

év	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2010.	27 965	364	268	13 396
2011.	27 525	777	103	14 392
2012.	27 041	725	416	14 907
2013.	26 694	647	539	6 444
2014.	26 337	608	328	6 417

Forrás: B.-A.-Z. Megyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatal Gyámügyi Osztály

A hátrányos helyzetben lévők fokozottabb segítséget igényelnek a nevelés, oktatás különböző fázisaiban, azonban hátrányaik leküzdéséhez fel kell őket ismerni, a problémáikat be kell azonosítani. A hátrányos és halmozottan hátrányos státusz jogszabályi meghatározása megváltozott. A Gyvt. rendelkezései alapján 2013. szeptember 1. napjával hatályba lépett 67/A. § (1) és (2) bekezdése értelmében a hátrányos helyzetet előidéző okok a gondviselő(k) alacsony iskolai végzettsége, alacsony foglalkoztatottsága vagy az elégtelen lakókörnyezet. Amennyiben ezek közül legalább kettő fennáll, a gyermek halmozottan hátrányos helyzetűvé nyilvánítható. Továbbá a törvény a státusz megállapíthatóságát előfeltételhez, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsághoz köti.

A jogszabályi változást követően a Hivatal által megállapított jogosultságok száma 2014. évben 1304 volt. Ez a szám sajnos nem jelenti a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HHH) gyermekek számának teljes körét, hiszen a szülők csak akkor nyilatkoznak e tárgyban, amikor már a gyermekek nevelési-oktatási intézménybe kerülnek. Az intézményekben a pedagógusok felvilágosító munkája továbbra is meghatározó jelentőségű.

Törekedni kell arra, hogy a tényleg hátránnyal rendelkező gyermekek beazonosíthatók legyenek és megkapjanak minden lehetséges segítséget ezek leküzdésére. Ezt a feladatot **Önkormányzatunk magáénak érzi, és megvalósításában szerepet kíván vállalni.**

A felmérés credményének ismeretében cél, hogy az intézményekben hátránykompenzáló, egyéni fejlesztő programok kidolgozására, ezáltal az csélyegyenlőség növelésére kerüljön sor.

A gyermekek fejlődése szempontjából nagyon lényeges az otthon biztonsága, ezért az Önkormányzat a lakhatással kapcsolatos rendszeres kiadások terheinek viseléséhez a települési támogatások keretén belül **lakásfenntartási támogatás formájában** segítséget biztosít a rászorulóknak részére. Az érintett családok kiadásainak csökkentése Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 2/2015. (II.10.) számú rendelete (továbbiakban: rendelet) alapján – 2015. március 1-i hatállyal – a fűtési időszakra vonatkozóan (tárgy év 10. 01. napjától következő év 03. 31. napjáig), hat hónapon keresztül tart.

A támogatás mértéke havonta 5.400 Ft, amely a jogosult személyek által megjelölt közüzemi szolgáltatóhoz kerül átutalásra, vagy készpénzben kerül kifizetésre tüzelő vásárlásához (ez a lehetőség különösen a szegregált területeken élőknek fontos). A lakásfenntartási támogatás ezen formája koncentráltabb, így hathatósabb segítséget jelent a korábbi jogszabályi előírások szerint az egy év időtartamra megállapított többnyire havi 2.500 Ft összegű –szétaprózott– támogatáshoz képest. Továbbá a jogosultság elnyeréséhez a rendezett lakókörnyezet biztosítása is feltétel, mely

szintén a gyermekek egészséges fejlődését szolgálja.

Lényeges segítséget jelent a rászoruló családok részére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma (4.1.2. számú táblázat)

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2010.	8597	343	28	1	343
2011.	8247	337	29	1	278
2012.	7320	63	30	1	223
2013.	7072	n.a.	39	1	219
2014.	6218	n.a.	38	n.a.	258

Forrás: TeIR, Önkormányzat Szociális nyilvántartó rendszere

A jogosultság megállapítása során az önkormányzatok részére nem írja elő jogszabály annak nyilvántartását, hogy a gyermek tartósan beteg vagy fogyatékos-e, így erre vonatkozóan a Hivatal adatokkal nem rendelkezik.

A jogosult gyermekek száma 2012. évről 2013. évre 3,4%-kal, 2013. évről 2014. évre 12,1%-kal csökkent. Ennek oka az alacsonyabb gyermekszám lehet.

A Gyvt. és az Szt. szabályozza –a törvényi feltételek megvalósulása esetén– kötelezően nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátásokat, illetve felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő testületét arra, hogy a rendeltében meghatározott módon a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel egyéb pénzbeli és természetbeni támogatásokat állapíthasson meg.

Az Önkormányzat 2015. március 1. napjától hatályos rendelete kifejezetten a gyermekek és fiatal felnőttek támogatásának céljából több rászorultságtól függő támogatási formát is meghatározott, figyelembe véve a különböző életfázisokban leghangsúlyosabban felmerülő problémákat.

A Gyvt. 151. § (5) bekezdésében meghatározott normatív kedvezményeken felül további **gyermekétkeztetés térítési díjkedvezmény** állapítható meg annak a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (továbbiakban: nyugdíjminimum) 150%-át. Ez a támogatási forma bővíti a gyermekétkeztetés kedvezményesen igénybe vehető körét, tekintettel a magasabb jövedelemhatárra és a vagonvizsgálat hiányára.

A rendelet alapján a **menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatásra** jogosult a Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező, az oktatási-, nevelési intézmény azon alsó tagozatos tanulója, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege nem haladja meg a nyugdíjminimum 150%-át. A támogatás mértéke a mindenkori tanuló bérletszervény ellenértékének 100%-a vagy 70%-a. Említésre méltó a menetrend szerinti helyi tömegközlekedés igénybevételéhez biztosított támogatások számának emelkedése. Tapasztalataink szerint az ellátást főként a szegregátumokban élő szülők kérik gyermekeik utazásának biztosításához, iskolába való eljutásukhoz.

Az **ifjúságvédelmi támogatás** a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató fiatal felnőttek részére nyújt havonta

rendszeres anyagi segítséget, ezzel növelve esélyüket a továbbtanuláshoz.

A rendeletalkotás során az Önkormányzat a krízishelyzet kezelésére szolgáló **rendkívüli települési támogatás** jogszabályi kereteinek szabályozásakor a támogatás megállapításának szempontjából különösen indokolt esetként határozta meg a gyámhivatal által nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának támogatását, és az egy év alatti gyermekek egészséges fejlődésének biztosításához vitaminok, tápszer stb. pótlásához való hozzájutást.

A fiatalok önálló életkezdési támogatására jogosult az a gyermek, akinek gondozó szülője – a gyermek megszületése előtt legalább egy évvel már – Miskolc közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkezett, és akinck a nevére Start-számlát nyitottak. A támogatás megállapítása nem szociális rászorultságtól függ, hanem alanyi jogon – jövedelem és vagyonvizsgálat nélkül – adható.

A fiatalok számára megállapított önálló életkezdési támogatások száma fokozatosan növekszik: a 2012. évhez képest 2014. évre 35%-os emelkedést mutatott a megállapító határozatok száma. Ebből arra lehet következtetni, hogy egyre több szülő törekszik gyermeke jövőjét anyagilag is megalapozni, és ehhez lehetőség szerint igénybe veszik a helyi forrásokat is.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (4.1.3. számú táblázat)

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma
2010.	1292	3147	3058	9312	169
2011.	1215	3123	3023	9279	549
2012.	1125	2762	2824	8746	318
2013.	978	3053	2762	8326	309
2014.	877	2502	2038	8099	233

Forrás: TeIR, Miskolci Közintézmény-működtető Központ (Továbbiakban: MKMK)

A táblázat csak az MKMK látószögébe tartozó adatokat tartalmazza, de érzékelteti az ingyenes étkezésben résztvevő gyermekek számának csökkenését, melynek oka lehet a jogszabályi tájékozatlanság. A probléma orvoslására intézkedési tervet fogalmazunk meg.

Az 50%-os kedvezményben részesülők száma 2014-re azért csökkenhetett, mert 2012-ben két, 2013-ban egy iskola egyházi fenntartásba került, azonban onnan adatokkal nem rendelkezünk. Ugyanez vonatkozik az ingyenes tankönyvellátásban részesülők számának alakulására is.

Lyukóvölgyben valósul meg 2016-ban egészségügyi szakember (védőnő) és szociális koordinátor folyamatos közreműködésével az a családi mentorhálózat program, melynek keretében az ott élő asszonyok közül kerülnek kiválasztásra mentorok, majd megfelelő felkészítés után képessé válnak segítséget nyújtani sorstársaiknak az alapvető higiéniai szabályok betartásában, megfelelő lakáskörülmények kialakításában. A program várhatóan nagymértékben pozitívan fogja befolyásolni az ott élő gyermekek életfeltételeit is.

Védőnői álláshelyek száma (4.3.1. számú táblázat)

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2010.	93 (terület:60 iskola: 32)	406 (terület és iskola)
2011.	92 (terület:60 iskola: 31)	395 (terület és iskola)
2012.	91 (terület:60 iskola: 31)	378 (terület és iskola)
2013.	91 (terület:60 iskola: 31)	358 (terület és iskola)
2014.	88 (terület:60 iskola: 28)	356 (terület és iskola)

Forrás: MESZEGYI

Az Önkormányzat kiterjedt védőnői- és iskola, ifjúság-egészségügyi hálózattal rendelkezik, amelynek működtetéséről jelenleg a MESZEGYI által gondoskodik.

A területen számított egy védőnőre jutó gyermekek száma jóval a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004.(V.21.) EszCsM rendeletben meghatározott 250 fő alatt van, így a védőnői létszám ideálisnak mondható, az álláshelyek tapasztalható csökkenésének ellenére is.

Miskolcon az egészségügyi alapellátás körébe tartozó háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, védőnői, iskola-egészségügyi és ügyeleti szolgálat színvonalának biztosítása kiemelt fontosságú. A város fokozott erőfeszítéssel színvonalas egészségügyi alapellátást nyújt a lakosság részére, amelyben nem kis szerepe van az egészségügyben dolgozók felkészültségének és áldozatos munkájának.

Gyermekorvosi ellátás jellemzői (4.3.2. számú táblázat)

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyermekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma
2010.	0	963 307	241 054	0
2011.	0	943 402	228 095	0
2012.	0	949 763	216 981	0
2013.	0	963 590	226 267	0
2014.	0	944 709	227780	0

Forrás: Önkormányzat (Egészségügyi és Szociális Osztály)

Jelenleg Miskolcon - 89 felnőtt háziorvosi körzet,
 - 33 házi-gyermekorvosi körzet,
 - 74 fogorvosi körzet,
 - 24 órás felnőtt háziorvosi ügyelet,
 - gyermekorvosi ügyelet,
 - fogászati ügyelet működik.

Miskolcon nincs egyetlen üres vagy tartósan betöltetlen körzet sem.

2015. évtől a városban praktizáló házi orvosok és házi gyermekorvosok a rendelőjükben használt házi orvosi szoftverből –egy Önkormányzat által finanszírozott fejlesztésnek köszönhetően– el tudják érni az adott egészségügyi intézmény (kórház/szakrendelő) informatikai rendszerét, így láthatják, letölthetik a város egészségügyi intézményeibe utalt betegek szakorvosi leleteit, labor eredményeit és a kórházi zárójelentéseket.

Az egészségügyi alapellátás biztosítása céljából kijelölt gyermekorvosi és védőnői rendelők felújítása, modernizálása folyamatos. Az Önkormányzat az Észak-magyarországi Regionális Program keretében 2013-2014. években öt gyermekorvosi rendelőt vont be a kivitelezésbe, 2015. évben további egy rendelő megújítására került sor. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében 2020-ig további 10 orvosi rendelő felújítását tűzte ki célul az Önkormányzat.

A beruházások célja energiahatékonysági korszerűsítés, infrastruktúrafejlesztés, költséghatékony működés kialakítása, a munkafeltételek és a betegek várakozási körülményeinek javítása, az akadálymentesség és esélyegyenlőség biztosításával.

Az egészségfejlesztés –mint az Önkormányzat alapellátás megszervezéséből és fenntartásából következő, kötelező feladata– szerepel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény 152/A. §-ában. Az Önkormányzat a Miskolci Egészségfejlesztési Intézet megalapításáról szóló IV-38/314.196/2016. számú határozatának legfőbb célja az egészségügyi rendszer átalakítása, azért, hogy a szűréseken, prevenciók tevékenységeken a részvételi arány növekedjen, javuljon a lakosság népegészségügyi mutatója, valamint növekedjen a prevenciók tevékenységet végző rendszer működési hatékonysága.

A bölcsődei ellátást vizsgálva a következők mondhatók el. Hagyományosan a magasabb társadalmi státuszú –munkaerőpiacra visszatérő– anyák viszik gyermekeiket bölcsődébe. Az Önkormányzat célja azonban az, hogy minél több szociálisan hátrányos helyzetű gyermek is részesülhessen az intézmény által biztosított ellátásokban. A Gyvt. az étkezést ingyenessé tette a bölcsődében a rászorultak számára, tehát itt napközben egészséges, tápláló ételmezt kaphatnak anyagi ráfordítás nélkül. További pozitívum, hogy ezek a gyermekek könnyebben szocializálódnak, a szükséges higiéniai szokások kialakulnak náluk. Az elmúlt két évben a gyermekjóléti szolgálat javaslatára több szociálisan hátrányos helyzetű gyermek is bekerült az ellátottak körébe.

A 2013. évben beindult bölcsődei szociális munka segítséget nyújt a szülőknek gyermekük ellátásában, a szülői szerepek, kompetenciák erősítésében, valamint a veszélyeztetettség első jeleinek felismerésében, s mielőbbi segítségnyújtásra ad lehetőséget.

Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma (4.3.3. számú táblázat)

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2010.	11	700	51	750
2011.	11	739	64	592
2012.	11	711	67	592
2013.	11	726	68	808
2014.	11	763	67	808

Forrás: TelR, KSH

2014-ben jelentős infrastrukturális fejlesztés zajlott a gyermekek napközbeni ellátása területén, melynek eredményeként 3 bölcsőde (Mesemalom Bölcsőde-belváros, Napraforgó Bölcsőde-Avas-déli városrész, Diósgyőri Bölcsőde) a Regionális Operatív Program ÉMOP 4.2.1./B-12-2013-0003 keretében teljes körűen, míg két bölcsőde (Petneházy Bölcsőde és Katica Bölcsőde) önkormányzati forrásból részlegesen felújításra került. Továbbá a Napraforgó Bölcsőde 2014. évben két új csoportszobával is bővült. Az állagmegóvás és a korszerűsítés a tervek szerint folytatódni fog a következő években is, elsősorban pályázati lehetőségek igénybevételeivel.

Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (4.3.4. számú táblázat)

év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napközében gondozott gyermekek száma
2010.	28	13
2011.	35	27
2012.	70	46
2013.	63	56
2014.	73	57

Forrás: TeIR, KSH

A gyermekek családi napköziben is elhelyezhetők, ahol életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást nyújtanak számukra.

A gyermekek veszélyeztetettségét észlelő jelzőrendszer –települési szintű– működtetése a gyermekjóléti szolgálat Gyvt.-ben rögzített feladata, amelyet Miskolcon a MESZEGYI lát el. Figyelemre méltó tény, hogy 2014. évben a gyermekjóléti szolgálathoz érkezett jelzés közel 70%-a hatóságoktól érkezett (gyámhatóság, rendőrség, bíróság, ügyészség stb.).

Azok az egyének és csoportok, melyek önhibájukon kívül kiszolgáltatott vagy hátrányos helyzetbe kerültek a többségi társadalom tagjaihoz képest, akik közvetlenül hátrányt szenvednek a helyzetükből adódó megkülönböztetés vagy depriváltság tekintetében –többek között– a Dr. Hilscher Rezső Szociális Közalapítvány primer célcsoportját alkotják. Az alapítvány működteti a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Házat (CSEÖH) az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával. A szekunder célcsoportjuk elsősorban azon egyesületek, alapítványok, civil szereplők, akik munkájának segítése, tevékenységük terjesztése, és szakmai támogatása által a primer csoport érdekében segítő tevékenységet végeznek a szociális hálózat valamely területén.

A gyermekjóléti alapellátás keretén belül, krízis helyzet kialakulásakor a Családok Átmeneti Otthonában (CSÁO) vagy a Gyermekek Átmeneti Otthonában (GYÁO) való elhelyezés jelenthet gyors segítséget.

A CSÁO és GYÁO 2014. január 01. napjától a Miskolc, Egyetem út 1. szám alatti épületben működik, a gyermekvédelmi szakellátás otthont nyújtó ellátást működtető gyermekotthontól különváltan.

A CSÁO határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik, és 40 férőhelyet tud biztosítani a gyermekjóléti alapellátás keretében gondozott gyermekek családjainak részére.

A GYÁO szintén határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik. A szakmai egység 24 férőhelyes átmeneti otthon. 2014. évben 59 alkalommal kerültek be újként gyermekek az Otthonba. Legnagyobb számban a lakhatási problémák, az elégtelen lakáskörülmények voltak az elhelyezés kiváltó okai. 41 gyermek esetében sikerrel járt a családhoz való hazagondozás.

Miskolcon a gyermekek egészségfejlesztése, sport- és szabadidős tevékenységeinek biztosítása terén a nevelési, oktatási intézményeken túl jelentős szerepet vállal a szabadidő tartalmas eltöltésében a MESZEGYI öt területi szolgáltatási központja, ahol a gyermekekkel és családokkal való egyéni gondozási munka mellett számos közösségi, prevenciós, szabadidős programot szerveznek (családi napot, klubot, játszóházat, nyári táborokat, készségfejlesztő és személyiség fejlesztő csoportokat, kortárs segítő programot stb.).

Az ifjúság számára a Miskolc Város Közoktatásáért Közalapítvány által működtetett Célpont Ifjúsági és Tanácsadó Iroda biztosít ingyenesen közérdekű, szabadidős, kulturális és egyéb, a helyi igényekhez igazodó közhasznú információkat, jogi, iskolai, pályaválasztási, életvezetési és egyéb tanácsadást, valamint az ifjúság, különösen annak veszélyeztetett csoportjai számára, krízishelyzetek megoldásában nyújt segítséget.

A gyermekétkeztetés a tanév során a bölcsődékben, óvodákban és iskolákban is biztosított. A menzareform megvalósítására tekintettel a gyermekek tápláló, egészséges ételt kapnak. A szünidei étkeztetés pedig Miskolcon eddig a nyári napközis tábor keretein belül valósult meg, azonban a Gyvt. 2016. január 1. napjától hatályos új rendelkezéseire tekintettel az önkormányzatok által biztosítandó kötelező ellátási formává vált azon gyermekek részére, akik a jogszabályi előírásoknak megfelelnek.

A 2015/2016-os nevelési évben első ízben a tavaszi szünet időtartama alatt kellett a napi egyszeri meleg étkezést biztosítani azoknak a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek, akiknek szülője vagy törvényes képviselője azt kérte. A jogosultak fele nyilatkozta, hogy kéri a szünidei étkezést, azonban a tényleges igénybevétel ennél alacsonyabb volt. A kérelmezőknek körülbelül egynegyede vette igénybe a helyben fogyasztással történő étkezést.

A városban nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés a különböző szolgáltatások nyújtásánál. A hátrányok kompenzálását szolgáló juttatásokhoz a jogszabályi keretek között minden arra jogosult azonos eséllyel hozzáférhet.

Óvodai nevelés adatai (4.4.1. számú táblázat)

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	32 feladatellátási hely (9 főóvoda + 23 tagintézmény)	
Hány településről járnak be a gyermekek	30	
Óvodai férőhelyek száma	4287	
Óvodai csoportok száma	173	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	06:00-17:00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama:	1 hónap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	357	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	357	0
Gyógypedagógusok létszáma	2	0
Dajka/gondozónő	173	0
Kisegítő személyzet	101	0

A Miskolcon működő kiterjedt intézményhálózat megfelelően tudja biztosítani a nevelési, oktatási feladatokat, ez értendő a szociálisan hátrányos helyzetű, továbbá a tanulási, magatartási zavarral rendelkező gyermekekre is. Alternatívát jelentenek az egyházi és alapítványi fenntartásban működő intézmények, amelyek szintén jelentős számban vannak jelen a városban.

2012. augusztus 31. napjával három, 2013. augusztus 31. napjával egy, míg 2014. augusztus 31. napjával újabb két óvodai intézmény került egyházi fenntartásba. 2015 szeptemberétől a három éves gyermekek számára kötelezővé vált az óvodába való beíratás, de a város fenntartásában lévő óvodák túlterheltség nélkül ki tudták elégíteni a felmerülő igényeket. 2015. szeptember 1. napjától két tagóvoda bővült egy-egy új csoporttal pályázati forrás keretében.

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés)

A nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjaikban –helyi igényekre, szükségletekre, a diákok összetételére alapozva– rögzítik a felzárkóztatás, tehetséggondozás, az iskola által szervezett szabadidős, tanítási időn túli tevékenységek, ifjúsági programok keretét, eszközeit.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére különböző jogszabályok előnyt biztosítanak felzárkóztató programokban való részvételhez, iskolai felvételhez, ösztöndíj elnyeréséhez, példaként említve az Útravaló-MACIKA Ösztöndíjprogramot, az Út a középiskolába, az Út az érettségihez programokat.

Óvodai nevelés adatai 2.

év	óvodai férőhelyek száma	óvodai nevelést igénylő gyermekek száma	Óvodai nevelést igénylők száma a férőhelyek arányában
2010.	6405	5780	90%
2011.	6499	5776	89%
2012.	5913	5565	94%
2013.	5469	5231	96%
2014.	5561	4982	90%

Forrás: TeIR

Óvodai nevelés adatai 3. (4.4.3. számú táblázat)

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2010.	6 008	219	6405	48	5780	5
2011.	6 252	215	6499	48	5776	5
2012.	6 210	218	5913	48	5565	5
2013.	6 024	219	5469	48	5231	4
2014.	5 780	219	5561	49	4982	4

Forrás: TeIR, Önkormányzati adatgyűjtés (Önkormányzati fenntartású óvodák adatai.)

Általános iskolában tanuló száma (4.4.7. számú táblázat)

Tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő		fő	%
2010/2011	6 819	5 991	12 810	7 387	57,7%
2011/2012	6645	5985	12630	7190	56,9%
2012/2013	6526	5881	12407	7030	56,7%
2013/2014	6810	5785	12595	6997	55,6%
2014/2015	6850	5727	12577	7202	57,3%

Forrás: TeIR, KSH

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban (4.4.12. számú táblázat)

Tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2009/2010	1923	92,82
2010/2011	1771	96,16
2011/2012	1771	96,16
2012/2013	1619	100
2013/2014	1578	92

Forrás: TeIR, KSH

Általános iskolák adatai (4.4.8. számú táblázat)

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással)
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	n.a	n.a	577	20	19	39	42
2011/2012	n.a	n.a	569	18	19	37	43
2012/2013	n.a	n.a	574	16	20	36	44
2013/2014	280	283	563	10	19	29	46
2014/2015	280	281	561	10	18	28	46

Forrás: Megyei Fejlesztési Terv MMJV vonatkozásában, KSH

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek számának teljes körű nyilvántartása továbbra sem teljes.	Tájékoztató tevékenység a hátrányos és halmozottan hátrányos státusz megállapításának clónyeiről.
További infrastrukturális fejlesztésre van szükség. Valamint a szociálisan rászorult és a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetben lévő családok gyermekei alacsony számban veszik igénybe az intézményi ellátást (bölcsődét).	A szociálisan rászoruló szülők magasabb arányban vegyék igénybe a bölcsődei ellátást. Férőhelybővítés, bölcsődék és óvodák felújításának folytatása, infrastruktúrájának fejlesztése.
A szociálisan rászorult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülei, ill. törvényes képviselői a tapasztalatok szerint nehezen igazodnak el a hivatali protokollban.	A gyermekek szociális helyzetének javítása elsősorban a jogszabályok által biztosított támogatások igénybevételevel és ifjúsági programok által.

A nők helyzete, esélyegyenlősége

Miskolcon 2010-ben a lakosság 54.21%-a (93 124 fő) nő volt, a szám 2014-re ugyan csökkent (86 973 főre), az arány azonban nem változott, hiszen 2014-ben a lakosság 53.23%-át alkották a nők (2011-ben 53.21%). A fiatal korosztályban nem mutatható ki szignifikáns eltérés, azonban a 60-64 évesek között és a 65 feletti korosztályban emelkedést mutat. A női lakosság adatai a vizsgált időszakban előregedést jeleznek.

Forrás: TeIR, KSH

A nyilvántartott női álláskeresők száma ugyanebben az időszakban 2%-os csökkenést mutat. Hivatkozva a 3.2.1. számú táblázat adataira elmondhatjuk, hogy javult a nők elhelyezkedésének mutatószáma. 2010 és 2014 között nőtt a foglalkoztatottak száma, mind a férfiak, mind a nők körében, mint ahogyan azt az alábbi táblázat is mutatja.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében (5.1.1. számú táblázat)

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2010	56 752	60 003	50 099	54 293	6 653	5 710
2011	56 335	59 373	50 284	54 115	6 051	5 258
2012	55 636	58 522	50 086	53 715	5 550	4 807
2013	55 021	57 737	50 371	53 613	4 650	4 124
2014	54 250	56 872	50 067	52 964	4 183	3 908

Forrás: TeIR, KSH

Számos, az utóbbi néhány évben megvalósuló TÁMOP program tűzte ki célul a nők foglalkoztatásának segítségét, amelyek alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedésére is igyekeztek megoldást találni.

A 2013. I. negyedévében befejeződött „Megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjának és foglalkoztatásának segítése” (TÁMOP-1.1.1-08/1-2008-0001) résztvevői közül (332 fő) 172 fő nő (51.8%-os arány) volt.

Hasonló program volt a hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása, mely program 4. célcsoportjába azon álláskeresők tartoztak, akik a projektbe való belépést megelőző 12 hónapon belül terhességi-gyermekágyi segélyben/csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, -díjban, -támogatásban, vagy ápolási díjban részesültek.

Továbbá elmondható, hogy folyamatban van az „Újra tanulok” program (TÁMOP 2.1.6-12/1-2012-0001), mely lehetőséget kínál az alacsony iskolai végzettségű és szakképzetlen felnőttek számára, hogy felzárkózzanak és megszerezzék a szakképzésben való részvétel feltételét jelentő alapfokú végzettséget.

„Nők 40+” központi munkaerő-piaci program 2016. április 30-ig zajlik. Célja az álláskeresőként nyilvántartott és döntően koruk miatt elhelyezkedési esélyekkel nem rendelkező nők foglalkoztatásának elősegítése, ezzel együtt a nyugdíjba vonulásukhoz szükséges hiányzó jogosultsági idő megszerzése. A program célcsoportjába azok a legalább 1 hónapja nyilvántartott álláskereső nők tartoznak, akik 60. életévüket betöltötték, valamint azok az 55. életévüket betöltött nők, akik a legalább 37 év jogosultsági idővel rendelkeznek.

A „Nő az esély” projektben (TÁMOP - 5.3.1-B-1) több mint ezer roma nő vehetett részt (nem csak Miskolc városából, hanem a megye egész területéről). Lehetőséget kaptak az Unió által elismert versenyképes szakmák elsajátítására és a végzettséget igazoló bizonyítvány megszerzésére. A kedvezményezettek kivétel nélkül a mélyszegénységben élők soraiból származtak, közülük sokan második vagy harmadik generációs munkanélküliek voltak.

A KSH 2015. I-III. negyedévre vonatkozó kimutatása szerint egy év alatt megyénkben és Fejér megyében javultak leginkább a munkaerő-piaci mutatók: a foglalkoztatási arány 4,7 és 5,2 százalékponttal nőtt, míg a munkanélküliségi ráta 3,9 és 2,9 százalékponttal visszaesett.

Meg kell említenünk a „Nóra Vállalkozik” civil kezdeményezést. A program keretében nők tanulhatnak nőktől arról, hogyan érvényesülhetnek a munka világában hatékonyabban, hogyan találhatják meg gyermekvállalás mellett is a legmegfelelőbb állást.

Az alábbiak olyan nőkkel foglalkozó városi civil szervezetek, melyek közül néhány a krízishelyzetben lévő nők számára is képes segítséget nyújtani.

Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmentő Otthona

40 fő elhelyezését tudja biztosítani, munkaerő-piaci szolgáltatásokat is nyújtanak, munkaerő-piaci tréningeket tartanak, valamint egyéb támogatásokkal (pl.: képzési, utazási támogatás, évi kb.: 100 fő bevonásával) igyekeznek segíteni a rászoruló családoknak.

Lorántffy Zsuzsanna Református Kismamaházért Alapítvány

Az alapítvány legfőbb célkitűzése, hogy a szociálisan hátrányos helyzetbe került, otthonából menekülni kényszerült, krízishelyzetbe került anyáknak, várandós anyukáknak és gyermekeiknek nyújtson átmeneti segítséget. Működésük során több száz hátrányos helyzetű lakónak biztosítottak már segítséget. A ház 30 fő, anya és gyermek fogadására alkalmas.

Baptista Szeretetszolgálat Miskolci Női Lakóotthona

2006 óta működik a városban. 2012 óta 14 fő befogadására alkalmas. Az otthon célja, hogy gyógyult szenvedélybeteg (alkohol-, drog- és egyéb függőségi problémával küzdő) nők minél hamarabb visszaintegrálódjanak a társadalomba. A terápiás program legfőbb hosszú távú célkitűzése a visszaesés megelőzése, illetve az absztinens, káros függőségektől mentes, önálló életvezetés kialakítása.

A 2015-ös évben az Önkormányzat ezen szervezetekkel kedvezményes bérlettámogatási szerződést kötött, mely lehetővé tette, hogy az otthonokban élő nők kedvezményes áron jussanak összvonalas bérlethez.

Dialóg Egyesület

2009-től folytatja Miskolcon az Avasi Közösségfejlesztői programját a városrészen. Fontos törekvésük, hogy közösségi tervezés valósuljon meg, a potenciális közösségi tereket a módszerrel megújítsák, létrehozzák. Segítik olyan városmegújító munkacsoport együttműködését, melynek tagjai az Avas szociális város rehabilitációjaért terveznek, fejlesztenek és dolgoznak. A munkacsoport résztvevői körében szakemberek, döntéshozók és a civil szféra közösen tevékenykedik.

Holdam Önsegítő és Ismeretterjesztő Egyesület

Tanácsadó szolgálatot, család és hivatás klubot valamint e tárgyban konferenciákat szerveznek. Családbarát tüzleti pikniket, kompetenciafejlesztő képzéseket és foglalkozásokat tartanak.

Miskolci Nőknek Is Esélyt – MINŐIES – Alapítvány

Kerekasztal-beszélgetéseket szerveznek, munkaerő-piaci és pályaorientációs tanácsadást nyújtanak éves szinten kb. 180-250 főnek.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság tájékoztatása szerint az elmúlt években csupán néhányan tettek panaszt a nők nemükből adódó védett tulajdonságuk megsértése miatt Magyarországon.

A nőkkel foglalkozó civil szervezetek szerint azonban többször előfordulnak jogsértő helyzetek, elsősorban az állásinterjúkon. Miskolcon ilyenrel nem találkoztunk.

A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások közé tartozik a bölcsődék, óvodák, családi napközök, iskolák fenntartása, nyári napközök, családi napközök üzemeltetése.

**A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások
(5.2 számú táblázat)**

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb		
2010.	6057	11	698	52	28	750
2011.	5876	11	540	52	35	592
2012.	5636	11	540	52	70	592
2013.	5484	11	756	52	63	808
2014.	5431	11	756	52	73	808

Forrás: TelR, KSH

A város az óvodák fejlesztésére, felújítására nagy hangsúlyt fektet. 2013 nyarán lezárult a „Miskolci Szivárvány Óvoda fejlesztése”, mely keretében az óvoda épületének infrastrukturális fejlesztése valósult meg.

2014-ben további jelentős óvoda felújítások zajlottak, melynek eredményeként több óvoda megszépült.

Az Önkormányzat az Új Széchenyi Terv keretén belül indult Épületenergetikai fejlesztések és közvilágítás energiatakarékos átalakítása c. pályázati konstrukción belül nyújtott be pályázatot „Miskolc Önkormányzati tulajdonú épületeinek felújítása” címen (KEOP).

E felújításban érintett óvodák az alábbiak voltak:

- Miskolci Belvárosi Óvoda Katowice Sport Tagóvodája,
- Miskolci Avastetői Óvoda,
- Miskolci Napraforgó Óvoda Középszer Tagóvodája,
- Miskolci Néphagyományörző Óvoda Selyemréti Tagóvodája,
- Miskolci Batsányi János Óvoda,
- Miskolci József úti Óvoda.

A városban jó példaként több közintézményben működik játszósarok, ezzel is megkönnyítve a betérő kisgyermekes szülők helyzetét.

A munkába való visszatérést támogatja a Holdam Egyesület és a Hámori Waldorf Egyesület közös projektjében. A nulla és három év közötti gyermekek rugalmas nappali ellátására irányuló szolgáltatások három fő pillérre támaszkodnak.⁷

Az első a Hámori Waldorf Egyesület fenntartásában, 2014-ben indult Családi Napközi, a természetesség és a természet-közelség jegyében. Itt lehetőség nyílik a helyi kisgyermekes szülőknek egy gyermek napközire. A Tündérudvar családi napközi jelenleg két, három év alatti korosztályos csoporttal működik, a későbbiekben pedig további egy csoport indítását tervezi a 3-7 éves korosztály számára.

A második pillér a készségfejlesztő játszóházak és ideiglenes gyermekfelügyelet elindítása a Holdam Udvar által fenntartott „köztéri nappaliban”. Ez a szülők ügyintézésében és munkakeresésében segít. A projekt időtartama alatt több mint négyszázkilencven szülő vette igénybe ezt a szolgáltatást.

A gyermekek minőségi elhelyezésének, fejlesztésének lehetősége pedig szervesen kiegészül a szülők és családok aktív bevonására épülő szakmai programokkal, melyek a kötődő nevelés szellemében valósulnak meg. Egyaránt találkozhatunk klubfoglalkozásokkal és előadásokkal is. A Holdam Egyesület az önkéntesek bevonásával tartja fenn és bővíti az elérhető tematikus klubok számát, ami a tudásmegosztás és tapasztalatcsere leghatékonyabb és legkeresettebb formájának bizonyult.

A projekt eredményeképpen Miskolc belvárosában elérhetővé vált egy olyan szolgáltatáscsomag, ami a kisgyermekes szülők valós, személyes igényeire reagál, és rugalmasságával támogatja a munkakeresés folyamatát és a munkavállalást.

Az igények alapján szükség mutatkozik a fenti projekteredmények hosszú távú fenntartására.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának tájékoztatása alapján a képzésen, átképzéseken a részt vevő szülők gyerekeinek –az édesanyák elfoglaltsága alatt– igyekeznek központilag megoldott felügyeletet biztosítani.

A Holdam Önszolgáltató és Ismeretterjesztő Egyesület is segítséget nyújt azoknak az anyáknak, akik időszakosan, egy-egy képzés, tanfolyam erejéig keresnek gyermekfelügyeletet.

Arra, hogy a gyermekekre az önkéntes segítők vigyázzanak saját otthonukban, a Miskolci Otthon Segítünk Alapítvány kínál lehetőséget az édesanya néhány órás távolléte alatt.

Miskolcon kiépített védőnői hálózat működik. Az elmúlt 5 évben az egy védőnőre jutó gyermekek száma csökkent, de nem a védőnők számának emelkedésének köszönhetően, hanem a gyermekszám csökkenése miatt.

Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe (5.3. számú táblázat)

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2010.	102	6057	59
2011.	105	5876	56
2012.	103	5636	55
2013.	104	5484	53
2014.	104	5431	52

Forrás: TeIR, KSH

⁷Forrás: <http://minap.hu/cikkek/csaladi-napkozi-jatszohaz-es-gyermekfelugyelet-kotodo-neveles-szellemben>

A védőnők, szociális dolgozók, a családgondozók, az óvoda- és iskolapedagógusok részét képezik annak a kiemelten fontos, megfelelően működtetett jelzőrendszernek, mely a nőket érő erőszak, családon belüli erőszak megelőzésére, esetlegesen szakszerű kivédésére is hivatott.

A város közrendjének, közbiztonságának fenntartása és javítása érdekében 2013. április 1-jén létrejött a **Miskolci Önkormányzati Rendészeti**.

2015-ben a miskolci közgyűlés megszavazta az ún. „seriff-rendszer” létrehozását. Ennek értelmében minden választókerületben dolgozik egy-egy állandó rendész, akikhez a miskolciak közvetlenül fordulhatnak segítségért.

A nők szerepét a települési képviselő-testületben vizsgálva a következők mondhatók el: 2010-ben 28 önkormányzati képviselőből 5 fő nő volt, 2014-ben a 28 fős testületben 7 nő foglal helyet.

A 2010-es választásokon induló jelöltek (106 fő) 24.5%-a volt nő (26 fő), az arány a 2014-es választásokon akként változott, hogy a 120 jelöltből 33 volt nő, ami 29.1%-ot jelent.

2015 májusában Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata létrehozta az Esélyegyenlőségi Tanácsot – minden egyes célcsoporttal, az egyházakkal és szociális intézményekkel együtt – ahol a női szervezetek képviselői is helyet kaptak, így a nők képviselete még hatékonyabban valósulhat meg a városban.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Családbarát munkahelyek alacsony száma. Atipikus foglalkoztatási formák hiánya.	Családbarát munkáltató szemlélet kialakítása, díjakkal (Esélyegyenlőségi-, Családbarát Munkahely, Legjobb Női Munkahely Díj). Atipikus foglalkoztatási formák népszerűsítése.
Gyenge a kisgyermeket nevelő nők társadalmi integrációja.	A nők, különösen a kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerő-piaci helyzetének javítása. (Célzott képzések, alternatív klubok biztosítása gyermekfelügyelettel egybekötve.)
Az életpálya valamennyi szakaszát érintő egységes szemléletű tervezés és megvalósítás szükséges.	Védőháló a nőkért és a családokért. (Intézmények korszerűsítése, bővítése. Tájékoztató kampányok szervezése. Jelzőrendszer fokozottabb összehangolása, feladatok felülvizsgálata.)

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a városban élő időskorú lakosságra. Több fórumot biztosít számukra, ahol hangot adhatnak észrevételeiknek, véleményüknek. Az Önkormányzat számos rendezvény megszervezésében és lebonyolításában aktívan vagy támogatóként működik közre.

Fő célkitűzés, hogy az idősök egy biztonságos és élhető Miskolcon lakhassanak, ahol meghallják a hangjukat, a szociális és egészségügyi rendszer illeszkedik az igényeikhez, szabadidejüket hasznosan és tevékenyen tölthetik el.

Az időskor minél tevékenyebben történő megélése céljából a miskolci Önkormányzat lépéseket tett

annak érdekében, hogy létrehozza a **Nyugdíjas Szervezetek Koordinációs Tanácsát** 2015. december 1. napján. A jövőben ez a szervezet fogja koordinálni a nyugdíjas szervezetek és az Önkormányzat találkozóit, melyet ezentúl évente négyszer hívnak össze. Továbbá Miskolc Megyei Jogú Városban működik a **Harmadik Kor Egyeteme Miskolc Közhasznú Alapítványa**. Az alapítvány elsődleges célja az egész életen át tartó tanulás kiterjesztésére elsősorban az idősödő és időszerű állampolgárokra, figyelemmel a generációk együttműködésére és a kirekesztettség megelőzésére. Az alapítvány céljával összhangban – idősödő és időszerű állampolgárok részére – együttműködve a különböző életkorú generációkkal szabadidős, egészségmegőrző, egészségnevelő tevékenységet folytat, segítik a szenvedélybetegségek megelőzését.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint (6.1.1. számú táblázat)

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2010.	20 186	31 185	51 371
2011.	19 858	31 188	51 046
2012.	19 325	30 903	50 228
2013.	18 540	30 361	48 901
2014.	17 701	29 627	47 328

Forrás: TeIR, KSH

A nyugdíjasok száma a 2010-es létszámadatokhoz képest 2014-re Miskolcon csökkent.

Az ellátórendszerrel kapcsolatban elmondható, hogy a miskolci lakosság – így az időszerű népesség is – az egészségügyi alapellátást 89 felnőtt háziiorvosi körzetben veheti igénybe. A 2010-2014 közötti 5 felnőtt háziiorvosi rendelő felújítására, korszerűsítésére, akadálymentesítésére, valamint két városrészben (Avas és Diósgyőr) Egészség ház létrehozására került sor, amely összesen 13 felnőtt háziiorvosi körzet komplex infrastrukturális fejlesztését eredményezte. A szociális alapszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése a jövőre nézve is további feladatokat támaszt.

Az alapellátáson túl az Önkormányzat, és annak intézményei az időszerű egészségmegőrzése, betegségmegelőzése, az ellátáshoz való hozzájutás érdekében az alábbiakat teszi:

Az időszerű – jellemzően magas – gyógyszerköltségének támogatása érdekében rendeletben a települési támogatások címén gyógyszer-támogatás biztosításáról határozott a rászorulóknak részére. Támogatja a városrészenként rendszeresen szervezett „kampány” szűrővizsgálatok megszervezését. A MESZEGYI által működtetett 12 időszerű klubja rendszeresen szervez – kifejezetten az időszerű célcsoport számára – szűrővizsgálatokkal egybekötött egészségügyi tanácsadást, egészségmegőrzést szolgáló előadásokat, fórumokat. Továbbá alapfeladaton túl biztosítja – az időszerű klubja tagjai számára – a rendszeres orvosi vizsgálatot. Az Önkormányzat sport és szabadidős intézményei – uszoda, sportcsarnok, gyógyfürdő – kedvezményes belépőt/bérletet biztosítanak a nyugdíjasok számára. A város kulturális, közművelődési területen ugyancsak segíti a korosztály hozzáférését a szolgáltatásokhoz.

**Időskorúak járadékában részesülők száma
(6.3.2. számú táblázat)**

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2010	43
2011	48
2012	57
2013	67
2014	68

Forrás: TeIR, KSH

**64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban
részesülő időskorúak száma (6.3.1. sz. táblázat)**

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
		fő	%
2010	29 408	544	1,85
2011	29 494	545	1,85
2012	29 835	501	1,68
2013	30 123	492	1,63
2014	30 364	476	1,56

Forrás: TeIR, KSH

Az Önkormányzat a helyi ellátórendszert folyamatosan az igényekhez, a szükségletekhez igazítja mind a pénzbeli, mind a szociális szolgáltatások területén. Az idősök össznépességen belüli arányának növekedése azonban komoly kihívást jelent az idősök ellátását biztosító intézményrendszernek. A napjainkra jellemző infokommunikációs szakadék és az infokommunikációs hátrányok leküzdése érdekében számos program indult Miskolcon, célzottan a szenior korosztály informatikai tudásának fejlesztése, számítástechnikai eszközökhöz való hozzáféréseinek segítése érdekében:

A Digitális Közösség Miskolc pilot projekt keretében 3 670 fő miskolci nyugdíjas jutott laptopoz, illetve kedvezményes internet előfizetéshez és alapszintű informatikai képzéshez.

Az országban először Miskolcon beindult **Digitális Közösség Program** keretében 17 000 laptop került képzéssel egybekötött ingyenes kiosztásra, ami nagyon jelentős segítség azoknak a családoknak, amelyek önerőből nem tudtak volna hozzájutni, az informatika és az internet nyújtotta előnyökhöz. Bár ennél a célcsoportnál teszünk említést a programról, de ezen kívül a további négy célcsoport is kiemelt kedvezményezett volt a programban.

A MESZEGYI idősök klubjaiban Net-Nagyi program keretében rendszeresen sor kerül a klubtagok, illetve az érdeklődők alapszintű számítástechnikai oktatására, önkéntes diákok közreműködésével.

NAGYI_NET Program indult a MIOK-ban, ahol az idősök megismerhetik az internet működésének világát.

Az idősök számára, életkorukból adódóan sajátos igényeik kielégítését és helyzetük javítását célzó további programok a településen:

Miskolcon elindult egy olyan program, mely érdemben is kifejezi azt a megbecsülést, tiszteletet, amit az életüket végigdolgozó nyugdíjasok iránt érez a város. A **Salkaházi Sára Program**hoz idáig több, mint 35 ezer 60 év feletti miskolci nyugdíjas csatlakozott, ami mutatja, van igény a kezdeményezésre. Az elmúlt két évben számos teltház program került megszervezésre az idősök számára. Emellett a közelmúltban 15 000 darab betörőriasztó ajtóék és több, mint 30 000 személyi riasztó készülék eljuttatására került sor a miskolci idősökhöz.

Részben a program sikeressége okán, részben a hatékonyabb információáramlást elősegítendő, a Salkaházi Sára Programnak önálló honlapot indított a város, amely amellyel, hogy végigköveti az Önkormányzat által szervezett nyugdíjas rendezvényeket, segíti az információk áramlását a városvezetés és a program résztvevői között.

A **Miskolci Időügyi Tanács (MIT)** régi és új tagokból 2011 nyarán szerveződött újjá. A MIT munkája részben folytatása a korábban elkezdett és jól működő programoknak, másrészt kialakulóban van egy szélesebb rétegeket, egyházakat is bevonó közös gondolkodás. Fő szempont a városban élő idősök megszólítása, meghívása olyan programokra, amelyek lehetőségeket

teremtenek ismeretségek szerzésére, a szellemi és fizikai aktivitás kihasználására, megörzésére. A tagok között vannak még aktiv fiatalok is, akik saját családjukban tapasztalják az idősödéssel együtt járó kihívásokat, ezért szívesen dolgoznak, tesznek az idősökért. Az Idősügyi Tanács részt vesz az idősöket érintő döntések előkészítésében és véleményezi a döntés-előkészítő folyamatokat. Programjaikról az érdeklődők a Miskolci Naplóból és a képújságból tájékozódhatnak. Az Önkormányzat az éves költségvetéséből folyamatosan támogatja az Idősügyi Tanács munkáját.

Az idős és a gyermek korosztály a két leginkább veszélyeztetettek korcsoport a sértetté válás tekintetében. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság számtalan programot indított csak az elmúlt években is az idősökre való védelem érdekében.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A nyugdíjasok fokozottan figyelemre szorulnak.	Az idős korosztály érdekképviseletének erősítése, támogatása.
Sértetté válás tekintetében az idős korosztály az egyik leginkább veszélyeztetett célcsoport.	A már folyamatban lévő prevenciók tevékenységek további folytatása az idős korosztály védelmében.
A generációk egyre nagyobb mértékű eltávolodása.	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése.
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrája fejlesztésre szorul.	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése.

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Európai Fogyatékosügyi Stratégia (2010-2020) fő célkitűzése, hogy elősegítse a fogyatékkal élő személyek számára a teljes körű részvételt. Kimondja, hogy ugyanúgy biztosítani kell a fogyatékos személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez és az információk és kommunikációs technológiákhoz, valamint a szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, mint az egészséges személyek számára. A cél a termékekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása a fogyatékkal élő személyek számára, beleértve a segítő eszközökkel élőket.

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) határozatával elfogadta az Országos Fogyatékosügyi Programot 2015-2025. évekre vonatkozóan, amely megfogalmazta a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségét, jólétét előmozdító célokat. A fogyatékkal élőkre vonatkozó hatályos jogszabályokban, valamint az Országgyűlési Határozatban megfogalmazott tematikus célokkal, annak beavatkozási területeivel az Önkormányzat egyetért és ezen elveket alapvetőnek tartja.

2015. május 11-én megalakult a **Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács** –melynek tagjai között helyet foglalnak a városban működő foglalkoztatás szempontjából legfontosabb intézmények vezetői– céljának tekinti az Önkormányzati/állami, a civil és a versenyszféra szereplőinek bevonásával elősegíteni az aktív korú fogyatékosokkal élő és/vagy megváltozott munkaképességű célcsoportokba tartozó személyek foglalkoztatási volumenének javítását Miskolcon.

Emellett a városban működő **Fogyatékosügyi Szakmai Műhely** összefogja a fogyatékosokkal élő emberek érdekképviseleti szerveit és civil szervezeteit, melynek állandó meghívottja a Hivatal esélyegyenlőségi referense, de számos esetben több szakember is képviseli az Önkormányzatot témától függően.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (7.1.2. számú táblázat)

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	Önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2010	29	20	100
2011	26	20	113
2012	24	20	103
2013	21	20	107
2014	0	20	152

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

Miskolcon a fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló szolgáltatások kiterjednek az alapellátásokon belül a nappali ellátásra, támogató szolgáltatásra és a szakosított ellátások keretében rehabilitációs intézmény működésére.

Szorosabb együttműködés kialakítása szükséges az országos és megyei érdekvédelmi és szolgáltató szervezetek között. Mindemellett a valós igények felmérése érdekében átfogó kutatás, vizsgálat is indokolt.

Rugalmasan, a jogszabályi változásokhoz igazodó –a speciális helyi viszonyokat is figyelembe vevő– **ellátórendszerben** szükséges gondolkodni, amely jól tudja szelektálni az adottságaink ismeretében a lehetőségek kiválasztását. A stabil, hosszútávon tervezhető és biztonságos rendszer működtetése nélkülözhetetlen a célcsoport speciális helyzete miatt. Nem cél, hogy mindenáron fenntartsunk olyan ellátást, amelyre előzetes felmérés, hatástanulmány nem készült, vagy az érdeklődés és igény csökkent és a fenntarthatóság komoly gondokat jelenthet a megfelelő anyagi forrás hiányában.

Az **Esélyegyenlőségi Tanács** rendszeres működtetése szükséges a participációs jog érvényesítésének érdekében, a részvételi lehetőség biztosítása céljából.

Lényeges cél a fogyatékkal élők számára a lehetőségek szerinti **akadálymentes fizikai környezet** biztosítása, a közlekedés megkönnyítése, a szabadidős sporttevékenységekhez való hozzáférés biztosítása.

A mintegy félmillió fogyatékossgal élő ember érdekképviselétéért, életminőségének javításáért dolgozó, a magyar civil szervezetek szakembereit tömörítő Magyar Fogyatékosügyi Caucus elsőként értékelte a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény megvalósulását Európában.

A Magyar Civil Caucus háttérjelentésében, mely az ENSZ egyezmény magyarországi megvalósulását vizsgálja az alábbiakat olvashatjuk:⁸

„A megváltozott munkaképességű, ezen belül fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatási aránya alacsony. A munkaképes korú fogyatékos emberek foglalkoztatási aránya becslések szerint nem éri el a 10%-ot, közülük is legtöbben védett körülmények közt, támogatott munkahelyeken dolgoznak.”

A fogyatékos személyek jogairól és az esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény értelmében, a fogyatékossgal élő embereknek jogukban áll integrált munkahelyen, vagy ennek hiányában védett munkahelyen dolgozni.

⁸ Fogyatékos személyek jogai vagy fogyatékos jogok? A Magyar Civil Caucus párhuzamos jelentése az ENSZ egyezményről, forrás: http://mdac.info/sites/mdac.info/files/hungarian_crpd_alternative_report.pdf

Foglalkoztatás hozzáférése tekintetében célszerű lenne egy olyan **pályaválasztási tanácsadói rendszer** működtetése, amely a fogyatékkal élő fiataloknak és szüleiknek segítene a fogytékosság mértékével összhangban lévő munka, illetve képzés megtalálásában.

A megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának bővítése mellett a kiváló ár-érték arányú szolgáltatások nyújtása is küldetése az Önkormányzat által 1995-ben alapított Szocio-Produkt Kft.–nek, mely 2013 februárjától MIProdukt Kft. néven tevékenykedik. Céljuk, hogy elősegítsék a megváltozott munkaképességű emberek visszatérését a munkába, megadva ezzel számukra a hasznos és termékeny életvitel lehetőségét nyomdájukban, varrodáikban és takarítószoftálatuknál.

**Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
(7.1.1 számú táblázat)**

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2010.	2 505	n.a.
2011.	7 901	n.a.
2012.	7 508	2505
2013.	6 929	n.a.
2014.	6 542	n.a.

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

Az elmúlt időszakban Miskolc város **közösségi közlekedésében** több olyan fejlesztés és beruházás is megvalósult, amely a fogyatékkal élő személyek akadálymentes közlekedését segíti elő. Az esélyegyenlőségi törvénynek megfelelő belépő magasságú, kerekesszékesek és kerékpárok szállítására is alkalmas, hangos utastájékoztatóval és ledkijelzős tájékoztató táblákkal ellátott Skoda villamosok beszerzésével 2015. évre teljesen megújult az MVK Zrt. villamos járműflottája a (KÖZOP-5.2.0-07-2008-0003 azonosító számú) Miskolc városi villamosvasút fejlesztése nagyprojekt eredményeképpen. Akadálymentesítésre került továbbá mintegy 50 villamosmegálló, valamint (ÉMOP projekt keretében) az Újgyőri főtér autóbusz pályaudvari utasváró épülete.

Fizikai akadálymentesítés történt köz- és egyéb épületek esetében, jóllehet a speciális intézmények (fejlesztő terápiát kínáló, szociális szolgáltatásokat nyújtó, köznevelési feladatot ellátó intézmények) akadálymentesítése még megoldandó feladat.

Folyamatosan törekszik az Önkormányzat a hivatali ügyek intézésének mindenki számára elérhetővé tételére. A fogyatékkal élő emberek speciális szükségleteinek a minél teljesebb körű kielégítését célozva az elmúlt években több alkalommal is szervezett az Önkormányzat a civil szervezetekkel együtt érzékenyítő napot a Polgármesteri Hivatalban. A cél, hogy minél gördülékenyebbé és hatékonyabbá váljon a fogyatékkal élők kiszolgálása.

A szemléletformálás másik lehetséges eszköze a Miskolci Kommunikációs Nonprofit Kft. –a Miskolc Városi Televízió működtetésével 24 órán keresztül, naponta két és fél óra saját gyártású műsorral, másnap reggeli ismétléssel–, képűtség sugárzásával, a Miskolci Napló (MiNap) nevet viselő városi hetilap szerkesztésével és megjelentetésével, valamint a minap.hu városi hírportál működtetésével.

A fogyatékkal élő emberek számára nemcsak hivatali ügyeik intézésében igyekszik az

Önkormányzat segítséget adni, hanem a kultúra és a sport területén is szándékozik támogatni őket.

Nincsenek könnyű helyzetben a paraművészek, és a fogyatékkal élők sportjának szervezésével foglalkozó sportszakemberek. A város Sport Mecenás Alapján keresztül tudnak támogatáshoz jutni, vagy országosan kiírt pályázatokban vesznek részt.

Az alábbiakban bemutatjuk a város önkormányzati tulajdonban lévő középületeiben az elmúlt két esztendőben megvalósított beruházásokat, melyek részben vagy egészében akadálymentesítettek:

- Tömörkény úti, Szentgyörgy úti egészségház,
- Városháza épületegyüttese,
- Andrássy úti, Latorca úti, Testvérvárosok úti, Győri kapui, Fábíán úti orvosi rendelők, parkolók,
- Miskolc-Avas városrész: Közösségi Ház,
- folyamatosan készül a szociális és gyermekjóléti intézmények akadálymentesítése.
- Átadásra került a Csillagpont Kórház I. és II. üteme. A fejlesztés célja a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház és Egyetemi Oktató Kórház hosszú távú fejlesztése, hogy a térség progresszív ellátási centrumává váljon. A centrum minden szempontból kielégíti a fogyatékkal élők egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek szükségleteit.
- Kijelölt gyalogos-átkelőhelyek: Árpád utca, Repülőtéri u., Várközi L. u., Erzsébet K. u., Mátyás K. u., Bartók köz, Szeles utca, Testvérvárosok u., Búza téri „Boldogasszony” görög katolikus székesegyház parkoló és környezetének akadálymentesítése,
- Diósgyőri Vár és környezete,
- Miskolctapolcai Strand és környezete,
- Tiszai pályaudvar - Diósgyőri Vár közötti kerékpárút által érintett útkereszteződések,
- a választókerületek fejlesztéseiből is számos járda akadálymentesítése oldódott meg a városban.

A miskolci Szimbiózis Alapítvány sokrétű tevékenységet végez a megváltozott munkaképességű emberek rehabilitációjával, a munka világába történő reintegrálással kapcsolatban. Kitagoló házat működtetnek: az országban elsőként tréninglakást alakítottak ki fogyatékkal élő fiatalok részére, az önálló életvitel fejlesztése céljából. A Baráthegyi Majorságban megnyílt az alapítvány második nappali ellátó intézménye, ahol 24 fő fogyatékkal élő személy napközbeni ellátását valósítják meg. A „Batyu-Téka több, mint Étterem...” belvárosi megnyitásának köszönhetően fogyatékkal élő személyek foglalkoztatására teremtenek lehetőséget. A Baráthegyi Majorság pedig felvételt nyert a Miskolci Értéktárba (2015).

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Miskolc közlekedése nem teljes körűen akadálymentes.	A közlekedés komplex akadálymentesítésének tervezése és lehetőségek függvényében annak megvalósítása.
Az (ellátott) fogyatékkal élők önálló életvitelére jelenleg nem teljes körűen támogatott.	Szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása.
A célcsoport foglalkoztatását segítő állami, illetve civil szervezetek együttműködése fejlesztést igényel.	Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása.

A fogyatékkal élők sporttevékenységének nagyobb mértékű támogatására tartanak igényt a szervezetek az Önkormányzat részéről.	Akadálymentes tornatermek, csarnokok folyamatos biztosítása a célcsoport sportolóinak, és fogyatékkal élő érdeklődőknek. Versenyeken való részvétel támogatása és fogyatékkal élő érdeklődők ingyenes részvétele a rendezvényeken.
A fogyatékkal élők a jelenleginél nagyobb participációs jog adta lehetőségekkel kívánnak élni.	Esélyegyenlőségi Tanács folyamatos működtetése.
Speciális intézmények nem akadálymentesek.	Speciális intézmények akadálymentessé tételéhez feltételek megteremtése.
Az Önkormányzat honlapja nem teljes körűen akadálymentes.	A weblap infokommunikációs akadálymentesítése.
A paraművészek célcsoportjának tagjai nagyobb mértékű támogatásra tartanak igényt az Önkormányzat részéről.	Paraművészek érvényesülésének támogatása.

Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Miskolcon számos civil szervezet működik, bejegyzettként 645 alapítványt és 568 egyesületet tart nyilván a bíróság.⁹

Ezen szervezetek tevékenységi köre rendkívül széles skálán mozog: kulturális feladatokat ellátó, oktatás területén tevékenykedő, egészségüggyel, sporttal foglalkozó, fogyatékosüggyel kapcsolatos, foglalkoztatás területén megjelenő, jogvédő, településfejlesztésben tevékenykedő, kutatást patronáló, környezetvédő, közbiztonsággal, polgári védelemmel foglalkozó, valamint szociális tevékenységet végző, hobbi, illetve nemzetközi kapcsolatokat fenntartó szervezetek működnek Miskolcon.

2015-ös évben az alábbi ellátási szerződések voltak érvényben az Önkormányzat és a szervezetek között:

Magyar Vöröskereszt B.-A.-Z. Megyei Szervezete hajléktalan ellátás	<ul style="list-style-type: none"> - népkonyha (200 fő) - nappali melegedő (100 fő) - éjjeli menedék (60 férfi, 20 nő) - hajléktalanok átmeneti szállása (75 férfi, 25 nő) - hajléktalanok otthona (60 fő) - éjjeli menedékhely (35 férfi, 23 nő) - utcai gondozó szolgálat (2 egység) - téli krízis-kezelő programok
---	---

⁹ Forrás: www.birosag.hu

Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gondviselés Háza Miskolc hajléktalan ellátás idősek bentlakásos ellátása támogató szolgáltatás működtetése	- népkonyha (150 fő) - hajléktalanok átmeneti otthona (50 fő) - fogyatékkal élők számára támogató szolgáltatás - utcai szociális munka - idősek otthona (25 fő) (támogató szolgálat működtetése, szociális étkeztetés)
Napfényt az Életnek Alapítvány hajléktalan ellátás	- átmeneti szállás (50 fő) - hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye (32 fő) - rehabilitációs külső férőhely (8 fő) - nappali ellátás, melegedő (100 fő) - 24 órás egészségügyi centrum - utcai gondozószolgálat (1 egység)
Miskolci Autista Alapítvány és Miskolc és Miskolc környékén élő Autisták Érdekvédelmi Egyesülete Fogyatékkal élő személyek nappali- és bentlakásos intézményi ellátása	- fogyatékkal élő személyek otthona (50 fő) - fogyatékkal élő személyek nappali intézménye (15 fő) - tanköteles korú, súlyos fogyatékos gyermekek részére fejlesztő felkészítés (20 fő) - intézményen belüli szociális foglalkoztatás (18 fő)
Szeretet Alapítvány (Csilla Báronő Szeretetotthon) Fogyatékkal élő személyek bentlakásos ellátása	- fogyatékkal élő személyek otthona (44 fő) - intézményen belüli szociális foglalkoztatás (15 fő)
Tiszaníneni Református Egyházkerület TIREK Integrált Diakóniai Központ MÁON Református Szeretetotthon Fogyatékkal élő személyek nappali- és bentlakásos ellátása	- fogyatékkal élő személyek otthona (20 fő) - fogyatékkal élő személyek nappali intézménye (20 fő) - tanköteles korú, súlyos fogyatékkal élő gyermekek fejlesztése
Ökumenikus Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona családok ellátása	- családok átmeneti otthonának működtetése (40 fő)
Szépkorúak Háza Kft. idősek bentlakásos ellátása	- idősek otthonának működtetése (100 fő)
Szimbiózis Alapítvány Központ fogyatékkal élő személyek nappali- és bentlakásos ellátása	- fogyatékkal élő személyek nappali intézménye (40 fő) - fogyatékkal élő személyek lakóotthona (14 fő) - intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatás (64 fő) (Továbbá az alapítvány nappali ellátást biztosít 2 telephelyen és támogató szolgáltatást működtet.)
Mozgássérültek és Barátaik Miskolc Városi Egyesülete támogató szolgáltatás működtetése	- fogyatékkal élő személyek számára támogató szolgálat működtetése
Önálló Másság Életminőség Fejlesztő Alapítvány fogyatékkal élő személyek nappali ellátása	- fogyatékkal élő személyek nappali intézménye (80 fő) - intézményen belüli fejlesztő foglalkoztatás (17 fő) - munkarehabilitációs foglalkoztatás (11 fő) - nappali ellátás (12 fő)
Miskolc-Martintelepi Református Egyházközösség idősek otthonának működtetése	- idősek otthonának működtetése (50 fő)

Laurus Szociális és Kulturális Egyesület szenvedélybetegek ellátása	- szenvedélybetegek nappali ellátása (50 fő)
--	--

2015. évben a következő közművelődési megállapodások voltak érvényben az Önkormányzat és a civil szervezetek között:

Szervezet neve	Ellátási körzet	Ellátandó feladat
Fügedi Márta Népművészeti Egyesület	Miskolc város egész területe	Népművészeti hagyományok ápolása, gondozása.
Filharmónia Kelet-Magyarország Kft.	Miskolc város egész területe	Komolyzenci hangversenyek szervezése.
Bányász Kulturális Egyesület	Pereces városrész	A városrész közművelődési ellátása, bányász hagyományok ápolása, bányász zenekar működtetése.
Észak-Magyarországi Regionális Filmalap – Miskolc	Miskolc város egész területe	Nemzeti filmes kultúra értékeinek megismertetése és őrzése.
Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat	Bükkszentlászló városrész	Bükkszentlászló városrész közművelődési ellátása.
Jedlik Ányos Tudományos Ismeretterjesztő Társulat	Miskolc város egész területe	Ismeretterjesztő előadások szervezése.
Szépmesterségek Alapítvány	Miskolc város egész területe	Kortárs művészeti események, képzések szervezése.
Komlóstetői Kerékpáros Sport Klub	Vasgyár és Komlóstető városrész	Hátrányos helyzetű fiatalok részére kulturális, sportesemények szervezése.
„Bükkalja Táncszínház” Alapítvány	Miskolc város egész területe	Néptánc hagyományok ápolása, örökítése, néptánc oktatás.
Nyilas Misi Alapítvány	Miskolc város egész területe	Cserkészmozgalom gondozása, honismereti kirándulások, táborok szervezése.
Lévay József Közművelődési Egyesület	Miskolc város egész területe	Nemzeti eszmrendszer, ápolása, kult. rendezvények szervezése.
Montázs Drámapedagógiai és Közművelődési Egyesület	Miskolc város egész területe	Drámapedagógiai, színházi nevelés segítése, oktatások, fellépések szervezése.
Dialóg a Közösségekért Közhasznú Egyesület	Miskolc város egész területe	Közösségfejlesztő programok kidolgozása, szervezése.
Észak-Keleti Átjáró Kulturális és Tudományos Egyesület	Miskolc város egész területe	Diszkrimináció elleni küzdelem, átjárások biztosítása a kulturális terek között.
Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium	Miskolc Avas-dél városrész	Hátrányos helyzetűek részére programok szervezése, egyházi kultúra ápolása.
Martin-Kertvárosi Nyugdíjas Klub Egyesület	Martin-Kertváros, Szirma városrész	A helyi közösségi élet és a szabadidő eltöltéshez programok szervezése.

Szociális alapszolgáltatások ellátásában szerepet vállal továbbá a Szorgoskert Nonprofit Kft. támogató szolgálat és a szociális étkeztetés területén.

2014-ben az Önkormányzat az Új Széchenyi Terv Államreform Operatív Program keretében vissza nem térítendő támogatásban részesült és megvalósíthatta az ÁROP 1.A.6. „Partnerség építés és Településfejlesztés Miskolcon” nevű projektet, melynek célja a közigazgatási partnerségi kapcsolatok erősítésével egy magasabb közigazgatási teljesítmény elérése. Az Önkormányzat több civil szervezettel, számos vállalkozással és közigazgatási szervvel kötött partnerségi megállapodást.

A vállalkozások, civil szervezetek és az Önkormányzat kapcsolatát tovább erősíti az a tény, hogy számos for-profit szervezet köteleződött el a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának segítése mellett. A 2008-ban megalapított „Év Esélyteremtő Munkahely” díj egy projekt-innováció eredménye, melyet minden évben azok a vállalkozások kaphatnak meg, melyeknek a társadalmi felelősségvállalás területén tanúsított gyakorlata a legmegfelelőbbnek bizonyul. A díj célja, hogy a nagyobb nyilvánosság számára is példaértékűvé tegye az adott vállalat foglalkoztatási stratégiáját. Ezt a díjat az utóbbi öt évben kilenc vállalkozás tudhatta magáénak.

A helyi esélyegyenlőségi programok kapcsán hosszú távú együttműködések alakultak ki az egy járáshoz tartozó önkormányzatok körében. A város vezetése azonban a területi önkormányzatokkal való együttműködésen túl nagy hangsúlyt fektet a nemzetiségekkel történő jó partnerségi viszony kiépítésére.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata és a városban jelenlévő kilenc (bolgár, görög, lengyel, német, örmény, roma, ruszin, szlovák, ukrán) nemzetiségi önkormányzat között együttműködési megállapodások is biztosítják, hogy a közösen megfogalmazott célok minél hatékonyabban valósulhassanak meg.

Miskolcon számos érdekképviselői fórum, tanács működik, melyek a célcsoportok érdekeinek hatékonyabb képviselésére szerveződtek.

Miskolc Megyei Jogú Város vezetése jó kapcsolatot ápol a történelmi egyházakkal és azokkal a kisegyházakkal is, amelyek a városban élőkért végzik szolgálatukat. (Római katolikus, református, görög katolikus, evangélikus, ortodox, izraelita, metodista, baptista felekezetek).

Az együttműködés a Helyi Esélyegyenlőségi Program szinte valamennyi területén látható, melyek közül kiemelkedő az oktatás. Az oktatás minden szintjén, minden városrészben választhatnak a szülők az állami oktatási intézmények és valamely egyház által fenntartott intézmény közül. A városban a diákok 50%-a választott felekezeti iskolát, míg ez az arány országos szinten 12-13%. Az egyházi iskolák, az általuk képviselt értékrend és kulturális erőforrás megjelenik a megyeszékhely életében és mindennapjaiban. Városi ünnepeken kiemelkedő szerepet vállalnak és követendő példát adnak a Közösségi Szolgálat terén is, amely már minden érettségi előtt álló fiatal számára kötelező. Az egyházak jelenléte az esélyegyenlőség területén számottevő. A városi szegregált lakóközösségekben a rászorulókat mindennapjaik segítő szerzetesrendek, a közoktatás területén¹⁰ a felzárkóztató oktatási programok, illetve a felsőoktatásban tanuló roma származású diákok egyetemi szakkollégiuma¹¹ mind jó példát ad a városban élőknek. Jelentős részt vállalnak az egyházak illetve egyházi szervezetek a legrászorultabbak segítésében: működtetnek hajléktalanellátó intézményeket, biztosítanak nappali ellátást, jelen vannak a szenvedélybeteg-ellátásban és az idősgondozásban is.¹² Ezeken a területeken rendszeres egyeztetések segítik az összehangolt munkát, a város vezetésének fontos, hogy rászoruló ellátatlanul ne maradjon. Mindazokat a területeket együttesen fedik le, amely az állami ellátórendszer működését, hatékonyságát javítja. Fontos megemlíteni azokat a karitatív szervezeteket¹³, amelyek adományokkal és önszolgáltató programokkal vannak jelen, és amelyeket a város lehetőségeihez mérten támogat. Idősellátásban és a fogyatékkal élők segítésében is részt vállalnak az egyházak (A MÁON Református Szeretothon a fogyatékkal élők nappali, illetve bentlakásos ellátását biztosítja). A

¹⁰ Nyitott Ajtó Baptista Általános Iskola

¹¹ Görögkatolikus Cigány Szakkollégium

¹² Ld.: Baptista Női Otthon

¹³ Katolikus Karitás – Adománypont, Páli Szent Vince Szeretetszolgálat

város vezetése és az egyházi vezetők rendszeres találkozója biztosítja az egyes területeken az összehangolt működést.

A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon lehetőség, hogy saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból, a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon.

Miskolc Város Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervének megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

A HEP Miskolc Város Önkormányzatának honlapján (www.miskolc.hu) közzétételre került, így a város teljes lakosságának hozzáférése biztosított a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére és a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére.

Az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során megvalósult a célcsoportok képviselőivel történő egyeztetés. Az Esélyegyenlőségi Tanács több alkalommal is áttekinthette, véleményezhette a dokumentumot. Javaslataikat az anyag készítése során figyelembe vettük.

A program tervezetének véleményezése megtörtént.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

I. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

I.1.

Intézkedés címe	Álláskereső hátrányos helyzetű személyek munkaerő-piaci helyzetének célzott támogatása
Feltárt probléma	Magas az álláskereső hátrányos helyzetű személyek száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Pályázati források bevonásával a hátrányos helyzetűek (különösen pl. az alacsony iskolai végzettségűek, 25 év alatti fiatalok, 30 év alatti pályakezdő álláskeresők, 50 év feletti, GYED-ről, GYES-ről, ápolási díjról visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelő felnőttek, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők, megváltozott munkaképességű személyek, roma nemzetiséghez tartozó személyek) munkaerő-piaci programokba reintegrációs céllal történő bevonása. Helyi termékek és szolgáltatások építése által a jövedelemszerzés lehetőségeinek bővítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: a reintegrációs programok tervezése és elindítása. Középtávon: célzott képzések és munkaerő-piaci szolgáltatások. Hosszútávon: a célcsoport lehetőség szerinti munkába állása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevő: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata
Partnerek	Borsod – Abaúj – Zemplén Megyei Kormányhivatal (továbbiakban: Kormányhivatal), képző intézmények, civil szervezetek.
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. szeptember Középtávon: 2018. június Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Foglalkoztatásban részt vevők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Gondos előkészítéssel és folyamatos kontrollal a programok eredménytelensége kiküszöbölhető. A pénzügyi fedezet megteremtéséhez a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése és felhasználása szükséges.
Szükséges erőforrások	TOP-6.8.2 forrás EFOP 1.1.2; és további EFOP források

I.2.

Intézkedés címe	Komplex társadalmi felzárkózást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztése
Feltárt probléma	Társadalmi együttműködést segítő, családi kohéziót erősítő komplex programra van szükség helyi szinten.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Gyermek központú komplex, társadalmi felzárkózást segítő programok megvalósítása egyén és családok szintjén: <ul style="list-style-type: none"> - kora gyermekkori, gyermekkori fejlesztés (bölcsődei szolgáltatások, óvodára való felkészítés, óvodai fejlesztő foglalkozások, Biztos Kezdet Gyermekház) szülők aktív bevonásával, - iskoláskorúak esetében cél az iskolaelhagyás megelőzése, az iskolai eredményesség növelése, formális oktatáson kívüli készségfejlesztő, ifjúsági és sport programok szervezése, - családi közösségek erősítése, családszervezési és életvezetési tanácsadás szolgáltatás, szemléletformálás szociális munkások bevonásával, - munkaerő-piaci integráció: pl.: szakmai végzettség megszerzésének támogatása, szolgáltatások biztosítása (pl.: munkába állás támogatása és arra történő felkészítés), gyakornoki program elindítása a Miskolci Görögkatolikus Cigány Szakkollégium bevonásával. - törekvés az egészségfejlesztésre (pl.: egészségügyi preventív és szűrő programok), - szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása (pl.: hatósági, közszolgáltatások, adósságkezelési tanácsadás).
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: A társadalmi felzárkózást segítő komplex programok tervezése, családi mentor program beindítása. Középtávon: Közösségi-, szociális- és tanulási háttérképességeket fejlesztő valamint szociális célú művészet- és sportpedagógiai programok, tréningek elindítása, hátrányos helyzetű családok és egyének bevonása, a programok hálózatosodása, családi közösségek támogatása. Hosszútávon: Közösségi terek lehetőség szerinti kialakítása Óvoda, Tanoda, Biztos Kezdet Gyerekház lehetőség szerinti beindítása és fenntartása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevő: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata
Partnercek	egyházi és civil szervezetek, MESZEGYI, Miskolci Görögkatolikus Cigány Szakkollégium, Miskolci Egészségfejlesztési Intézet
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. szeptember Középtávon: 2018. június Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programokba bevont személyek és intézmények száma nő. Az iskolai lemorzsolódás csökken.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Gondos előkészítés, a programokba bevonandó személyek és családok körülmények kiválogatásával az érdektelenség, közömbösség és lemorzsolódás csökkenthető. A pénzügyi fedezet megteremtéséhez a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése és kiaknázása szükséges.
Szükséges erőforrások	TOP- 6.9.1 forrás, EFOP 1.2.1, EFOP 1.2.2

I.3.

Intézkedés címe	Lakhatás feltételeinek, körülményeinek javítása
Feltárt probléma	A lakhatási körülmények, szociális bérlakások fejlesztésre szorulnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A lakáskörülmények javítását célzó programok tervezése és elindítása. Szociális bérlakások komfortosítása, felújítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: a lakhatási körülmények javítása célterületeinek és a beavatkozás módjának meghatározása a szükségletek és a pályázati lehetőségek figyelembe vételével. Középtávon: az érintett szociális bérlakásokban élő családokkal és a résztvevő szervezetekkel egyeztetett tervezés. A lakhatási körülményekkel összefüggő egészségkárosodási kockázatok kezelése (balesetveszély, tűzveszély stb.). Hosszútávon: a közös tervezés alapján valamennyi beavatkozás elvégzése és a változtatások hatásának monitorozása.
Résztvevők és felelős	Felclős: Polgármester Résztevő: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata
Partnerek	civil szervezetek, MESZEGYI, Miskolci Ingatlanszolgáltató Zrt.
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. december Középtávon: 2019. június Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	A bevonandó családok, lakások száma, a tervezett beavatkozások mértéke, és a lakhatási körülményekben pozitív változást elérő családok száma mind eredményességi mutató.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Gondos előkészítéssel és folyamatos kontrollal a programok eredménytelensége ugyancsak kiküszöbölhető. A pénzügyi fedezet megteremtéséhez a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése és célzott felhasználása szükséges.
Szükséges erőforrások	TOP-6.7.1 forrás

I.4.

Intézkedés címe	A miskolci ún. számozott utcák területét érintő szegregátum-felszámolással kapcsolatosan előállt lakhatási problémák kezelése
Feltárt probléma	<p>Az Önkormányzat közegészségügyi, köznevelési és közbiztonsági szempontok alapján a számozott utcai szegregátum felszámolásáról döntött.</p> <p>A felszámolási folyamat eredményeképpen a szegregátum területén az Önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok egy részét az Önkormányzat kivonta a szociális lakásállományából. A folyamatot vizsgáló Egyenlő Bánásmód Hatóság azt a kötelezést hozta, hogy az Önkormányzat készítsen intézkedési tervet arra, hogy a számozott utcák területén a lakhatásukat elvesztő személyek további lakhatását az Önkormányzat miképpen kívánja támogatni.</p>
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p><i>A rövid távú cél</i> a lakhatási támogatások olyan típusú továbbfejlesztése, ami biztosítja, hogy azok a számozott utcákból elköltözni kénytelen személyek, akik az Önkormányzat szociális lakásállományát bármilyen okból nem tudják igénybe venni, egyben önerejükben képtelenek a lakhatásuk megoldására, krízishelyzet esetén rendelkezzenek alternatívával a megoldásra vonatkozóan. A lakhatási politika azonban semmiképpen nem lehet szegregációs jellegű, a hátrányban lévő személyek elhelyezése diverzifikált kell legyen, mert a szegregált elhelyezés sem az egyénnek, sem a társadalomnak nem előnyös.</p> <p><i>A közép távú cél</i> azonban ezen túlmutató. Nem elégséges a hátrányban lévő személyek lakhatásának támogatása, a társadalmi fenntarthatóság érdekében a lakókörnyezetük fejlesztése is szükséges, hiszen a környezet visszahatása az egyénre elkerülhetetlen. Ennek érdekében egyes területeken orvosi rendelő, óvoda, szociális műhelyek kialakítása, illetve a lakókörnyezeti általános infrastruktúra továbbfejlesztése is szükséges.</p> <p><i>A hosszú távú cél</i> végső soron a lakhatási támogatás megszervezésén és a lakókörnyezet feljavításán túlmenően egy komplex társadalmi rehabilitáció. A rehabilitáció lényege, hogy a szociálisan érzékeny területeken egy új típusú szociális munkát és jelenléteket kell biztosítani. Ennek keretében az érintett területeken a szociális munkások intenzív és folyamatos munkája több társadalmi alrendszerre – szociális ellátás, oktatás-képzés, munkakultúra-fejlesztés, egészségügy, kultúra – együttesen kell koncentrálnia. Az új szociális monitoring rendszer napi szintű, aktív ellenőrzést, illetve mentális támogatást kell biztosítania.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<p><i>Rövid távon:</i></p> <p>1. Egy Szociális Lakásügynökség kialakítása, amibe harminc szociális bérlakás kerül bevonásra. Ezt az ingatlan-portfóliót, részben olyan ingatlanokból kell létrehozni, amelyek megfelelnek annak a szociális alapvetésnek, hogy az alacsony jövedelmű lakosok természetes igénye az, hogy olcsón fenntartható lakásokban lakjanak, amelyek jellemzője például az egyedi fatüzelés, a szerves hulladék komposztálása, a szikkasztásos csapadékvíz elvezetés, az egyedi szennyvíz-kezelés, a háztáji gazdálkodás. Ugyanakkor célszerű olyan lakásokat is bevonni, amelyek magasabb minőséget képviselnek.</p> <p>A Szociális Lakásügynökséget a Magyar Máltai Szeretetszolgálat fogja</p>

működtetni, ez a szervezet fog dönteni a lakhatás nélkül maradt családok befogadásáról, egyéni diagnózis alapján, más civil szervezettel is együttműködve, szigorú elszámolási és igénybevételi feltételek előírásával. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat kiemelt figyelmet fog fordítani a fenntarthatóságra, az eladósodás kiküszöbölésére a foglalkoztatás, a képzés és a családi mentorálás útján.

Közép távon:

2. A számozott utcák területén folyó szegregátum-felszámolási folyamatba, továbbá olyan területeken ahol még ez szükséges, a társadalmi harmonizáció céljából szakmailag indokolt beépíteni egy-egy Biztos Kezdet Gyerekházat, amelyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat működtet.

3. Ahol a programmal összhangban indokolt, mobil óvoda kialakítása szükséges. Egy helyben lévő óvoda növeli az óvodáskorú gyermekek szüleinek motivációját arra vonatkozóan, hogy a gyermekek rendszeresen járjanak óvodába. Ezen kívül megkönnyíti, hogy a szülők a lakókörnyezetükben maradván részt vegyenek a területhez illeszkedő egyedi közmunka-programokban, illetve az óvoda, mint célterületi intézmény, jelentős társadalomszervező funkciót tud ellátni. Az óvoda-fenntartó szerepet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tölti be.

4. Ahol a programmal összhangban indokolt, ott orvosi rendelő korszerűsítése is szükséges. Egy helyben lévő korszerű rendelő nagyobb bevonzási kapacitással bír, és az általános egészségkultúrára is nagyobb mértékben támogatja.

5. Az Önkormányzatnak szükséges továbbá megnövelnie az aktivitását annak érdekében, hogy a jellemzően alacsonyan képzett munkaerő számára új típusú elhelyezkedési lehetőség kínáljon. Az alacsonyan képzett munkaerő elsősorban a mezőgazdasági művelésre alkalmas önkormányzati tulajdonban lévő területekre szervezett, magas élőkörnyezet ráfordítást igénylő agrárgazdálkodásban, illetve egyedi közmunka-programban jelenhet meg. Az egyedi közmunka-programok döntően a lakókörnyezet rendezésére, megszépítésére kell, hogy irányuljanak, olyan egyszerű infrastrukturális fejlesztéseket foglalva magában, mint például patakmeder-tisztítás, út- és járdaépítés, buszmegálló felújítás, bozótirtás és parkosítás.

Azonban a munkahelyteremtés területén nem csak a közmunka kereteit kell tágítani, hanem intenzíven ki kell használni a TOP keretében létrejövő Foglalkoztatási Paktumot is. Az Önkormányzat a közfoglalkoztatáson túli munkaerő-piaci elhelyezkedés érdekében fontosnak tartja az egyéni képzések megvalósítását, részben saját intézményrendszerben, részben a kormány által biztosított képzési programokban.

6. A társadalmi fejlődésnek azonban magában kell foglalnia a rendészeti viszonyok javulását is, ami az egyén személyiségfejlődését is kedvező irányba befolyásolja. Ennek érdekében a város egész területére kiterjedő kamera-program keretében kell elhelyezni az adott lakókörnyezetekben 50 db mobil biztonsági kamerát.

Hosszú távon:

7. A szociális ellátásért, az egyéni képzésért, és a munkába állásért felelős szervezetek komplexitásának és együttműködésének fejlesztése.

Résztvevők és felclős	<p>Felclős: Polgármester</p> <p>Résztvevők: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Miskolci Ingatlankezelő Zrt. Miskolci Városgazda Kft. Miskolci Egészségfejlesztési Intézet Miskolci Egyesített Szociális és Gyermekvédelmi Intézet</p>
Partnerek	<p>Magyar Máltai Szeretetszolgálat Roma Kisebbségi Önkormányzat</p>
Határidő(k) pontokba szedve	<p>1. pont vonatkozásában: 2016. június 30. 2. pont vonatkozásában: 2016. december 31. 3. pont vonatkozásában: 2018. december 31. 4. pont vonatkozásában: 2017. december 31. 5. pont vonatkozásában: 2016. december 31. 6. pont vonatkozásában: 2018. december 31. 7. pont vonatkozásában: 2019. december 31.</p>
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>A bevont családok, lakások száma A foglalkoztatási, az egészségügyi és az iskolázottsági mutatók A beruházások összértéke A szociális ellátó szervezet mérete, a szociális kontaktok száma</p> <p>Valamennyi eredményességi mutató objektíven és statisztikai alapon mérhető és a korábbi időszakokkal összehasonlítható. Az intézkedés fenntartható, nem egyszeri beavatkozást céloz, hanem rendszerjellegű. Forrásigénye nem eltúlzott, reálisan tervezhető.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Az intézkedésnek társadalmi kockázatai nincsenek, hiszen egyszerre támogatja azt a társadalmi és szaknapolitikai igényt, ami a szegregátumok felszámolására irányul, és támogatja egy újszerű gondolkodáson keresztül a hátrányban lévő egyének és családok célzott, személyre szabott és a társadalmi normák betartására épített fejlesztési modelljét.</p> <p>Az intézkedés pénzügyi kockázatai is minimálisak, hiszen a források biztosítására hivatott szervezetek az intézkedés fontosságát az előzetes tárgyalások alapján elismerik, és saját pénzügyi tervezésükben nyilván tartják a tervezett beavatkozásokat.</p> <p>A finanszírozási kockázatok csökkentése érdekében az intézkedés keretében folyamatosan figyelemmel kell kísérni a hazai, és EU-s pályázati forrásokat, hogy bármely részfinanszírozás kiesése helyettesíthető legyen.</p>
Szükséges erőforrások	<p>1. pont vonatkozásában: Magyar Máltai Szeretetszolgálat 2. pont vonatkozásában: Magyar Máltai Szeretetszolgálat 3. pont vonatkozásában: TOP forrás 4. pont vonatkozásában: TOP forrás 5. pont vonatkozásában: Belügyminisztérium közmunka-program, TOP forrás 6. pont vonatkozásában: Modern Városok Program 7. pont vonatkozásában: TOP forrás</p>

I.5.

Intézkedés címe	Közegészségügyi helyzet javítása
Feltárt probléma	A mélyszegénységben, szegregált körülmények között élő emberek egészségi állapota fejlesztésre szorul. Terjedőben van a droghasználat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A mélyszegénységben élők egészségüggyel, szolgáltatókkal való kapcsolatának javítása, egészségügyi szolgáltatásokhoz való jobb és kiszámíthatóbb hozzáféréseinek biztosítása, az egészségügyi infrastruktúra fejlesztése. Az egészségügyi mutatók javítása, az egészségtudatosabb életmód feltételeinek megteremtése és a szemlélet terjesztése többek között a mentori hálózat által.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: közegészségügyi fejlesztést célzó programok helyzetfeltárással épített tervezése. Családi mentori program elindítása. Középtávon: lakott külterületeken a közutak számának szükség és lehetőség szerinti növelése, egészségügyi szűrések a védőnői szolgálat, a szociális ellátórendszer, (civil szervezetek) bevonásával. Drog prevenció az érintettek figyelmét elterelő programok által. Kortárs és sorstárs segítő képzések, sportfoglalkozások. Óvodai és iskolai prevenciós tevékenységek összehangolása. Hosszútávon: egészségügyi központ, orvosi rendelő létrehozása Lyukóvölgyben. Miskolci Egészségfejlesztési Intézet létrehozása és szakszerű működtetése. Általános szemléletformálás.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevő: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata
Partnerek	civil szervezetek, MESZEGYI, Miskolci Egészségfejlesztési Intézet
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2016. szeptember Középtávon: 2018. december Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közegészségügyi fejlesztést célzó programok, bevont személyek (pl. szűréseken való részvétel) számának emelkedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Gondos előkészítéssel és folyamatos kontrollal a programok sikertelensége kiküszöbölhető. A pénzügyi fedezet megteremtéséhez a pályázati lehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése és kiaknázása szükséges.
Szükséges erőforrások	Önkormányzati költségvetés

II. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

II.1.

Intézkedés címe	A hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek számának teljes körű felmérése
Feltárt probléma	Mivel a státusz megállapításához – 2013. szeptember 1. napjától – kérelem benyújtása szükséges, a szülők általában csak akkor nyilatkoznak e tárgyban, amikor már a gyermek nevelési-oktatási intézménybe kerül, így az erről szóló jegyzői nyilvántartás továbbra sem teljes.
Célok - Általános megfogalmazása	Tájékoztató tevékenység a hátrányos és halmozottan hátrányos státusz megállapításának előnyeiről. (Az intézménybe nem járó gyermekek esetében a védőnők, családgondozók még fokozottabban hívják fel a családok figyelmét a kérelem benyújtásának lehetőségére és annak jelentőségére.) Az intézményekben a pedagógusok felvilágosító munkája továbbra is meghatározó jelentőségű. A felmérés eredményének ismeretében cél, hogy az intézményekben hátránykompenzáló, egyéni fejlesztő programok kidolgozására, ezáltal az esélyegyenlőség növelésére kerüljön sor.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: A felmérés elvégzéséhez szükséges feladatkörök és az ebben kompetens személyek meghatározása. Középtávon: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek számának felmérése. Hosszútávon: Az adatok naprakész, pontos nyilvántartása.
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának feladattal érintett osztálya(i)
Partnerek	Védőnők, intézmények pedagógusai, családgondozói
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. június Középtávon: 2018. június Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Folyamatos nyomon követés. A jegyzői nyilvántartás alapján - a számok várható növekedésének tükrében - lehetőség szerint a hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek számának teljes körű feltérképezése és a támogatási rendszerbe való bevonása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: A szülők egy része szégyenérzetből nem szívesen nyilatkozik a gyermekük hátrányos helyzetét előidéző momentumokról, így az alacsony iskolai végzettségről stb. Csökkentés: korrekt és empátikus tájékoztató munka.
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

II.2.

Intézkedés címe	Bölcsődék férőhely bővítése, bölcsődék és óvodák felújításának folytatása, infrastruktúrájának fejlesztése
Feltárt probléma	További infrastrukturális fejlesztésre van szükség. Valamint a szociálisan rászorult és a hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetben lévő családok gyermekei alacsony számban veszik igénybe az intézményi ellátást (bölcsődét).
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Férőhelybővítés, infrastrukturális fejlesztések, mely által lehetővé válik, hogy a szülők (különös tekintettel a szociálisan rászoruló szülők) magasabb arányban írassák be gyermekeiket a bölcsődébe. A bölcsődei ellátás során elő kell segíteni a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szocializációját, ki kell alakítani náluk a szükséges higiéniai szokásokat. Közvetve a gyermek nevelésén keresztül a családra is hatást lehet gyakorolni. (A bölcsődei szociális munka fontos feladat.)
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: a felújításra szoruló bölcsődék kijelölése (szemlék cívégzése, információgyűjtés). Középtávon: a 2016-2017. évekre tervezett beruházások végrehajtása. Hosszútávon: a jelentkező szükséglethez igazodó férőhelybővítés realizálás.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának feladattal érintett osztálya(i)
Partnerek	Védőnők, családgondozók, gyermekjóléti szolgálat munkatársai
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2016. december Középtávon: 2018. augusztus Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Bölcsődei férőhelyek infrastrukturális fejlesztései és az ellátásban részesülők számának emelkedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: Az érintett családok nehezen szánják rá magukat arra, hogy gyermekük számára igénybe vegyék –a több kötöttséggel járó, szabályozott– intézményi ellátást. Csökkentés: Gondos alapos tervezés, teljes körű felvilágosító tájékoztatás, bölcsődei szociális munka.
Szükséges erőforrások	TOP – 6.2.1 forrás

II.3.

Intézkedés címe	A gyermekek szociális helyzetének javítása elsősorban a jogszabályok által biztosított támogatások igénybevételével és ifjúsági programok által
Feltárt probléma	A szociálisan rászorult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülei, ill. törvényes képviselői a tapasztalatok szerint nehezen igazodnak el a hivatali protokollban, segítséget igényelnek a hivatali eljárás során (pl.: támogatások megállapítása iránti kérelmek nyomtatványainak kitöltése a szövegértési nehézségekre tekintettel, jogszabályok értelmezése).
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Széleskörű tájékoztató, felvilágosító tevékenység a szülők felé az intézmények részéről. Jogszabályi változásokról folyamatos tájékoztatás az intézmények részére a Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala által. Nyomtatványok aktualizálása, könnyű elérhetősége (az interneten keresztül is). Közösségi aktivitás erősítése, ismeretterjesztő tájékoztatások tartása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: feladatkörök meghatározása. Középtávon: intézmények pedagógusai részére tájékoztató megrendezése az igénybe vehető támogatásokról, juttatásokról, önkéntességi lehetőségekről. Szemléletformálás. Hosszútávon: az intézményekben járók körében a kedvezményeket igénybe vevők számának emelkedése. Minden rászoruló gyermek és családja igénybe tudja venni a szociális ellátásokat, támogatásokat (pl.: ingyenes tankönyvellátás, étkezés, szünidei étkezés stb.), lehetőség nyílik önkéntes munkavállalásra.
Résztevők és felelős	Felelős: Jegyző Résztevők: Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalának feladattal érintett osztálya(i), civilek közreműködése
Partnerek	Pedagógusok, családgondozók, védőnők
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2016. november Középtávon: 2017. május Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az intézményi ellátás keretében a kedvezményes juttatásokban részesülők számának emelkedése, az esélyegyenlőségüket biztosító programokban való nagyobb arányú részvétel. Önkéntesek számának növekedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Széleskörű és alapos tájékoztatással az informátlanság elkerülhető.
Szükséges erőforrások	EFOP 1.2.2. egyéb pályázati forrás

III. A nők helyzete, esélyegyenlősége

III.1.

Intézkedés címe	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek teremtése nők számára
Feltárt probléma	Miskolc térségében alacsony a rugalmas munkaidőt biztosító foglalkoztatók száma. - A rugalmatlan munkaidő nem kedvez a nők munkavállalásának, - hosszútávon a gyermekvállalási kedvre is hatással van, - a nők 47%-át (18-54 éves korig) érinti a probléma, - GYED, GYES melletti munkavállalás korlátozottsága, - halmozottan hátrányos nők csete egyre nehezebb.
Célok - Általános megfogalmazása	Pályázati források bevonásával családbarát munkahelyek teremtésének, kialakításának ösztönzése. Továbbá ha minden atipikus foglalkoztatási lehetőséget figyelembe veszünk, akkor a paletta a jövedelemszerzési képesség bővítésétől, az önfoglalkoztatás, önellátás, a vállalkozóvá válás segítségével keresztül, a rugalmas munkaidő biztosításáig terjed. A család és a munka összeegyeztetéséhez kapcsolódó szemléletformálás.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: igényfeimérés, helyzetelemzés, a beavatkozás módjának meghatározása az atipikus munkakörök kialakításában, illetve költséghatékony megoldások kidolgozása, pályázati források feltérképezése. Középtávon: rugalmas gyermekfelügyeleti rendszer biztosítása, tanácsadás és tréning a munkáltatók és munkavállalók számára a családbarát munkahelyek kialakításának módjáról. Hosszútávon: érdekeltté tenni a munkáltatókat az atipikus munkakörök kialakításában és fenntartásában.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata, munkáltatók, Kormányhivatal
Partnerek	civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. december Középtávon: 2019. december Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Atipikus foglalkoztatásba került nők számának, a családbarát munkahelyek számának emelkedése. Munka és család összeegyeztethetőségét segítő kezdeményezések bevezetése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatot jelenthet a munkáltatók érdektelensége. Szemléletformálásra, tájékoztatásra van szükség.
Szükséges erőforrások	EFOP, TOP, GINOP, CLLD források. Például: EFOP 1.1.2; EFOP 1.2.1; EFOP 1.2.8; EFOP 1.2.9; TOP 6.9. GINOP-5.3.2.

III.2.

Intézkedés címe	A nők és különösen a kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerőpiaci helyzetének javítása
Feltárt probléma	Miskolc térségében kevés a kisgyermekes nők számára elérhető képzések, programok száma, ennek következtében: <ul style="list-style-type: none"> - anyák elszigetelődése, - nő a depresszió kialakulásának kockázata, - nehéz a munkaerőpiacra való visszajutás, - egyéni vagy mikro-kezdemenyezések nem találnak támogatásra.
Célok - Általános megfogalmazása	Pályázati források bevonásával programok, tanfolyamok indítása, civil kezdeményezések támogatása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: helyzetkép készítése, célcsoport elérése. Középtávon: célzott képzések indítása, alternatív klubok biztosítása gyermekfelügyelettel egybekötve, tanácsadás. Hosszútávon: a fenntarthatóság biztosítása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek
Partnerek	Kormányhivatal, képző intézmények, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. november Középtávon: 2019. december Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Munkaerőpiacra bekerült kisgyermekes nők számának emelkedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Társadalmi szemléletformálásra van szükség.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi forrás, megfelelő szakemberek alkalmazása pl.: EFOP 1.2.6; EFOP 1.6.2; EFOP 1.10; EFOP 3.2, CLLD, TOP források.

III.3.

Intézkedés címe	Védőháló a családokért és a nőkért
Feltárt probléma	Az életpálya valamennyi szakaszát érintő egységes szemléletű tervezés és megalapozás szükséges. (Beleértve intézményi fejlesztéseket is. Miskolcon kevés a fenntartott krízisintézmények száma. Városi szinten 80 fő férőhely áll rendelkezésre.)
Célok - Általános megfogalmazása	Az Integrált Településfejlesztési Stratégiának innovatív eleme a szociális inkubációs rendszer fejlesztése. (Az életpálya valamennyi szakaszát érintő egységes szemléletű tervezés és megalapozás.) A saját és a közösség sorsáért történő felelősségvállalás előmozdításához kapcsolódó fejlesztések. Pályázati források bevonásával a meglévő intézmények támogatása, kapacitásának növelése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: jelenlegi intézmények és a jelzőrendszer teljes körű felmérése, helyzetelemzés, koncepcióalkotás. Középtávon: szociális, egészségügyi és közösségi fejlesztések. Hosszútávon: intézmények korszerűsítése, bővítése, reintegrációs folyamatok lehetőség szerinti optimalizálása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata, civil szervezetek, krízisintézmények
Partnerek	Egyházak
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. május Középtávon: 2018. december Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A krízisből kijutott nők számának, a reintegrált nők számának emelkedése. Jelzőrendszer hatékony működése, férőhelyek számának növekedése.
Kockázatok és csökkentésk eszközei	Kockázat: forráshiány, humán kapacitás hiánya Eszköz: jelzőrendszer hatékony működtetése, forrásteremtés
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, szakemberek és önkéntesek bevonása EFOP 1.2.4; és további EFOP, TOP források.

IV. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

IV.1.

Intézkedés címe	Az idős korosztály érdekképviseletének erősítése, támogatása
Feltárt probléma	A nyugdíjasok fokozottan figyelemre szorulnak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az Önkormányzat és az idősök közötti párbeszédet tovább kell erősíteni. Az idősök érdekeit egységes keretek között minél szélesebb körben kell képviselni.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: átgondolt koncepció kidolgozása az érdekképviselet erősítése érdekében. Középtávon: folyamatos párbeszéd biztosítása az érintett felek között. Hosszútávon: a cél érdekében életre hívott érdekképviseleti szervezet eredményes fenntartása.
Részvevők és felelős	Felelős: Polgármester Részvevők: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata, területért felelős Alpolgármester
Partnerek	Kormányhivatal, civil szervezetek, Idősügyi Tanács képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. február Középtávon: 2018. december Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	tanácskozások, ülések dokumentációja akciótervek
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: informátlanság, érdektelenség a célcsoport körében. Eszköz: tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás.

IV.2.

Intézkedés címe	A már folyamatban lévő prevenciós tevékenységek további folytatása az idős korosztály védelmében
Feltárt probléma	Sértetté válás tekintetében az idős korosztály az egyik leginkább veszélyeztetett célcsoport.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Prevenációs programok szervezése, koordinálása. Cél az áldozattá válás megelőzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: médiamunka, fokozott tájékoztatás, figyelemfelhívás. Középtávon: prevenciós programok szervezése, koordinálása. Hosszútávon: igényekhez mérten a tevékenységek fenntartása.
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztvevők: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata, területért felelős Alpolgármester
Partnerek	Kormányhivatal, civil szervezetek, Miskolc Városi Rendőrkapitányság, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság, Önkormányzati Rendészet
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. május Középtávon: 2018. szeptember Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	Bűncselekmények, szabálysértések megelőzése, melynek eredményessége a bűnügyi és rendészeti statisztikák alapján is kimutatható. Megrendezett programok, előadások száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázati tényező lehet a lakosság tájékozatlansága, amit leghatékonyabban széleskörű tájékoztatással lehet csökkenteni.
Szükséges erőforrások	Szakemberek bevonása, pénzügyi erőforrás.

IV.3.

Intézkedés címe	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése
Feltárt probléma	A generációk egyre nagyobb mértékű eltávolodása.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A generációk egyre nagyobb mértékű eltávolodásának orvoslása. Szemléletformáló programok.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: médiamunka, vélemény és közgondolkodás formálása. Fiatalok önkéntes munkájának ösztönzése az idősök körében. Középtávon: Önkéntesek szervezett felkészítése a célcsoporttal való foglalkozásra, generációs programok szervezése, megvalósítása. Hosszútávon: a programok eredményes fenntartása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata, területért felelős Alpolgármester
Partnerek	Kormányhivatal, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. december Középtávon: 2019. január Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszú távon), valamint fenntarthatósága	Eredményességi mutató a programokon részt vevők számának és az önkéntes feladatokat vállaló fiatalok számának emelkedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: tájékozatlanság. Eszköz: nyilvánosság biztosítása.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás TOP források.

IV.4.

Intézkedés címe	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése
Feltárt probléma	A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrája fejlesztésre szorul.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Idősek szociális ellátását biztosító infrastruktúra fejlesztése (komplex felújítás, korszerűsítés, fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés). Demens személyek nappali ellátási lehetőségének megvizsgálása. Szociális alapszolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, bővítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: helyzet- és igényfelmérés, pályázati források feltérképezése. Középtávon: a fejlesztések megvalósítása. Hosszútávon: eredményes fenntartás.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata, területért felelős Alpolgármester, ellátó intézmények
Partnerek	Kormányhivatal, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. december Középtávon: 2019. június Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beruházásokban, fejlesztésekben mérhető az eredményesség.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: késedelmes megvalósítás. Csökkentés: kontrollált tervezéssel megelőzhető.
Szükséges erőforrások	TOP-6.6.2 forrás

V. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

V.1.

Intézkedés címe	A közlekedés komplex akadálymentesítésének tervezése és lehetőségek függvényében annak megvalósítása
Feltárt probléma	Miskolc közlekedése nem teljes körűen akadálymentes. Az elmúlt időszakban számos ponton valósult meg fizikai akadálymentesítés, de tovább szükséges folytatni anyagi lehetőségek függvényében ezt a tevékenységet a teljes körű akadálymentesítés eléréséig.
Célok - Általános megfogalmazás	Felmérés a város jelenlegi akadálymentesítési állapotáról. Az összegyűjtött jelzések és információk eljuttatása a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervek részére. Teljes körű akadálymentesítés lehetőségei szerinti megvalósítása. Turisztikai attrakciók akadálymentesítése. Turisztikai szempontból is fontos rendezvények, programok akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	Rövidtávon: pályázati források keresése, az érdekvédelmi szervezetek véleményének figyelembevételével. Középtávon: teljes körű igényfelmérés. Hosszútávon: megvalósítás, fenntartás.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Tanács Civil szervezetek delegáltjai
Partnerek	Fogyatékkal élő személyeket segítő civil szervezetek, érdekképviselői szervezetek.
Határidő(k)	Rövidtávon: 2017. november Középtávon: 2018. január Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Feltárt hiányosságok kezelése, azok megszüntetése, akadálymentes épületek számának növekedése.
Fenntarthatóság	A megvalósult eredmények karbantartása által a fenntarthatóság biztosított.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: megfelelő anyagi forrás hiánya. Csökkentés: pályázatok folyamatos figyelése és a kínálgató lehetőségek megragadása.
Szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Szakértői és technikai erőforrás. Pénzügyi fedezet. Unió forrás.

V.2.

Intézkedés címe	Szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása
Feltárt probléma	Az (ellátott) fogyatékkal élők önálló életvitele jelenleg nem teljes körűen támogatott.
Célok - Általános megfogalmazása	Cél, hogy a fogyatékkal élők önálló életvitelt folytathassanak segítő szolgáltatások igénybevételével, amely a támogatott lakhatás révén valósulhat meg. Ezen szociális szolgáltatás alapja a résztvevő önálló döntése, valamint képességeinek és készségeinek maximális figyelembevétele. A segítő szolgáltatás népszerűsítése a lakosság körében, azon szervezetek/intézmények felkutatása, bemutatása, amelyek ilyen szolgáltatást szívesen nyújtanának. Használható lakásokhoz való hozzájutás segítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	Rövidtávon: pályázati és egyéb források nyomon követése, széleskörű egyeztetés a civil szervezetekkel. Középtávon: bérleti kijelölési jogok megfogalmazása, használható lakásokhoz való hozzájutás segítése. Hosszútávon: a segítő szolgáltatások kiterjesztése.
Résztvevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztvevők: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, Esélyegyenlőségi Tanács, Ellátás nyújtását kezdeményező szervezetek képviselői, Miskolc Város Fogyatékosügyi Műhelyének tagjai.
Partnerek	Miskolci Ingatlan gazdálkodó Zrt., lakóközösség, szülők, családtagok, támogató szolgáltatások, érdekképviseleti szervek.
Határidő(k)	Rövidtávon: 2017. február Középtávon: 2018. november Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi, mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Támogatott lakhatásban részesülők számának emelkedése. (Családok, érintettek pozitív visszajelzései.)
Fenntarthatóság	Az érintett célcsoport munkabéréből és egyéb ellátásából biztosítható a lakás rezsiköltségének, bérleti díjának fizetése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A lakóközösség érzékenyítése lakossági fórum keretében, információnyújtás.
Szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Szakemberek bevonása, pénzügyi fedezet (Uniós források).

V.3.

Intézkedés címe	Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása
Feltárt probléma	A célcsoport foglalkoztatását segítő állami, illetve civil szervezetek együttműködése fejlesztést igényel.
Célok - Általános megfogalmazása	Általános cél: a fogyatékos személyeket képviselő szervezetek, a munkaadók és az Önkormányzat egy asztalnál rendszeresen vitathassa meg a legfontosabb, ezen célcsoportot érintő gazdasági, szakmai kérdéseket. A már működő, jó példát mutató munkáltatók szerepvállalása a tanács munkájában: 1-2 fő delegált a munkaerő-piac másik oldalát szemlélítve segítse a team munkáját. A munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó intézmények, szervezetek együttműködése a fogyatékkal élő személyek /megváltozott munkaképességű álláskeresők foglalkoztatása érdekében. Pályaválasztási tanácsadó rendszer működtetési lehetőségeinek a feltérképezése és a lehetőségek függvényében annak bevezetése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	Rövidtávon: a résztvevő felek feladatainak, kötelességeinek, szerepkörének meghatározása. Középtávon: társadalomtudatos, a célcsoport foglalkoztatását felvállaló munkáltatói kör kialakítása, a meglévő cégek listájának bővítése. Hosszútávon: az Önkormányzat, illetve egyéb állami, civil szervezetek, egyházak, bevonásával a tanács hatékony működtetése, hogy a fogyatékkal élők foglalkoztatási volumene növelésre kerülhessen.
Résztvevők és Felelős	Felelős: Polgármester Résztvevők: Elnök, Társelnök, Titkár, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Miskolci Tankerülete, Miskolc Holding Zrt., Miskolc Városi Fogyatékosügyi Szakmai Műhely, Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kirendeltsége
Partnerek	civil szervezetek
Határidő(k)	Rövidtávon: 2017. március Középtávon: 2018. december Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Foglalkoztatási ráta-növekedés, mely statisztikailag is kimutatható. A célcsoportot foglalkoztató munkáltatók számának növekedése.
Fenntarthatóság	Folyamatos együttműködés a résztvevők részéről.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kiszámítható a vállalkozói szférát támogató gazdaságpolitika. Jelzések, igények továbbítása, hatékony információáramlás az érintett felek között.
Szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Humánerőforrás, pénzügyi fedezet. EFOP 1.1.1

V.4.

Intézkedés címe	Fogyatékkal élők sporttevékenységének támogatása
Feltárt probléma	A fogyatékkal élők sporttevékenységének nagyobb mértékű támogatására tartanak igényt a szervezetek az Önkormányzat részéről. A városban működő fogyatékos sportegyesületek támogatása eseti jellegű.
Célok - Általános megfogalmazása	A célcsoport sportolói és fogyatékos érdeklődők továbbra is kedvezményesen, vagy térítésmentesen használhassanak -az erre a célra kijelölt- sportlétesítményeket. Fontos a szükségletek figyelemmel kísérése, az igények növekedése esetén az igénybevételi kör bővítése. Versenyeken való részvételük támogatása. A fogyatékkal élő érdeklődők ingyenes részvétele a rendezvényeken. Sportlétesítmények lehetséges akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	Rövidtávon: szükségletfelmérés, pályázati és egyéb források keresése, a célok megvalósításához az anyagi fedezet hozzárendelése. Középtávon: a beavatkozások megvalósítása. Hosszútávon: eredmények fenntartása és sportlétesítmények komplex akadálymentesítése a lehetőségek függvényében.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, területért felelős Alpolgármester, területért felelős referens, Fogyatékosügyi Szakmai Műhely
Partnerek	A városban működő civil és sportszervezetek, fogyatékkal élők sportszervezetei. Gyermek rehabilitációs központ és nevelési intézmények bevonása.
Határidő(k)	Rövidtávon: 2017. június Középtávon: 2018. szeptember Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Sportolók számának növekedése. Versenyeken történő résztvevők száma.
Fenntarthatóság	Fenntartható. (Az infrastrukturális fejlesztések esetében gondos karbantartás szükséges.)
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: sportlétesítmények akadálymentesítettségének hiánya- akadálymentesítési beruházások elmaradása. Csökkentés: pályázati források bevonása.
Szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	A fejlesztések költségeinek megteremtése. Humánerőforrás.

V.5.

Intézkedés címe	Esélyegyenlőségi Tanács folyamatos működtetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők a jelenleginél nagyobb participációs jog adta lehetőségekkel kívánnak élni.
Célok - Általános megfogalmazása	A „Semmit rólunk nélkülünk” elv alkalmazása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma)	Rövidtávon: folyamatos párbeszéd a részvétel jogának biztosítása érdekében. Középtávon: Esélyegyenlőségi Tanács folyamatos működtetése. Hosszútávon: a tevékenység fenntartása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevők: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, területért felelős Alpolgármester, területért felelős referens, Fogyatékosügyi Szakmai Műhely delegáltjai
Partnerek	Esélyegyenlőségi Tanács, Időügyi Tanács Fogyatékosügyi Szakmai Műhely tagjai A célcsoportnak szolgáltatást nyújtó szervezet, intézmény képviselői
Határidő(k)	Rövidtávon: 2016. november Középtávon: 2018. december Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása	Esélyegyenlőségi Tanács üléseinek jegyzőkönyvei.
Fenntarthatóság	Fenntartható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs kockázat.
Szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Humánerőforrás.

V.6.

Intézkedés címe	Speciális intézmények akadálymentesítése
Feltárt probléma	A városban működő fogyatékkal élők számára működtetett intézmények akadálymentesítése fejlesztendő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Megoldottá váljon a fogyatékossgal élő emberek speciális intézményinek akadálymentesítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: Helyzetfelmérés. Középtávon: Pályázati és egyéb források keresése a beavatkozások érdekében. Hosszútávon: Akadálymentesítési munkálatok lefolytatása a mindenkori intézmény felújítási munkálatok ütemezésének megfelelően.
Részvevők és felelős	Felelős: Polgármester Részvevő: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata rehabilitációs szakmérnök
Partnerek	akadálymentesítési tanácsadással foglalkozó civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. november Középtávon: 2018. június Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rendelkezésre áll egy (majd később több) akadálymentesített csoportszoba és az oktatási épület akadálymentessé, biztonságossá válik a fogyatékossgal élő személyek részére.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs kockázat.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi fedezet és szakemberek bevonása.

V.7.

Intézkedés címe	Az Önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadálymentesítése
Feltárt probléma	Az Önkormányzat honlapja infokommunikációs szempontból nem teljes körűen akadálymentes.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	További infokommunikációs akadálymentesítés. Esélyegyenlőségi tematika kialakítása a rendezvényeken. A feliratozások, jelzések kihelyezése előtt az érdekvédelmi szervezetek véleményének kikérése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: igényfelmérés, források feltérképezése. Középtávon: tájékoztatók szervezése, megvalósítás. Hosszútávon: az eredmények hosszú távú fenntartása, a honlap folyamatos karbantartása.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevő: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi és Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács tagjai
Partnerek	Fogyatékosügyi Szakmai Műhely szervezetei (Jelnyelv oktatók), Miskolc Holding Zrt.
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. április Középtávon: 2018. július Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A fogyatékkal élő célcsoport tájékozottabbá válik a városban igénybe vehető szolgáltatásokról. (Érdekérvényesítés, foglalkoztatás, ellátás stb.) Gördülékenyebb hivatali ügyintézés valósul meg. Dokumentálás: a honlap látogatottsága nő.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A rendszer nem megfelelő technikai „felkészültsége” az átalakításhoz. Megoldás: technikai fejlesztések megvalósítása.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi fedezet és humánerőforrás. Technikai: indukciós hurkok telepítése az ügyfélszolgálatokon.

V.8.

Intézkedés címe	Paraművészek érvényesülésének támogatása
Feltárt probléma	A paraművészek célcsoportjának tagjai nagyobb mértékű támogatásra tartanak igényt az Önkormányzat részéről.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Minden évben kapjanak lehetőség szerint kedvezményes bemutatkozási lehetőséget azok a fogyatékkal élők, akik valamilyen művészeti ágban tehetségesek.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Rövidtávon: igényfelmérés. Középtávon: források hozzárendelése a mindenkor pályázati lehetőségek figyelembe vételével. Hosszú távon: a kulturális élet gyakoribb szereplőjévé váljanak a paraművészek.
Résztevők és felelős	Felelős: Polgármester Résztevő: Miskolc Megyei jogú Város Önkormányzata, Kulturális intézmények vezetői (színház, múzeum, művelődési ház), Fogyatékkal élő előadókat, művészeket összefogó szervezetek vezetői.
Partnerek	Fogyatékosügyei Szakmai Műhely szervezetei
Határidő(k) pontokba szedve	Rövidtávon: 2017. augusztus Középtávon: 2018. december Hosszútávon: 2021. április
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A paraművészek ismertté, elismertté válnak. Mutatók: média megjelenések száma, a nézőközönség elégedettségének mérése a váltott jegyek számában mérhető.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A lakosság érdektelensége tájékoztatással, szemléletformálással megelőzhető.
Szükséges erőforrások	Pénzügyi fedezet és humán erőforrás.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT Összefoglaló táblázat)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határidője	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1.	Álláskereső hátrányos helyzetű személyek munkacsoport-piaci helyzetének célzott támogatása	Az érintettek munkacsoportjában magas az álláskereső hátrányos helyzetű személyek száma.	ITP	Programok tervezése és elindítása, célzott képzések	Polgármester	Rovidiávon: 2017. 09. Középtávon: 2018. 06. Hosszútávon: 2021. 04.	A programokban résztvevők száma.	TOP-6.8.2. forrás EFOP források	Gondos tervezéssel, pénzügyi fedezettel fenntartható.
2.	Komplex társadalmi felzárkózást segítő programok működtetése és családi közösségek fejlesztése	Társadalmi együttműködést segítő, komplex program szükségessége.	ITS, TOP	Szociális és közösségi munka.	Polgármester	Rovidiávon: 2017. 09. Középtávon: 2018. 06. Hosszútávon: 2021. 04.	Iskolai lemorzsolódás csökken. A programokba bevont személyek és intézmények száma nő.	TOP-6.9.1. forrás, EFOP 1.2.1., EFOP 1.2.2.	Gondos tervezéssel, pénzügyi fedezettel fenntartható.
3.	Lakhatás feltételeinek, körülményeinek javítása	A lakhatási körülmények fejlesztésére szorulnak.	ITP ITS	Programok tervezése és elindítása.	Polgármester	Rovidiávon: 2017. 12. Középtávon: 2019. 06. Hosszútávon: 2021. 04.	Bevonandó családok, lakások száma.	TOP-6.7.1. forrás	Gondos tervezéssel és kontrollal, pénzügyi fedezettel fenntartható.
4.	Szegregátum-fel számolással kapcsolatosan előidült lakhatási problémák kezelésére	A szegregátum-fel számolással érintett személyek lakhatási problémájára megoldásra szorul	ITP ITS	Szociális lakásügynökség kialakítása.	Polgármester	Rovidiávon: 2016.06.30. Középtávon: 2017. 12. Hosszútávon: 2019. 12.	Az intézkedésbe bevont családok száma	Önkormányzati költségvetés	Gondos tervezéssel és kontrollal, pénzügyi fedezettel fenntartható.
5.	Közegészségügyi helyzet javítása	A mélyszegénységben élők egészségi állapota fejlesztésére szorul	ITP ITS	Fejlesztést célzó programok.	Polgármester	Rovidiávon: 2016. 09. Középtávon: 2018. 12. Hosszútávon: 2021. 04.	Bevont személyek (pl. szűréseken való részvétel) száma.	Önkormányzati költségvetés	Gondos tervezéssel, folyamatos kontrollal fenntartható.
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1.	A hátrányos és halmozottan hátrányos státuszú gyermekek számának teljes körű felmérése	Tájékoztató tevékenység a HHH státusz előnyeiről.	ITP, ITS	Felmerés és pontos nyilvántartás.	Jegyző	Rovidiávon: 2017. 06. Középtávon: 2018. 06. Hosszútávon: 2021. 04.	Nyomonkövetés.	Személyi és tárgyi feltételek	Fenntartható.

2.	Bolesdék férőhely bővítése, bolesdék és óvodák felújításának folytatása, infrastruktúrájának fejlesztése	További infrastrukturális fejlesztésekre van szükség. Rászoruló családok alacsony számában veszik igénybe a szolgáltatást.	Infrastrukturális fejlesztések, bővítés, mely által lehetővé válik, hogy magasabb arányban irassák be a gyermeket a szülőkhöz.	ITP, ITS	Tervezés, megvalósítás.	Polgármester	Roviditávon: 2016. 12. Középtávon: 2018. 08. Hosszútávon: 2021. 04.	Férőhelyszám bővítés, infrastrukturális fejlesztések száma, több igénybevevő.	TOP-6 2.1. forrás	Fenntartható.
3.	A gyermekek szociális helyzetének javítása elsősorban a jogszabályok által biztosított támogatások igénybe vételével és ifjúsági programok által	Tájékoztatlanságból fakadó szociális hátrány. Csökkent az ingyenes étkezésben részt vevő gyermekek száma. Hivatalos érdekek érvényesítése akadályokba ütközik.	Szeleskorú tájékoztató tevékenység, nyomtatványok aktualizálása, közösségi aktivitás erősítése.	ITP, ITS	Tájékoztatás szűles körben, ismeretterjesztő előadások.	Jegyző	Roviditávon: 2016. 12. Középtávon: 2017. 05. Hosszútávon: 2021. 04.	Határozatok számának emelkedése, kezdeményes juttatásokban résztvevők számának emelkedése.	EFOP 1.2.2.	Fenntartható.
III. A nők esélyegyenlősége										
1.	Atipikus foglalkoztatási lehetőségek teremtése nők számára	Alacsony a rugalmas munkaidőt biztosító foglalkoztatók száma.	Családbarát munkahelyek teremtése, kialakításának osztóztatás.	ITP	Helyzetfelmérés és a munkáltatók érdeklődése tétel, rugalmas gyermek-felügyelet.	Polgármester	Roviditávon: 2017. 12. Középtávon: 2019. 12. Hosszútávon: 2021. 04.	Családbarát munkahelyek számának emelkedése	EFOP, TOP, CLLD, GINOP források	Társadalmi felelősség-vállalással.
2.	A nők és különösen a kisgyermeket nevelő nők családi és munkaerő-piaci helyzetének javítása	Kevés az elérhető képzések, programok száma.	Tanfolyamok, civil kezdeményezések.	ITP	Szolgáltatások számának emelkedése.	Polgármester	Roviditávon: 2017. 11. Középtávon: 2019. 12. Hosszútávon: 2021. 04.	Kis-gyermekesek kedvezőbb munkaerő-piaci helyzete.	EFOP, TOP, CLLD források	Társadalmi felelősség-vállalással.
3.	Védőháló a családokért és a nőkért	Egységes szemléletű életpályá tervezésre van szükség. Kevés a nők számára fenntartott krízisintézmény.	Intézmények támogatása, kapacitásának növelése, egységes szemléletű tervezés, megvalósítása.	ITP, ITS	Helyzetfelmérés, koncepció-alkotás, jelzőrendszer elcsúszás, intézmény-bővítés.	Polgármester	Roviditávon: 2017. 05. Középtávon: 2018. 12. Hosszútávon: 2021. 04.	Reintegrált nők számának emelkedése, jelzőrendszer hatékony működése.	TOP, EFOP források	Pénzügyi fedezettel, társadalmi felelősség-vállalással fenntartható.
IV. Az idős emberek esélyegyenlősége										
1.	Az idős korosztály érdekképviseletének erősítése, támogatása	Figyelmet igénylő érdekképviselet.	Párbeszéd erősítése.	ITP - 37/2014 (XII.19) Onkormányzati rendelet	Folyamatos diskurzus.	Polgármester	Roviditávon: 2017. 02. Középtávon: 2018. 12. Hosszútávon: 2021. 04.	Ülések dokumentációja	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet	Társadalmi felelősség-vállalással.

2.	A már folyamatban lévő prevenciók további folytatása az idős korosztály védelmében	Sértetté válas tekintetében az idős korosztály az egyik leginkább veszélyeztetett célcsoport.	Aldozattá válas megelőzése.	ITP - 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet - Miskolc Megyei Jogú Város Kozbiztonsági és Bűn megelőzési Stratégiája	Médiamunka, prevenció.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 05. Középtávon: 2018. 09. Hosszútávon: 2021. 04.	Bűncselek számának csökkenése.	Szakemberek bevonás és pénzügyi fedezet.	Folyamatos kontrollal, prevencióval fenntartható.
3.	Társadalmi elfogadás és befogadás erősítése	Generációs szakadék.	Generációk egymáshoz közelebb hozása.	ITP - 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet	Generációs programok szervezése, közgondolkodás formálása.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 12. Középtávon: 2019. 01. Hosszútávon: 2021. 04.	Programok száma.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet TOP források.	Társadalmi felelősségvállalással.
4.	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése	A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése szorú.	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztések, bővítések.	ITP - 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet - Szociális Szolgáltatási Tervezési Koncepció	Tervezés, megvalósítás.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 12. Középtávon: 2019. 06. Hosszútávon: 2021. 04.	Beruházások, fejlesztések száma.	TOP-6.2.2 forrás	Pénzügyi fedezettel karbantartható hosszútávon.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1.	A közlekedés komplex akadálymentesítésének megvalósítása	Nem teljes körűen akadálymentes a város.	Komplex akadálymentesítés.	ITP - 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet	Tervezés, megvalósítás.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 11. Középtávon: 2018. 01. Hosszútávon: 2021. 04.	Beruházások, fejlesztések száma.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet	Fenntartható.
2.	Szükségletorientált, egyéb szociális szolgáltatások kialakítása	Az (éllátott) fogyatékkal élők önálló életvitelre jelenleg csak egy mértékben támogatott.	Feltételek megteremtése	ITP	Egyzetések, majd szolgáltatások kiterjesztése.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 02. Középtávon: 2018. 11. Hosszútávon: 2021. 04.	Támogatott lakhatásban részesülők számának emelkedése.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet	Pénzügyi fedezettel fenntartható.
3.	Rehabilitációs Foglalkoztatási Tanács működésének folyamatos biztosítása	A célcsoport foglalkoztatását segítő szervezetek együttműködése fejlesztést igényel.	Társadalomtudatos, a célcsoport foglalkoztatását felvállaló munkáltatói kor kialakítása.	ITP	A tanács hatékony működése.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 03. Középtávon: 2018. 12. Hosszútávon: 2021. 04.	Foglalkoztatási ráta növekedés.	Humán erőforrás	Társadalmi felelősségvállalással.
4.	Fogyatékkal élők sporttevékenységének támogatása	A fogyatékkal élők sporttevékenységét kevésbé támogatott.	Kapjon nagyobb szerepet a fogyatékkal élő személyek sportja.	ITP Gazdasági pr. - 37/2014 (XII.19) Önkormányzati rendelet	A szükséges beavatkozások megtétele.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 06. Középtávon: 2018. 09. Hosszútávon: 2021. 04.	Sportlók számának növekedése.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet	Fenntartható.

5.	Eszélyegyenlőségi Tanács folyamatos működésének	A fogyatékkal élők a jelenleginél nagyobb participációs jog adta lehetőségekkel kívánnak élni.	A „Semmit rólunk nélkülrünk” elv alkalmazása	ITP	Egyeztetések.	Polgármester	Rövidtávon: 2016. 11. Középtávon: 2018. 12. Hosszútávon: 2021. 04.	Újleseknek jegyzőkönyveit.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet.	Fenntartható.
6.	Speciális intézmény akadémiai mentesítése	Akadémiai mentesítés nem teljes körű.	Akadémiai mentesítés lehetőségeinek megteremtése.	ITP	Megtenni a szükséges beavatkozásokat.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 11. Középtávon: 2018. 06. Hosszútávon: 2021. 04.	Akadémiai-mentesített intézmények számának növekedése.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet.	Fenntartható.
7.	Önkormányzat által nyújtott szolgáltatások infokommunikációs akadémiai mentesítése	Infokommunikációs eszközök hiánya.	Infokommunikációs akadémiai mentesítés.	ITP	Megtenni a szükséges beavatkozásokat.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 04. Középtávon: 2018. 07. Hosszútávon: 2021. 04.	Honlap és ügyfélszolgálat látogatottságának növekedése.	Technikai, humán erőforrás és pénzügyi fedezet.	Szakemberek segítségével fenntartható.
8.	Paraművészek érvényesülésének támogatása	A paraművészek célcsoportjának tagjai nagyobb mértékű támogatásra tartanak igényt az Önkormányzat részéről.	Paraművészek számára bemutatkozási lehetőségek megteremtése.	TOP	Egyeztetések.	Polgármester	Rövidtávon: 2017. 08. Középtávon: 2018. 12. Hosszútávon: 2021. 04.	Előadásokra váltott jegyek száma.	Humán erőforrás és pénzügyi fedezet.	Társadalmi felelősség-vállalással.

Megvalósítás

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem Önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását az Esélyegyenlőségi Tanács (továbbiakban ET) ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek beszámolója alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében ülésezett az Esélyegyenlőségi Tanács.

Az ET által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az Önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az Önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Szükséges, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési Önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Elfogadás módja és dátuma

Miskolc Megyei Jogú Város Helyi Esélyegyenlőségi Program szakmai vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

Ezt követően Miskolc Megyei Jogú Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és ..... számú határozatával elfogadta.

Miskolc, 2016. április 21.

.....
Dr. Kriza Ákos polgármester

Miskolc Megyei jogú Város
Önkormányzata

.....
Dr. Csiszár Miklós jegyző

Miskolc Megyei jogú Város
Önkormányzata

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum: Aláírás

Dátum: Aláírás

Dátum: Aláírás

Dátum: Aláírás

Dátum: Aláírás

Dátum: Aláírás

Dátum: Aláírás

Dátum: Aláírás

Dátum: Aláírás